

Publicatieblad

van de Europese Unie

C 379

Uitgave
in de Nederlandse taal

Mededelingen en bekendmakingen

59e jaargang
14 oktober 2016

Inhoud

IV *Informatie*

INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN INSTANTIES VAN DE EUROPESE UNIE

Europese Commissie

2016/C 379/01	Mededeling van de Commissie aan het Europees Parlement, de Raad en de Europese Rekenkamer — Jaarrekening van het Europees Ontwikkelingsfonds 2015	1
2016/C 379/02	Betrouwbaarheidsverklaring van de Rekenkamer over het achtste, negende, tiende en elfde EOF aan het Europees Parlement en de Raad — Verslag van de onafhankelijke accountant	131

IV

*(Informatie)*INFORMATIE AFKOMSTIG VAN DE INSTELLINGEN, ORGANEN EN
INSTANTIES VAN DE EUROPESE UNIE

EUROPESE COMMISSIE

MEDEDELING VAN DE COMMISSIE AAN HET EUROPEES PARLEMENT, DE RAAD EN DE
EUROPESE REKENKAMER

Jaarrekening van het Europees Ontwikkelingsfonds 2015

(2016/C 379/01)

INHOUD

CERTIFICERING VAN DE REKENINGEN	2
UITVOERING EN FINANCIËLE VERSLAGLEGGING VAN DE EOF-MIDDELEN	3
FINANCIËLE STATEN EN TOELICHTINGEN DAARBIJ — DE DOOR DE EUROPESE COMMISSIE BEHEERDE MIDDELEN	6
FINANCIËLE STATEN VAN HET EOF	7
TOELICHTING BIJ DE FINANCIËLE STATEN VAN HET EOF	15
FINANCIËLE STATEN VAN HET EU-TRUSTFONDS BÊKOU	39
CERTIFICERING VAN DE REKENINGEN	40
ACHTERGRONDINFORMATIE OVER HET EU-TRUSTFONDS BÊKOU	41
TOELICHTINGEN BIJ DE FINANCIËLE STATEN VAN HET TRUSTFONDS BÊKOU	43
GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE STATEN VAN HET EOF EN HET TRUSTFONDS BÊKOU	47
EOF-VERSLAG OVER DE TENUITVOERLEGGING VAN DE MIDDELEN	50
FINANCIËLE STATEN EN TOELICHTINGEN DAARBIJ — DE DOOR DE EUROPESE INVESTERINGSBANK BEHEERDE MIDDELEN	78

CERTIFICERING VAN DE REKENINGEN

De jaarrekening van het Europees Ontwikkelingsfonds voor het jaar 2015 is opgesteld volgens de bepalingen van titel IX van het Financieel Reglement van toepassing op het 11e Europees Ontwikkelingsfonds en overeenkomstig de in de bijlage bij de financiële staten beschreven boekhoudbeginselen, -regels en -methoden.

Ik verklaar dat ik verantwoordelijk ben om ervoor te zorgen dat de jaarrekeningen van het Europees Ontwikkelingsfonds worden opgesteld en gepresenteerd overeenkomstig artikel 20 van het Financieel Reglement van toepassing op het 11e Europees Ontwikkelingsfonds.

Ik heb van de ordonnateur en de EIB, die voor de betrouwbaarheid instaan, alle inlichtingen verkregen die nodig zijn voor het opstellen van de jaarrekeningen die een beeld van de activa en de passiva van het Europees Ontwikkelingsfonds en de uitvoering van de begroting geven.

Ik verklaar dat ik op basis van deze inlichtingen en op basis van de controles die ik noodzakelijk achtte om de jaarrekening te kunnen aftekenen, redelijke zekerheid heb dat de jaarrekening in alle materiële opzichten een getrouw beeld van de financiële positie van het Europees Ontwikkelingsfonds geeft.

[ondertekend]

Manfred KRAFF

Rekenplichtige

12 juli 2016

UITVOERING EN FINANCIËLE VERSLAGLEGGING VAN DE EOF-MIDDELEN

1. ACHTERGROND

De Europese Unie (EU) werkt met een groot aantal ontwikkelingslanden samen. De belangrijkste doelstelling is het bevorderen van de economische, sociale en ecologische ontwikkeling, waarbij de aandacht in eerste instantie wordt toegespitst op het terugdringen en bestrijden van armoede op lange termijn door aan de begunstigde landen ontwikkelingshulp en technische bijstand te verstrekken. Hiertoe stelt de EU samen met de partnerlanden ontwikkelingsstrategieën op en besteedt zij financiële middelen om die strategieën ten uitvoer te leggen. De middelen die de EU voor ontwikkeling uittrekt, zijn afkomstig van drie bronnen:

- de begroting van de Europese Unie;
- het Europees Ontwikkelingsfonds;
- de Europese Investeringsbank.

Het Europees Ontwikkelingsfonds (EOF) is het voornaamste instrument voor het verstrekken van steun van de EU in het kader van de ontwikkelingssamenwerking aan de staten in Afrika, het Caribische gebied en de Stille Oceaan (de ACS-staten) en de landen en gebieden overzee (LGO).

Het EOF wordt niet gefinancierd met middelen uit de EU-begroting. Het EOF is opgericht krachtens een interne overeenkomst van de vertegenwoordigers van de lidstaten in de Raad bijeen en wordt beheerd door een eigen comité. De Europese Commissie (hierna „Commissie” genoemd) is verantwoordelijk voor de financiële uitvoering van de verrichtingen die met middelen van het EOF worden uitgevoerd. De Europese Investeringsbank (EIB) beheert de investeringsfaciliteit.

De geografische steun aan de ACS-staten en de LGO zal voor de periode 2014-2020 verder grotendeels via het EOF worden gefinancierd. Elk EOF wordt doorgaans gesloten voor een periode van ongeveer vijf jaar en op elk EOF is een eigen Financieel Reglement van toepassing dat het opmaken van financiële staten voor elk afzonderlijk EOF verplicht stelt. Financiële staten worden bijgevolg afzonderlijk opgemaakt voor elk EOF met betrekking tot het deel dat door de Commissie wordt beheerd. Door middel van de gecumuleerde voorstelling van deze financiële staten komt een totaalbeeld tot stand van de financiële situatie van de middelen waarvoor de Commissie verantwoordelijk is.

Het Intern Akkoord tot oprichting van het 11e EOF is in juni 2013 door de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, ondertekend ⁽¹⁾. De overeenkomst is op 1 maart 2015 in werking getreden. Om de continuïteit te verzekeren tussen de afloop van het 10e EOF en de inwerkingtreding van het 11e EOF heeft de Commissie overgangsmaatregelen voorgesteld, de zogenaamde Overbruggingsfaciliteit ⁽²⁾. De Overbruggingsfaciliteit is opgenomen in het kader van het 11e EOF.

Tegelijkertijd is het Financieel Reglement van toepassing op het 10e EOF ⁽³⁾ aangepast en is het nieuwe Financieel Reglement van toepassing op de overgangperiode vastgesteld ⁽⁴⁾. Deze zijn op 30 mei 2014 in werking getreden. Op 2 maart 2015 heeft de Raad het Financieel Reglement van toepassing op het 11e EOF ⁽⁵⁾ en de uitvoeringsbepalingen ⁽⁶⁾ vastgesteld. Deze zijn op 6 maart 2015 in werking getreden.

De investeringsfaciliteit is opgericht in het kader van de ACS-EG-partnerschapsovereenkomst. De investeringsfaciliteit wordt beheerd door de EIB en wordt gebruikt om de ontwikkeling van de particuliere sector in de ACS-staten te ondersteunen door hoofdzakelijk — maar niet uitsluitend — particuliere investeringen te financieren. De faciliteit is opgezet als een duurzaam fonds, in die zin dat terugbetalingen opnieuw in andere verrichtingen kunnen worden geïnvesteerd, waardoor de faciliteit over eigen middelen kan beschikken en financieel onafhankelijk is. Aangezien de investeringsfaciliteit niet door de Commissie wordt beheerd, wordt zij niet geconsolideerd in het eerste deel van de jaarrekening — de financiële staten van het EOF en het bijhorende financiële uitvoeringsverslag. De financiële staten van de investeringsfaciliteit zijn opgenomen als een afzonderlijk onderdeel van de jaarrekening (deel II) om een volledig beeld te geven van de ontwikkelingshulp van het EOF ⁽⁷⁾.

⁽¹⁾ PB L 210 van 6.8.2013, blz. 1.

⁽²⁾ De oprichting van de Overbruggingsfaciliteit is eerst voorgesteld als een artikel van de uitvoeringsverordening van het 11e EOF (COM(2013) 445). Als alternatief heeft de Commissie evenwel de oprichting van de Overbruggingsfaciliteit voorgesteld op grond van een specifiek besluit van de Raad (Voorstel voor een besluit van de Raad betreffende overgangsmaatregelen voor het beheer van het EOF tussen 1 januari 2014 en de inwerkingtreding van het elfde Europees Ontwikkelingsfonds, COM(2013) 663).

⁽³⁾ Verordening (EG) nr. 215/2008 van de Raad van 18 februari 2008 inzake het Financieel Reglement van toepassing op het 10e Europees Ontwikkelingsfonds. PB L 78 van 19.2.2008, blz. 1.

⁽⁴⁾ Verordening (EU) nr. 567/2014 van de Raad van 26 mei 2014 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 215/2008 inzake het Financieel Reglement van toepassing op het 10e Europees Ontwikkelingsfonds wat betreft de toepassing van de overgangperiode tussen het 10e Europees Ontwikkelingsfonds en het 11e Europees Ontwikkelingsfonds tot de inwerkingtreding van het intern akkoord betreffende het 11e Europees Ontwikkelingsfonds. PB L 157 van 27.5.2014, blz. 52.

⁽⁵⁾ Verordening (EU) 2015/323 van de Raad van 2 maart 2015 inzake het financieel reglement van toepassing op het 11e Europees Ontwikkelingsfonds. PB L 58 van 3.3.2015, blz. 17-38.

⁽⁶⁾ Verordening (EU) 2015/322 van de Raad van 2 maart 2015 inzake de uitvoering van het 11e Europees Ontwikkelingsfonds. PB L 58 van 3.3.2015, blz. 1-16.

⁽⁷⁾ Verordening (EU) nr. 567/2014 van de Raad van 26 mei 2014 tot wijziging van Verordening (EG) nr. 215/2008 inzake het Financieel Reglement van toepassing op het 10e Europees Ontwikkelingsfonds wat betreft de toepassing van de overgangperiode tussen het 10e Europees Ontwikkelingsfonds en het 11e Europees Ontwikkelingsfonds tot de inwerkingtreding van het intern akkoord betreffende het 11e Europees Ontwikkelingsfonds. PB L 157 van 27.5.2014, blz. 43.

2. HOE WORDT HET EOF GEFINANCIERD?

Op 2 december 2013 heeft de Europese Raad het meerjarig financieel kader 2014-2020 goedgekeurd. In dit kader is besloten dat de geografische samenwerking met de ACS-staten niet in de begroting van EU zou worden opgenomen, maar verder zou worden gefinancierd met de middelen uit het bestaande intergouvernementele EOF.

De EU-begroting wordt jaarlijks opgesteld en volgens het jaarperiodiciteitsbeginsel in begrotingszaken gelden de raming van en de machtiging voor de ontvangsten en uitgaven voor één jaar. In tegenstelling tot de EU heeft de werking van het EOF een meerjarig karakter. Voor elk EOF wordt een algemeen fonds opgericht voor de tenuitvoerlegging van de ontwikkelingssamenwerking gedurende een periode van doorgaans vijf jaar. Aangezien de middelen op meerjarige basis worden toegekend, kunnen de toegewezen middelen tijdens de looptijd van het EOF worden benut. In de begrotingsverslaggeving, waar de budgettaire tenuitvoerlegging van de EOF wordt afgemeten aan de totale middelen, wordt gewezen op het ontbreken van de jaarperiodiciteit.

De EOF-middelen zijn ad-hoc bijdragen van de EU-lidstaten. Ongeveer elke vijf jaar komen vertegenwoordigers van de lidstaten op intergouvernementeel niveau bijeen om het totale bedrag vast te stellen dat aan het fonds zal worden toegewezen en om toezicht te houden op de besteding ervan. Vervolgens worden de middelen door de Commissie beheerd overeenkomstig het EU-ontwikkelingsbeleid. Naast het beleid dat op het niveau van de EU wordt gevoerd, hebben de lidstaten hun eigen ontwikkelingsbeleid en moeten zij met het oog op complementariteit hun eigen beleid met dat van de EU coördineren.

Naast de bovenvermelde bijdragen kunnen lidstaten ook medefinancieringsregelingen aangaan of vrijwillige financiële bijdragen aan het EOF geven.

3. JAARRAPPORTAGE

3.1. JAARREKENINGEN

De rekenplichtige heeft de verantwoordelijkheid om de jaarrekening op te stellen en ervoor te zorgen dat zij een getrouw beeld geeft van de vermogenspositie van het EOF.

De jaarrekening is als volgt opgebouwd:

Deel I: de door de Commissie beheerde middelen

- (i) Jaarrekening van het EOF
- (ii) Verslag over de financiële uitvoering van het EOF

Deel II: de door de EIB beheerde middelen

- (i) Financiële staten van de investeringsfaciliteit

Aangezien sinds 2014 een trustfonds in het kader van het EOF is opgericht (zie 3.2), worden de rekeningen van dit trustfonds — samen met de geconsolideerde rekeningen (EOF en trustfonds) — hierna toegelicht.

De jaarrekening wordt uiterlijk op 31 juli van het daaropvolgend jaar door de Commissie goedgekeurd en ter kwijting aan het Europees Parlement en de Raad voorgelegd.

3.2. TRUSTFONDS BÊKOU

Overeenkomstig artikel 187, lid 1, van het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Unie en artikel 42 van het Financieel Reglement van toepassing op de overgangperiode kan de Commissie EU-trustfondsen oprichten voor externe acties in het kader van een met andere donoren gesloten overeenkomst. Deze trustfondsen kunnen worden opgericht voor noodsituaties, operaties na een noodsituatie of acties rond een bepaald thema. Overeenkomstig artikel 187, lid 6, van het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Unie is de rekenplichtige van de Commissie de rekenplichtige van de trustfondsen van de Unie.

Het eerste multidonor-trustfonds van de EU, het zogenaamde trustfonds Bêkou, is op 15 juli 2014 opgericht door de Europese Unie, Duitsland, Frankrijk en Nederland, met als doel de stabilisering en wederopbouw van de Centraal-Afrikaanse Republiek te bevorderen. Het trustfonds Bêkou heeft een maximale looptijd van 60 maanden.

Aangezien het trustfonds Bêkou in het kader van het EOF is opgericht, wordt de jaarrekening van dit trustfonds geconsolideerd met de EOF-jaarrekening.

4. CONTROLE EN KWIJTING

4.1. CONTROLE

De jaarrekening en het beheer van de middelen van het EOF staan onder toezicht van de externe controleur van het fonds, zijnde de Europese Rekenkamer, die een jaarverslag opstelt voor het Europees Parlement en de Raad.

4.2. KWIJTING

De eindcontrole is de kwijting van de financiële tenuitvoerlegging van de EOF-middelen voor een bepaald begrotingsjaar. Het Europees Parlement is de met kwijting belaste autoriteit van het EOF. Dit betekent dat na de controle en de voltooiing van de jaarrekening de Raad een aanbeveling dient te doen en het Parlement daarna dient te beslissen of het kwijting verleent aan de Commissie voor de financiële tenuitvoerlegging van de EOF-middelen voor een bepaald begrotingsjaar. Deze beslissing is gebaseerd op een controle van de rekeningen, het jaarverslag van de Europese Rekenkamer (dat een officiële betrouwbaarheidsverklaring bevat) en de antwoorden van de Commissie, alsook op de antwoorden van de Commissie op aanvullende vragen en verzoeken om meer informatie.

FINANCIËLE STATEN EN TOELICHTINGEN DAARBIJ — DE DOOR DE EUROPESE COMMISSIE BEHEERDE MIDDELEN ⁽¹⁾

INHOUD

FINANCIËLE STATEN EN TOELICHTINGEN DAARBIJ — DE DOOR DE EUROPESE COMMISSIE BEHEERDE MIDDELEN	6
FINANCIËLE STATEN VAN HET EOF	7
EOF BALANS	7
EOF STAAT VAN DE FINANCIËLE PRESTATIES	8
EOF KASSTROOMOVERZICHT	9
EOF MUTATIEOVERZICHT VAN DE NETTOACTIVA	10
BALANS — EOF 1	11
STAAT VAN DE FINANCIËLE PRESTATIES PER EOF	12
MUTATIEOVERZICHT VAN DE NETTOACTIVA PER EOF	13
TOELICHTINGEN BIJ DE FINANCIËLE STATEN VAN HET EOF	15
FINANCIËLE STATEN VAN HET TRUSTFONDS BÊKOU	39
CERTIFICERING VAN DE REKENINGEN	40
ACHTERGRONDINFORMATIE OVER HET EU-TRUSTFONDS BÊKOU	41
TRUSTFONDS BÊKOU BALANS	41
TRUSTFONDS BÊKOU STAAT VAN DE FINANCIËLE RESULTATEN	42
TRUSTFONDS BÊKOU KASSTROOMOVERZICHT	42
TRUSTFONDS BÊKOU MUTATIEOVERZICHT VAN DE NETTOACTIVA	42
TOELICHTINGEN BIJ DE FINANCIËLE STATEN VAN HET TRUSTFONDS BÊKOU	43
GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE STATEN VAN HET EOF EN HET TRUSTFONDS BÊKOU	47
GECONSOLIDEERDE BALANS	47
GECONSOLIDEERDE STAAT VAN DE FINANCIËLE PRESTATIES	48
GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT	48
GECONSOLIDEERDE STAAT VAN MUTATIEOVERZICHT VAN DE NETTOACTIVA	49
EOF VERSLAG OVER DE TENUITVOERLEGGING VAN DE MIDDELEN	50

⁽¹⁾ Opgelet: doordat de cijfers afgerond zijn tot miljoen euro, kan het lijken alsof sommige financiële gegevens in de tabellen hieronder niet correct zijn opgeteld.

FINANCIËLE STATEN VAN HET EOF ⁽¹⁾

EOF BALANS

in miljoen EUR

	Toelichting	Per 31.12.2015	Per 31.12.2014
NIET-VLOTTENDE ACTIVA			
Voorfinanciering	2.1	516	472
Bijdragen trustfonds	2.2	34	39
		550	511
VLOTTENDE ACTIVA			
Voorfinanciering	2.3	1 145	1 403
Vorderingen	2.4	171	84
Geldmiddelen en kasequivalenten	2.6	504	391
		1 820	1 879
TOTAAL ACTIVA		2 370	2 389
NIET-VLOTTENDE PASSIVA			
Voorzieningen	2.7	(4)	—
Schulden	2.8	(10)	(34)
		(14)	(34)
VLOTTENDE PASSIVA			
Schulden	2.9	(1 376)	(1 423)
		(1 376)	(1 423)
TOTAAL PASSIVA		(1 390)	(1 457)
NETTOACTIVA		980	932
MIDDELEN EN RESERVES			
Afgeroepen middelen van het fonds — actieve EOF	2.10	38 873	35 673
Afgeroepen overgedragen middelen van afgesloten EOF	2.11	2 252	2 252
Van vorige jaren overgedragen economisch resultaat		(36 994)	(33 468)
Economisch resultaat over het jaar		(3 152)	(3 526)
NETTOACTIVA		(980)	(932)

⁽¹⁾ Opgelet: doordat de cijfers afgerond zijn tot miljoen euro, kan het lijken alsof sommige financiële gegevens in de tabellen niet correct zijn opgeteld.

EOF STAAT VAN DE FINANCIËLE PRESTATIES

in miljoen EUR

	Toelichting	2015	2014
EXPLOITATIEBATEN	3.2	(132)	(132)
EXPLOITATIEKOSTEN			
<i>Exploitatiekosten</i>	3.3	(3 179)	(3 650)
<i>Administratieve uitgaven</i>	3.4	(113)	(22)
		(3 291)	(3 671)
OVERSCHOT/(TEKORT) VAN BELEIDSACTIVITEITEN		(3 160)	(3 539)
<i>Financiële ontvangsten</i>	3.5	8	13
<i>Financiële kosten</i>		(0)	(0)
OVERSCHOT/(TEKORT) VAN FINANCIËLE ACTIVITEITEN		8	13
ECONOMISCH RESULTAAT OVER HET JAAR		(3 152)	(3 526)

EOF KASSTROOMOVERZICHT

in miljoen EUR			
	Toelichting	2015	2014
Economisch resultaat over het jaar		(3 152)	(3 526)
BELEIDSACTIVITEITEN			
Gewone bijdragen van de lidstaten		3 232	3 068
(Terugboeking van) waardeverminderingen op vorderingen		(1)	14
(Toename)/afname voorfinanciering		(214)	(165)
(Toename)/afname bijdragen trustfonds		5	(39)
(Toename)/afname kortlopende vorderingen (*)		(88)	(15)
Toename/(afname) van langlopende verplichtingen		(20)	9
Toename/(afname) van kortlopende verplichtingen (**)		(211)	152
Toename/(afname) overlopende posten		(132)	134
NETTOKASSTROOM		113	(368)
Nettotoename/(afname) geldmiddelen en kasequivalenten		113	(368)
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het begin van het jaar	2.6	391	759
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van het jaar	2.6	504	391

(*) Kortlopende vorderingen met uitzondering van vorderingen met betrekking tot gewone bijdragen.

(**) Kortlopende verplichtingen met uitzondering van verplichtingen met betrekking tot gewone bijdragen.

EOF MUTATIEOVERZICHT VAN DE NETTOACTIVA

in miljoen EUR

	Middelen van het fonds — actieve EOF (A)	Niet-afgeroepen middelen — ac- tieve EOF (B)	Afgeroepen mid- delen van het fonds — actieve EOF (C)=(A)-(B)	Gecumuleerde re- serves (D)	Afgeroepen over- gedragen middelen van afgesloten EOF (E)	Totaal nettoactiva (C)+(D)+(E)
SALDO OP 31.12.2013	45 691	13 162	32 529	(33 468)	2 252	1 313
Kapitaalverhoging — gewone bijdragen	—	(3 144)	3 144	—	—	3 144
Economisch resultaat over het jaar	—	—	—	(3 526)	—	(3 526)
SALDO OP 31.12.2014	45 691	10 018	35 673	(36 994)	2 252	932
Kapitaalverhoging — gewone bijdragen		(4 795)	4 795	—	—	4 795
Kapitaalvermindering — de in het kader van deze overbruggingsfaciliteit vastgelegde mid- delen	(1 595)		(1 595)			(1 595)
Opname van het kapitaal van het 11e EOF	29 367	29 367	—			—
Economisch resultaat over het jaar	—	—	—	(3 152)	—	(3 152)
SALDO PER 31.12.2015	73 464	34 590	38 873	(40 146)	2 252	(980)

BALANS — EOF

in miljoen EUR

	Toelich- ting	Per 31.12.2015				Per 31.12.2014			
		8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF
NIET-VLOTTENDE ACTIVA									
Voorfinanciering	2.1	—	63	368	84	—	17	411	44
Bijdragen trustfonds	2.2	—	—	—	34				39
		—	63	368	(118)	—	17	411	83
VLOTTENDE ACTIVA									
Voorfinanciering	2.3	3	(67)	(879)	(195)	5	142	1 178	77
Vorderingen	2.4	1	(65)	(103)	(2)	3	66	15	0
Verbindingsrekeningen	2.5	214	657	1 190	—	216	810	—	607
Geldmiddelen en kasequivalenten	2.6	—	—	—	504	—	—	—	391
		218	(790)	2 172	701	224	1 018	1 193	1 076
TOTAAL ACTIVA		218	(853)	2 541	(819)	(224)	1 035	1 604	1 159
NIET-VLOTTENDE PASSIVA									
Voorzieningen	2.7	—	—	—	(4)	—	—	—	—
Schulden	2.8	—	—	(10)	—	—	—	(34)	—
		—	—	(10)	(4)	—	—	(34)	—
VLOTTENDE PASSIVA									
Schulden	2.9	(3)	(128)	(1 174)	(71)	(10)	(175)	(1 195)	(43)
Verbindingsrekeningen	2.5	—	—	—	(2 062)	—	—	(1 633)	—
		(3)	(128)	(1 174)	(2 132)	(10)	(175)	(2 828)	(43)
TOTAAL PASSIVA		(3)	(128)	(1 184)	(2 136)	(10)	(175)	(2 862)	(43)
NETTOACTIVA		214	726	1 357	(1 317)	214	860	(1 258)	1 116
MIDDELEN EN RESERVES									
Afgeroepen middelen van het fonds — actieve EOF	2.10	12 164	10 973	15 737	—	12 840	11 699	11 134	—
Afgeroepen overgedragen middelen van afgesloten EOF	2.11	627	1 625	—	—	627	1 625	—	—
Afgeroepen middelen van het fonds — overdrachten tussen actieve EOF	2.12	(2 476)	2 376	35	65	(3 147)	1 758	(209)	1 597
Van vorige jaren overgedragen economisch resultaat		(10 107)	(14 223)	(12 183)	(482)	(10 114)	(13 988)	(9 356)	(10)
Economisch resultaat over het jaar		6	(26)	(2 232)	(901)	(8)	(235)	(2 828)	(472)
		214	(726)	1 357	(1 317)	(214)	860	(1 258)	1 116
NETTOACTIVA		214	(726)	1 357	(1 317)	(214)	860	(1 258)	1 116

STAAT VAN DE FINANCIËLE PRESTATIES PER EOF

(in miljoen EUR)

	Toelichting	2015				2014			
		8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF
EXPLOITATIEBATEN	3.2	4	(24)	(99)	5	9	43	79	1
EXPLOITATIEKOSTEN									
Exploitatiekosten	3.3	2	(56)	(2 297)	(828)	(1)	(293)	(2 881)	(475)
Administratieve uitgaven	3.4	(0)	—	(34)	(79)	—	0	(22)	—
OVERSCHOT/(TEKORT) VAN BE- LEIDSACTIVITEITEN		2	(56)	(2 331)	(907)	(1)	(293)	(2 903)	(475)
		6	(32)	(2 232)	(902)	8	(249)	(2 824)	(474)
Financiële ontvangsten	3.5	(0)	6	(0)	2	0	15	(3)	2
Financiële kosten		—	—	0	(0)	—	—	(0)	—
OVERSCHOT/(TEKORT) VAN FI- NANCIËLE ACTIVITEITEN		(0)	6	(1)	(2)	0	15	(4)	2
ECONOMISCH RESULTAAT OVER HET JAAR		6	(26)	(2 232)	(901)	(8)	(235)	(2 828)	(472)

MUTATIEOVERZICHT VAN DE NETTOACTIVA PER EOF

in miljoen EUR

8e EOF	Middelen van het fonds — actieve EOF (A)	Niet-afgeroepen middelen — actieve EOF (B)	Afgeroepen middelen van het fonds — actieve EOF (C)=(A)-(B)	Gecumuleerde reserves (D)	Afgeroepen overgedragen middelen van afgesloten EOF (E)	Afgeroepen middelen van het fonds — overdrachten tussen actieve EOF (F)	Totaal nettoactiva (C)+(D)+(E) + (F)
SALDO OP 31.12.2013	12 840	—	12 840	(10 114)	627	(3 083)	270
Overdrachten naar en van het 10e EOF			—			(64)	(64)
Economisch resultaat over het jaar			—	8			8
SALDO OP 31.12.2014	12 840	—	12 840	(10 107)	627	(3 147)	214
Kapitaalvermindering — de in het kader van deze overbruggingsfaciliteit vastgelegde middelen	(676)		(676)				(676)
Overdrachten naar en van het 10e EOF			—			(6)	(6)
Overdrachten naar en van het 11e EOF			—			676	676
Economisch resultaat over het jaar			—	6			6
SALDO OP 31.12.2015	12 164		12 164	(10 100)	627	(2 476)	214

in miljoen EUR

9e EOF	Middelen van het fonds — actieve EOF (A)	Niet-afgeroepen middelen — actieve EOF (B)	Afgeroepen middelen van het fonds — actieve EOF (C)=(A)-(B)	Gecumuleerde reserves (D)	Afgeroepen overgedragen middelen van afgesloten EOF (E)	Afgeroepen middelen van het fonds — overdrachten tussen actieve EOF (F)	Totaal nettoactiva (C)+(D)+(E) + (F)
SALDO OP 31.12.2013	11 699	—	11 699	(13 988)	1 625	2 130	1 467
Overdrachten naar en van het 10e EOF			—			(372)	(372)
Economisch resultaat over het jaar			—	(235)			(235)
SALDO OP 31.12.2014	11 699	—	11 699	(14 223)	1 625	1 758	860
Kapitaalvermindering — de in het kader van deze overbruggingsfaciliteit vastgelegde middelen	(727)		(727)				(727)
Overdrachten naar en van het 10e EOF			—			(109)	(109)
Overdrachten naar en van het 11e EOF			—			727	727
Economisch resultaat over het jaar			—	(26)			(26)
SALDO PER 31.12.2015	10 973		10 973	(14 249)	1 625	2 376	(726)

(in miljoen EUR)

10e EOF	Middelen van het fonds — actieve EOF (A)	Niet-afgeroepen middelen — actieve EOF (B)	Afgeroepen middelen van het fonds — actieve EOF (C)=(A)-(B)	Gecumuleerde reserves (D)	Afgeroepen overgedragen middelen van afgesloten EOF (E)	Afgeroepen middelen van het fonds — overdrachten tussen actieve EOF (F)	Totaal nettoactiva (C)+(D)+(E) + (F)
SALDO OP 31.12.2013	21 152	13 162	7 990	(9 365)	—	952	(423)
Kapitaalverhoging — bijdragen	—	(3 144)	3 144				3 144
Overdrachten naar en van het 8e en 9e EOF			—			(936)	(936)
Overdrachten naar en van het 11e EOF						(225)	(225)
Overdracht van overgedragen economisch resultaat — thesaurie — van 10e naar 11e EOF				10			10
Economisch resultaat over het jaar			—	(2 828)			(2 828)
SALDO OP 31.12.2014	21 152	10 018	11 134	(12 183)	—	(209)	(1 258)
Kapitaalverhoging — bijdragen		(4 795)	4 795				4 795
Kapitaalvermindering — de in het kader van deze overbruggingsfaciliteit vastgelegde middelen	(192)		(192)				(192)
Overdrachten naar en van het 8e en 9e EOF			—			84	84
Overdrachten naar en van het 11e EOF			—			160	160
Economisch resultaat over het jaar			—	(2 232)			(2 232)
SALDO OP 31.12.2015	20 960	5 223	15 737	(14 415)	—	35	1 357

(in miljoen EUR)

11e EOF	Middelen van het fonds — actieve EOF (A)	Niet-afgeroepen middelen — actieve EOF (B)	Afgeroepen middelen van het fonds — actieve EOF (C)=(A)-(B)	Gecumuleerde reserves (D)	Afgeroepen overgedragen middelen van afgesloten EOF (E)	Afgeroepen middelen van het fonds — overdrachten tussen actieve EOF (F)	Totaal nettoactiva (C)+(D)+(E) + (F)
SALDO OP 31.12.2013	—	—	—	—	—	—	—
Kapitaalverhoging — gewone bijdragen	—	—	—				—
Overdrachten naar en van het 8e, 9e en 10e EOF			—			1 597	1 597
Overdracht van overgedragen economisch resultaat — thesaurie — van 10e naar 11e EOF				(10)			(10)
Economisch resultaat over het jaar			—	(472)			(472)
SALDO OP 31.12.2014	—	—	—	(482)		1 597	1 116
Opname van het kapitaal van het 11e EOF overeenkomstig het Intern Akkoord	29 301	29 301	—				—
Overdrachten naar en van het 8e, 9e en 10e EOF			—			(1 532)	(1 532)
Economisch resultaat over het jaar			—	(901)			(901)
SALDO PER 31.12.2015	29 301	29 301	—	(1 382)		(65)	(1 317)

TOELICHTINGEN BIJ DE FINANCIËLE STATEN VAN HET EOF

1. BELANGRIJKSTE GEHANTEERDE GRONDSLAGEN VOOR FINANCIËLE VERSLAGLEGGING

1.1. RECHTSGRONDSLAG EN BOEKHOUDREGELS

Overeenkomstig artikel 46 van het Financieel Reglement van het EOF heeft het EOF zijn financiële staten voorbereid op grond van boekhoudregels op transactiebasis die zijn afgeleid van de internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector (IPSAS). De door de rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels worden toegepast in alle instellingen en organen van de EU en moeten uitgroeien tot een uniform kader voor het opstellen en presenteren van de rekeningen om tot een geharmoniseerde financiële verslaglegging en consolidatie te komen, zoals vereist door artikel 152 van het Financieel Reglement van de EU. Die regels worden toegepast op het EOF rekening houdende met de specifieke aard van de activiteiten.

1.2. BOEKHOUDBEGINSELEN

De globale overwegingen (of boekhoudbeginselen) die bij de voorbereiding van de financiële staten moeten worden gevolgd, zijn vastgesteld in EU-boekhoudregel 1 „Financiële Staten” (dezelfde als die welke in IPSAS 1 zijn beschreven): juiste weergave, transactiebasis, continuïteit, consistentie van de presentatie, hergroepering, verrekening en vergelijkende informatie. Volgens artikel 144 van het Financieel Reglement van de EU moet de financiële verslaglegging informatie verschaffen die relevant, betrouwbaar, begrijpelijk en vergelijkbaar is.

1.3. OPSTELLINGSGRONDSLAG

1.3.1. *Munteenheid en omrekeningsbeginselen*

De jaarrekeningen worden opgemaakt in miljoen euro, aangezien de euro de functionele en rapporteringsvaluta van de EU is. Verrichtingen in vreemde valuta worden omgerekend in euro tegen de op de transactiedatum geldende wisselkoers. De saldi aan het einde van het jaar van in vreemde valuta's luidende monetaire activa en passiva worden omgerekend in euro tegen de op 31 december geldende wisselkoersen.

Wisselkoersen met de euro

Valuta	Per 31.12.2015	Per 31.12.2014	Valuta	Per 31.12.2015	Per 31.12.2014
BGN	1,9558	1,9558	LTL	—	3,4528
CZK	27,0230	27,7350	PLN	4,2639	4,2732
DKK	7,4626	7,4453	RON	4,5240	4,4828
GBP	0,7340	0,7789	SEK	9,1895	9,3930
HRK	7,6380	7,6580	CHF	1,0835	1,2024
HUF	315,9800	315,5400	JPY	131,0700	145,2300
			USD	1,0887	1,2141

1.3.2. *Gebruik van ramingen*

Overeenkomstig de IPSAS en algemeen aanvaarde boekhoudbeginselen bevatten de financiële staten onvermijdelijk bedragen die steunen op ramingen en veronderstellingen die op basis van de meest betrouwbare beschikbare informatie door het management zijn gedaan. Belangrijke ramingen betreffen onder andere, maar niet uitsluitend de bedragen voor verplichtingen inzake personeelsbeloningen, voorzieningen, financiële risico's verbonden aan voorraden en vorderingen, toegerekende baten en lasten, voorwaardelijke activa en verplichtingen en waardeverminderingen van immateriële activa en vaste bedrijfsmiddelen. De werkelijke bedragen kunnen van deze ramingen afwijken. Veranderingen in ramingen worden weergegeven in de periode waarin zij bekend worden.

1.4. BALANS

1.4.1 *Immateriële activa*

Aangekochte licenties voor computersoftware worden geboekt tegen kostprijs verminderd met de gecumuleerde afschrijvingen en waardevermindervingsverliezen. De activa worden lineair afgeschreven over hun geraamde nuttige levensduur. De geraamde nuttige levensduur van immateriële activa hangt af van hun specifieke economische levensduur of

van hun juridische levensduur op grond van een overeenkomst. Intern geproduceerde immateriële activa worden in de staat van de financiële resultaten opgenomen, als ze aan de relevante criteria van de EU-boekhoudregels voldoen. De opneembare kosten omvatten alle direct toerekenbare kosten die nodig zijn om het actief te creëren, te produceren en voor te bereiden zodat het kan worden gebruikt op de manier die het management beoogt. De kosten voor onderzoeksactiviteiten en de niet-opneembare kosten voor ontwikkeling en onderhoud worden als uitgaven geboekt wanneer ze zich voordoen.

1.4.2 **Materiële vaste activa**

Alle vaste bedrijfsmiddelen worden geboekt tegen historische kostprijs verminderd met afschrijvingen en waardeverminderingverliezen. De historische kostprijs omvat uitgaven die direct aan de aanschaf of de bouw van het actief kunnen worden toegerekend. De daarna gemaakte kosten worden, naargelang het geval, slechts in de boekwaarde van het actief opgenomen of als afzonderlijk actief geboekt wanneer het waarschijnlijk is dat de daaruit in de toekomst voortkomende economische baten of het daaruit voortkomende dienstenpotentieel aan de entiteit zullen toevloeien en de kosten op betrouwbare wijze kunnen worden gemeten. De herstel- en onderhoudskosten worden in de staat van de financiële resultaten geboekt tijdens de begrotingsperiode waarin ze zich voordoen. Op terreinen en kunstwerken worden geen afschrijvingen toegepast, aangezien ervan wordt uitgegaan dat ze een onbeperkte levensduur hebben. Activa in aanbouw worden niet afgeschreven, aangezien deze activa nog niet beschikbaar zijn voor gebruik. De afschrijvingen op andere activa worden voor de toerekening van de kosten aan de restwaarde over hun geraamde levensduur als volgt berekend volgens de lineaire methode:

Type actief	Lineair afschrijvingspercentage
Gebouwen	4 % tot 10 %
Materieel en apparatuur	10 % tot 25 %
Meubilair en wagenpark	10 % tot 25 %
Vast materieel	10 % tot 33 %
Computerhardware	25 % tot 33 %
Overige	10 % tot 33 %

Baten en verliezen van vervreemdingen worden bepaald door de opbrengsten verminderd met de verkoopkosten te vergelijken met de boekwaarde van het verkochte actief. Ze worden in de staat van de financiële resultaten opgenomen.

Leaseovereenkomsten

Leases van materiële activa waarbij de entiteit in wezen alle aan eigendom verbonden risico's en voordelen heeft, worden ingedeeld als financiële leases. Financiële leases worden gekapitaliseerd bij het begin van de leaseovereenkomst tegen de reële waarde van het geleasede actief of de huidige waarde van de minimale leasebetalingen, afhankelijk van welke waarde de laagste is. Het rentebestanddeel van de betalingen voor financiële leasing komt ten laste van de uitgaven tijdens de looptijd van de lease tegen een constante periodieke rente in verhouding tot het uitstaande saldo. De huurverplichtingen, zonder financieringslasten, worden opgenomen onder verplichtingen. De via financiële lease verkregen activa worden afgeschreven over de levensduur van het actief of de leaseperiode, afhankelijk van welke periode het kortst is.

Leases waarbij de leasegever een significant deel van de aan eigendom verbonden risico's en voordelen behoudt, worden als operationele leases ingedeeld. Betalingen in verband met operationele leases worden lineair over de leaseperiode aan de staat van de financiële resultaten toegerekend.

1.4.3 **Waardevermindering van niet-financiële activa**

Op activa zonder beperkte levensduur worden geen afschrijvingen/waardeverminderingen toegepast; zij worden jaarlijks op waardevermindering beoordeeld. Activa waarop afschrijvingen/waardeverminderingen worden toegepast, worden op waardevermindering gecontroleerd telkens als er op grond van gebeurtenissen of veranderde omstandigheden aanleiding is om te veronderstellen dat de boekwaarde niet realiseerbaar is. Een waardeverminderingverlies is het bedrag waarmee de boekwaarde van een actief zijn realiseerbare waarde overtreft. De realiseerbare waarde is de reële waarde van een actief verminderd met de verkoopkosten of de gebruikswaarde ervan, afhankelijk van welke waarde het hoogst is.

De restwaarde en de nuttige levensduur van de immateriële activa en de vaste bedrijfsmiddelen worden ten minste éénmaal per jaar beoordeeld en zo nodig aangepast. De boekwaarde van een actief wordt onmiddellijk verminderd tot de realiseerbare waarde indien de boekwaarde groter is dan de geraamde realiseerbare waarde. Indien de gronden voor waardeverminderingen waarmee tijdens de vorige jaren rekening is gehouden, niet langer gelden, worden de waardeverminderingverliezen dienovereenkomstig teruggeboekt.

1.4.4 **Financiële activa**

De financiële activa worden geclassificeerd in de volgende categorieën: financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening; leningen en vorderingen; tot einde looptijd aangehouden beleggingen; en voor verkoop beschikbare financiële activa. De indeling van de financiële instrumenten wordt bepaald bij de eerste opname en op elke balansdatum herbekeken.

(i) *Financiële activa gewaardeerd tegen reële waarde met verwerking van waardeveranderingen in de winst-en-verliesrekening*

Financiële activa worden in deze categorie ingedeeld als zij hoofdzakelijk zijn verworven om op korte termijn te worden verkocht of als zij als zodanig door de entiteit zijn aangewezen. Derivaten worden ook in deze categorie ingedeeld. Activa in deze categorie worden ingedeeld als vlottende activa indien verwacht wordt dat ze binnen de twaalf maanden na de balansdatum zullen worden gerealiseerd. De entiteit had in dit begrotingsjaar geen beleggingen van deze categorie.

(ii) *Leningen en vorderingen*

Leningen en vorderingen zijn niet-afgeleide financiële activa met vaste of voorzienbare betalingen die niet op een actieve markt zijn genoteerd. Zij ontstaan wanneer de entiteit rechtstreeks aan een debiteur geld, goederen of diensten verstrekt zonder de bedoeling de vordering te verhandelen. Ze worden onder de niet-vlottende activa opgenomen, behalve die met vervaldatum binnen twaalf maanden na de balansdatum.

(iii) *Tot het einde van de looptijd aangehouden beleggingen*

Tot einde looptijd aangehouden beleggingen zijn niet-afgeleide financiële activa met vaste of te verwachten betalingen en vaste vervaldagen, die de entiteit voornemens en bij machte is om tot het einde van de looptijd aan te houden. De entiteit had in dit begrotingsjaar geen beleggingen van deze categorie.

(iv) *Voor verkoop beschikbare financiële activa*

Voor verkoop beschikbare financiële activa zijn niet-afgeleide instrumenten die in deze categorie zijn ingedeeld of die niet in een van de andere categorieën zijn ingedeeld. Zij worden opgenomen onder de vlottende of niet-vlottende activa, naargelang de termijn waarbinnen de entiteit verwacht om ze van de hand te doen, wat doorgaans de resterende looptijd is op de balansdatum.

1.4.5 **Voorfinanciering**

Voorfinanciering heeft ten doel de begunstigde te voorzien van een voorschot, dus van contante middelen. Zij kan worden opgesplitst in een aantal betalingen gedurende een periode die in het desbetreffende contract, besluit, overeenkomst of basishandeling is vastgesteld. Het voorschot wordt hetzij gebruikt voor het doel waarvoor het gedurende de in de overeenkomst vastgestelde periode is verstrekt, hetzij terugbetaald. Indien de begunstigde geen subsidiabele uitgaven doet, moet hij de voorfinanciering aan de entiteit terugbetalen. Het voorfinancieringsbedrag wordt (geheel of gedeeltelijk) verminderd naarmate subsidiabele kosten worden aanvaard (die als uitgaven worden opgenomen) en bedragen worden teruggestort.

Aan het einde van het jaar worden uitstaande voorfinancieringen gewaardeerd tegen het/de initieel in de balans opgenomen bedrag/bedragen, verminderd met teruggestorte bedragen en tijdens de periode gedane subsidiabele uitgaven, inclusief in voorkomend geval geraamde bedragen.

1.4.6 **Vorderingen en verhaalbare bedragen**

Vorderingen en verhaalbare bedragen worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijke bedrag minus waardeverminderingen. Er wordt een waardevermindering geboekt wanneer er objectief bewijs bestaat dat de entiteit niet alle volgens de oorspronkelijke voorwaarden verschuldigde bedragen zal kunnen innen. De waardevermindering is het verschil tussen de boekwaarde van het actief en het realiseerbare bedrag. De waardevermindering wordt opgenomen in de staat van de financiële resultaten.

1.4.7 **Geldmiddelen en kasequivalenten**

Geldmiddelen en kasequivalenten zijn financiële instrumenten en worden gedefinieerd als vlottende activa. Zij omvatten liquide middelen, bij banken onmiddellijk of op korte termijn opvraagbare deposito's, andere kortlopende, zeer liquide beleggingen met een oorspronkelijke looptijd van ten hoogste drie maanden.

1.4.8 Voorzieningen

Voorzieningen worden opgenomen wanneer de entiteit een bestaande in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting tegenover derden heeft als gevolg van gebeurtenissen in het verleden, het zeer waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen nodig zal zijn om de verbintenis af te wikkelen en het bedrag op betrouwbare wijze kan worden geraamd. Voor toekomstige exploitatieverliezen moeten geen voorzieningen worden opgenomen. Het bedrag van de voorziening is de beste raming van de uitgaven die naar verwachting nodig zullen zijn om de huidige verplichting op de verslagdatum af te wikkelen. Indien de te waarden voorziening een groot aantal posten omvat, wordt de verbintenis geraamd door alle mogelijke resultaten af te wegen volgens de waarschijnlijkheid dat ze zich zullen voordoen.

1.4.9 Schulden

Een aanzienlijk bedrag van de schulden van de entiteit heeft geen betrekking op de aanschaf van goederen of diensten. Het betreft daarentegen onbetaalde kostendeclaraties van begunstigden van subsidies of van andere vormen van EU-financiering. Ze worden geregistreerd als crediteuren voor het gevraagde bedrag wanneer de kostendeclaratie wordt ontvangen. Na verificatie en aanvaarding van de subsidiabele kosten, worden de crediteuren gewaardeerd tegen het aanvaarde en subsidiabele bedrag.

Te betalen posten die voortvloeien uit de aanschaf van goederen en diensten worden bij ontvangst van de factuur opgenomen voor het oorspronkelijke bedrag en de overeenkomstige uitgaven worden in de boeken opgenomen wanneer de goederen of diensten worden geleverd en door de entiteit worden aanvaard.

1.4.10 Overlopende posten

Aan het einde van de boekhoudkundige periode worden de toegerekende uitgaven opgenomen tegen het geraamde bedrag van de voor de periode verschuldigde overdracht. Ook baten worden geboekt in de periode waarop zij betrekking hebben. Wanneer er aan het einde van het jaar geen factuur is opgesteld en de dienst is verstrekt of de goederen zijn geleverd door de entiteit of er een contractuele overeenkomst bestaat worden de aan de periode toerekenbare inkomsten in de financiële staten opgenomen. Wanneer er bovendien aan het einde van het jaar een factuur is opgesteld, maar de dienst nog niet is verstrekt of de goederen nog niet zijn geleverd, worden de ontvangsten uitgesteld en in de volgende boekhoudkundige periode geboekt.

1.5. STAAT VAN DE FINANCIËLE RESULTATEN

1.5.1 Ontvangsten

Ontvangsten uit niet-wisseltransacties zijn belastingen en overdrachten omdat de overdragende partij middelen ter beschikking stelt van de ontvangende partij zonder dat de ontvangende partij in ruil hiervoor rechtstreeks een ongeveer gelijke waarde verstrekt. Overdrachten zijn de instroom van toekomstige economische voordelen of dienstenpotentieel van niet-wisseltransacties, behalve belastingen.

Handelsbaten uit de verkoop van goederen en diensten worden opgenomen wanneer de beduidende risico's en voordelen verbonden aan de eigendom van de goederen op de koper zijn overgegaan. Baten uit een verrichting die de levering van diensten behelst, worden opgenomen in verhouding tot de mate van voltooiing van de verrichting op de verslagdatum.

1.5.2 Uitgaven

Handelsuitgaven die voortvloeien uit de aanschaf van goederen en diensten worden opgenomen wanneer de goederen zijn geleverd en door de entiteit zijn aanvaard. Zij worden gewaardeerd tegen het oorspronkelijke factuurbedrag. Voorts worden uitgaven die verband houden met de diensten die tijdens de desbetreffende periode zijn verstrekt en waarvoor nog geen factuur is ingediend of aanvaard, op de balansdatum opgenomen in de staat van de financiële resultaten.

Niet-handelsuitgaven hebben betrekking op overdrachten aan begunstigden, die van drieërlei aard kunnen zijn: rechten, overdrachten bij overeenkomst en discretionaire subsidies, bijdragen en giften. Overdrachten worden als uitgaven opgenomen in de periode waarin de gebeurtenissen die aanleiding geven tot de overdracht zich voordoen, mits de overdracht bij besluit is toegestaan of een overeenkomst is ondertekend waarbij de overdracht wordt toegestaan, de begunstigde heeft voldaan aan eventuele subsidiabiliteitscriteria en van het bedrag een redelijke raming kan worden gemaakt.

Betalingsverzoeken of kostendeclaraties die aan de voorwaarden voor erkenning voldoen, worden als uitgave opgenomen voor het in aanmerking komende bedrag. Aan het einde van het jaar worden in aanmerking komende bedragen die aan de begunstigden verschuldigd zijn, maar waarvoor nog geen declaratie heeft plaatsgevonden, geraamd en geboekt als toegerekende uitgaven.

1.6. VOORWAARDELIJKE ACTIVA EN VERPLICHTINGEN

1.6.1 Voorwaardelijke activa

Een voorwaardelijk actief is een mogelijk actief dat voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden en waarvan het bestaan alleen wordt bevestigd door het al dan niet plaatsvinden van een of meer onzekere toekomstige gebeurtenissen waarover de entiteit niet de volledige controle heeft. Een voorwaardelijk actief wordt opgenomen wanneer een instroom van economische baten of dienstenpotentieel waarschijnlijk is.

1.6.2 Voorwaardelijke verplichtingen

Een voorwaardelijk passief is een mogelijk passief dat voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden en waarvan het bestaan alleen wordt bevestigd door het al dan niet plaatsvinden van een of meer onzekere toekomstige gebeurtenissen waarover de EU niet de volledige controle heeft, of een bestaande verplichting die voortvloeit uit gebeurtenissen in het verleden, maar die niet is opgenomen omdat: het niet waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen die economische voordelen of dienstenpotentieel in zich bergen vereist zal zijn om de verplichting af te wikkelen of, in zeldzame omstandigheden, omdat het bedrag van de verplichting onvoldoende betrouwbaar kan worden bepaald.

1.7. COFINANCIERING

De ontvangen cofinancieringsbijdragen worden als aan de lidstaten en niet-lidstaten en andere entiteiten te betalen bedragen geboekt, aangezien zij voldoen aan de criteria van ontvangsten uit voorwaardelijke niet-wisseltransacties. Het EOF moet de bijdragen gebruiken voor dienstverlening aan derden. Anders moet het EOF de activa (de ontvangen bijdragen) teruggeven. De openstaande schuld voor cofinancieringsovereenkomsten is de ontvangen cofinancieringsbijdrage verminderd met de uitgaven die met betrekking tot het project zijn gedaan. Dit heeft geen effect op de nettoactiva.

Uitgaven met betrekking tot cofinancieringsprojecten worden opgenomen wanneer zij zich voordoen. Het overeenkomstige bedrag van de bijdragen wordt geboekt als beleidsontvangensten. Er is geen effect op het economisch resultaat van het jaar.

2. TOELICHTINGEN BIJ DE BALANS

NIET-VLOTTENDE ACTIVA

2.1. VOORFINANCIERINGEN

in miljoen EUR

	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	31.12.2015	Per 31.12.2014
Voorfinanciering	—	63	368	84	516	472
Totaal	—	63	368	84	516	472

in miljoen EUR

	Per 31.12.2015	Per 31.12.2014
Direct beheer	65	72
<i>Ten uitvoer gelegd door:</i>		
Commissie	43	47
Uitvoerende agentschappen van de EU	1	3
EU-delegaties	21	22
Indirect beheer	451	400
<i>Ten uitvoer gelegd door:</i>		
Derde landen	25	22
Internationale organisaties	90	127

in miljoen EUR		
	Per 31.12.2015	Per 31.12.2014
<i>EIB en EIF</i>	323	223
<i>Publiekrechtelijke organen</i>	10	24
<i>Privaatrechtelijke organen die zijn belast met een openbaredienstverlenings-taak</i>	3	4
Totaal	516	472

Talrijke contracten voorzien in de betaling van voorschotten voor de aanvang van werken, de levering van voorraden of de verrichting van diensten. Soms wordt in de betalingsregeling van contracten bepaald dat de betalingen op basis van voortgangsverslagen zullen plaatsvinden. Voorfinanciering wordt normaal gesproken uitbetaald in de munteenheid van het land of gebied waar het project wordt uitgevoerd.

De termijn waarbinnen de voorfinanciering kan worden teruggevorderd of gebruikt, bepaalt of zij wordt opgenomen als voorfinanciering op korte of lange termijn. Het gebruik is vastgelegd in de onderliggende overeenkomst van het project. Indien de terugbetaling of het gebruik binnen de twaalf maanden na de verslagdatum moet plaatsvinden, gaat het om een voorfinanciering op korte termijn. Omdat uit het EOF veel langetermijnprojecten worden gefinancierd, moeten de desbetreffende voorfinancieringen langer dan een jaar beschikbaar zijn. Daarom worden sommige voorfinancieringen geboekt als vaste activa. Sedert de afwikkeling van het 8e en 9e EOF vindt voorfinanciering meestal op korte termijn plaats.

De stijging van de voorfinanciering op lange termijn met 44 miljoen EUR ten opzichte van 31.12.2014 is voornamelijk toe te schrijven aan de uitvoering van nieuwe contracten in het kader van het 11e EOF en de verlenging van 2 belangrijke contracten in het kader van het 9e EOF.

2.2. TRUSTFONDS BIJDRAGEN

Deze rubriek omvat het bedrag dat als bijdragen is betaald aan het EU-trustfonds Békou verminderd met het geraamde aandeel voor de door het trustfonds gedane uitgaven.

De bijdragen uit het trustfonds worden onder direct beheer door het EOF uitgevoerd.

VLOTTENDE ACTIVA

2.3. VOORFINANCIERINGEN

(in miljoen EUR)						
	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	31.12.2015	31.12.2014
<i>Voorfinanciering (bruto)</i>	14	265	3 032	939	4 250	4 335
<i>Afgewikkeld in het kader van afsluiting</i>	(11)	(198)	(2 153)	(744)	(3 105)	(2 932)
Totaal	3	(67)	(879)	(195)	1 145	1 403

in miljoen EUR		
	Per 31.12.2015	Per 31.12.2014
Direct beheer	284	227
<i>Ten uitvoer gelegd door:</i>		
<i>Commissie</i>	123	116
<i>Uitvoerende agentschappen van de EU</i>	1	4
<i>EU-delegaties</i>	159	106
Indirect beheer	(861)	1 176
<i>Ten uitvoer gelegd door:</i>		
<i>Derde landen</i>	229	257
<i>Internationale organisaties</i>	(336)	494

in miljoen EUR		
	Per 31.12.2015	Per 31.12.2014
<i>EIB en EIF</i>	(235)	357
<i>Publiekrechtelijke organen</i>	56	41
<i>Privaatrechtelijke organen die zijn belast met een openbardienstverlenings-taak</i>	5	24
<i>Privaatrechtelijke organen die een publiek-private samenwerking ten uitvoer leggen</i>	0	2
Totaal	1 145	1 403

De daling van de voorfinanciering op korte termijn met 298 miljoen EUR ten opzichte van 31 december 2014 kan grotendeels worden verklaard door een aantal verrekeningen in het kader van het 9e en 10e EOF.

2.3.1. **Garanties met betrekking tot voorfinanciering**

Er worden waarborgen aangehouden om de voorfinancieringen te garanderen. Deze worden vrijgegeven wanneer de laatste kostendeclaratie voor een project is betaald. Op 31 december 2015 bedroeg de nominale waarde van de door het EOF verkregen waarborgen met betrekking tot voorfinanciering 198 miljoen EUR. Aan het einde van het jaar is een diepgaande evaluatie van de waarborgen uitgevoerd om in overeenstemming te zijn met de boekhoudnormen. Na deze evaluatie zijn waarborgen met betrekking tot voorfinanciering met een „nominale” waarde van 444 miljoen EUR afgeschreven omdat ze geen betrekking hadden op het EOF, maar wel op de aanbestedende overheidsdienst.

2.4. **VORDERINGEN**

in miljoen EUR							
	Toelichting	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	31.12.2015	Per 31.12.2014
<i>Vorderingen op afnemers, overheidsorganen, EVA en derde landen</i>	2.4.1	1	5	6	2	13	21
<i>Vorderingen op de lidstaten</i>	2.4.2	—	—	90	—	90	0
<i>Overlopende posten</i>	2.4.3	—	60	7	—	67	63
Totaal		1	65	103	2	171	84

in miljoen EUR		
	Per 31.12.2015	Per 31.12.2014
<i>Verhaalbare bedragen uit niet-wisseltransacties</i>	104	21
<i>Vorderingen uit wisseltransacties</i>	67	63
Totaal	171	84

2.4.1. **Vorderingen op afnemers, overheidsorganen, EVA en derde landen**

in miljoen EUR						
	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	31.12.2015	Per 31.12.2014
<i>Vorderingen op afnemers, overheidsorganen en derde landen</i>	4	22	15	2	42	49

in miljoen EUR

	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	31.12.2015	Per 31.12.2014
Waardevermindering	(3)	(17)	(10)	—	(29)	(28)
Totaal	1	5	6	2	13	21

2.4.2 Vorderingen op de lidstaten

Vorderingen op de lidstaten omvatten te ontvangen bedragen alsook de van de toekomstige bijdragen van de lidstaten af te trekken bedragen. Dit is een gevolg van de aanpassingen van de Overbruggingsfaciliteit (zie toelichting 2.10 Afgeroepen middelen van het fonds — actieve EOF's)

in miljoen EUR

Lidstaten	Van lidstaten te ontvangen bedragen	Van de toekomstige bijdragen van de lidstaten af te trekken bedragen	Netto-bedrag op 31.12.2015
België	1	(5)	
Denemarken		(2)	
Griekenland	3		
Ierland	2		
Luxemburg		—	
Portugal	3		
Spanje	28		
Verenigd Koninkrijk	16		
Oostenrijk		(3)	
Finland		—	
Cyprus	1		
Tsjechië	7		
Estland	1		
Hongarije	8		
Litouwen	1		
Letland	1		
Malta	—		
Polen	18		
Slovenië	3		
Slowakije	3		
Roemenië	5		
Totaal	101	(11)	90

2.4.3 Overlopende posten

Overlopende posten omvatten voornamelijk opgelopen rente op voorfinancieringsbedragen.

2.5. VERBINDINGSREKENINGEN

in miljoen EUR

	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	31.12.2015
<i>Verbindingsrekeningen</i>	214	657	1 190	(2 062)	—
Totaal	214	657	1 190	(2 062)	—

Om redenen van doelmatigheid is de enige kas voor alle EOF's ondergebracht bij het 11e EOF ⁽¹⁾; dit leidt tot wederzijdse verrichtingen tussen de verschillende EOF's; deze worden gesaldeerd door middel van verbindingsrekeningen tussen de verschillende EOF-balansen. Verbindingsrekeningen zijn alleen opgenomen in de afzonderlijke EOF's.

2.6. GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN ⁽²⁾

in miljoen EUR

	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	31.12.2015	31.12.2014
Speciale rekeningen: Financiële instellingen van lidstaten	—	—	—	489	489	378
Lopende rekeningen: Handelsbanken	—	—	—	14	14	13
Speciaal fonds voor de Democratische Republiek Congo (*)	—	—	—	1	1	1
Totaal	—	—	—	504	504	391

(*) Dit saldo komt overeen met de voor de Democratische Republiek Congo beschikbare middelen overeenkomstig de bepalingen van Beschikking 2003/583/EG van de Raad.

De algemene stijging van geldmiddelen en kasequivalenten is hoofdzakelijk te verklaren door de voorschotten op de eerste bijdragen voor 2016 die sommige lidstaten in december 2015 hebben overgemaakt.

Er dient echter opgemerkt te worden dat de Stabex-middelen waarover begunstigde ACS-staten beschikken, niet zijn opgenomen in de balans van het EOF. STABEX is het acroniem voor het compensatoire financieringsmechanisme van de EU om de exportopbrengsten van de ACS-landen te stabiliseren. Zodra de Commissie en de begunstigde ACS-staat een overeenkomst hebben bereikt over de aanwending van de Stabex-middelen, wordt door beide partijen een overdrachtsovereenkomst ondertekend. Overeenkomstig de bepalingen van artikel 211 van de vierde Overeenkomst van Lomé ⁽³⁾ (zoals herzien) worden de bedragen op een op naam van de ACS-staat geopende rentedragende rekening gestort, waarvoor twee handtekeningen (Europese Commissie en begunstigde staat) vereist zijn. De middelen blijven op deze rekeningen waarvoor twee handtekeningen vereist zijn, tot een PWV (Protocol van Wederzijdse Verplichtingen) een overdracht voor een project rechtvaardigt. De ordonnateur van de Commissie behoudt de ondertekeningsbevoegdheid over de rekening om erop toe te zien dat de middelen worden uitgekeerd zoals gepland. De middelen op de rekeningen waarvoor twee handtekeningen vereist zijn, zijn eigendom van de ACS-staat en worden dus niet als activa in de jaarrekening van het EOF opgenomen. De overdrachten naar deze rekeningen worden als Stabex-betalingen geboekt. Zie ook toelichting 3.2.1. voor meer informatie.

Met het oog op een betere weergave van de jaarrekening 2015 is de classificatie van financiële instellingen en banken herzien. De vergelijkbare cijfers voor 2014 worden dienovereenkomstig openbaar gemaakt.

⁽¹⁾ Overeenkomstig artikel 59 van het Financieel Reglement van het 11e EOF is de kas opgenomen in de balans van het 11e EOF.

⁽²⁾ Overeenkomstig artikel 59 van het Financieel Reglement van het 11e EOF is de kas opgenomen in de balans van het 11e EOF. De kenmerken van de verschillende bankrekeningen worden toegelicht in hoofdstuk 5, Financieel risicobeheer.

⁽³⁾ PB L 156 van 29.5.1998, blz. 3-106.

NIET-VLOTTENDE PASSIVA

2.7. VOORZIENINGEN

in miljoen EUR

	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	31.12.2015	31.12.2014
Voorzieningen	—	—	—	4	4	—
Totaal	—	—	—	4	4	—

Dit is de raming van de bedragen die wellicht zullen moeten worden uitbetaald meer dan 12 maanden na het jaareinde met betrekking tot de vereffening en een vermoedelijke rechtszaak met het Centrum voor de ontwikkeling van het bedrijfsleven.

De vereffening, die door een curator moet worden geleid, omvat alleen resterende administratieve taken, zoals het bijhouden van het archief van het COB, antwoorden op administratieve formaliteiten, of het afhandelen van resterende gerechtelijke procedures die in de periode tot 31 december 2016 niet konden worden afgesloten. Deze vereffeningsfase wordt gefinancierd met EOF-middelen en bij het opstellen van de financiële staten van het EOF komt een zeer ruwe begrotingsraming van de totale kosten voor de passieve fase neer op de 2,6 miljoen EUR. Een bedrag van ongeveer 1,2 miljoen EUR moet ook in aanmerking worden genomen indien het COB door het Tribunaal van de Internationale Arbeidsorganisatie wordt veroordeeld tot het betalen van schadevergoedingen voor de drie personen die momenteel een rechtszaak hebben aangespannen. Zie ook toelichting 4.2.1. voor meer informatie.

2.8. SCHULDEN

in miljoen EUR

	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	31.12.2015	31.12.2014
Cofinanciering — schulden	—	—	10	—	10	34
Totaal	—	—	10	—	10	34

Een verklaring voor de wijziging van de totale in het kader van de cofinanciering te betalen bedragen is in de toelichting 2.9.1.2 opgenomen.

VLOTTENDE PASSIVA

2.9. SCHULDEN

in miljoen EUR

	Toelichting	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	31.12.2015	31.12.2014
Schulden op korte termijn	2.9.1	0	13	184	17	215	474
Toegerekende lasten	2.9.2	3	114	684	54	854	722
Uitgestelde bijdrage aan middelen van het fonds	2.9.3	—	—	307	—	307	228
Totaal		3	128	1 174	71	1 376	1 423

2.9.1 Schulden op korte termijn

in miljoen EUR

	Toelichting	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	31.12.2015	31.12.2014
Leveranciers en overige	2.9.1.1	0	14	153	14	181	403
Cofinanciering — schulden	2.9.1.2	—	(0)	31	(0)	31	67

in miljoen EUR

	Toelichting	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	31.12.2015	31.12.2014
<i>Diverse schulden</i>	2.9.1.3	(0)	(1)	(0)	4	3	4
Totaal		0	13	184	17	215	474

Schulden omvatten door het EOF ontvangen kostendeclaraties met betrekking tot de subsidieverlening. Zij worden geboekt voor het gevraagde bedrag op het moment dat de declaratie wordt ontvangen. Dezelfde procedure wordt gevolgd voor facturen en kredietnota's bij opdrachten. Bij de afsluitprocedure aan het einde van het jaar is rekening gehouden met de betrokken kostendeclaraties. Bij de afsluitboekingen zijn de geraamde subsidiabele bedragen opgenomen in de economische resultatenrekening.

2.9.1.1 Leveranciers en overige

In deze rubriek zijn bedragen opgenomen die verschuldigd zijn aan leveranciers alsook bedragen die aan openbare organen en derde landen verschuldigd zijn.

De daling met 222 miljoen EUR ten opzichte van de vorige verslagperiode bestaat grotendeels uit een daling met 224 miljoen EUR van schulden aan derde landen.

2.9.1.2 Cofinanciering — schulden

Ten opzichte van de vorige verslagperiode verminderde het totaalbedrag kortlopende en langlopende cofinancierings-schulden met 60 miljoen EUR.

In de loop van 2015 zijn nieuwe cofinancieringsbijdragen ontvangen van Frankrijk (5 miljoen EUR), het Verenigd Koninkrijk (1,5 miljoen EUR) en andere landen.

De totale niet-vlottende en vlottende cofinancieringsschulden zijn verminderd met 69 miljoen EUR om rekening te houden met de ontvangsten en uitgaven in het kader van de cofinancieringsprojecten (zie 3.2.2 en 3.3.2).

2.9.1.3 Diverse schulden

Diverse schulden omvatten grotendeels niet-toegewezen kasmiddelen en geretourneerde betalingen.

2.9.2 Toegerekende lasten

in miljoen EUR

	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	31.12.2015	31.12.2014
<i>Toegerekende lasten</i>	3	114	684	54	854	722
Totaal	3	114	684	54	854	722

Aan het einde van het jaar wordt een raming gemaakt van de subsidiabele uitgaven die door begunstigden van EOF-middelen zijn gedaan, maar nog niet zijn gedeclareerd. Naar aanleiding van deze afsluitberekeningen worden de geraamde subsidiabele bedragen als toegerekende lasten geboekt.

In 2015 heeft de Commissie haar methode voor de raming van de toegerekende lasten verfijnd voor de begrotingssteunovereenkomsten. Was deze verfijning niet tot stand gekomen, dan bedroegen de beleidsuitgaven 3 545 miljoen EUR in plaats van 3 671 miljoen EUR en het bedrag te betalen lasten zou 126 miljoen EUR lager zijn geweest.

2.9.3 Uitgestelde bijdrage aan middelen van het fonds

in miljoen EUR

	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	31.12.2015	31.12.2014
Verenigd Koninkrijk	—	—	259	—	259	222
Zweden	—	—	48	—	48	—
Tsjechië	—	—	—	—	—	4
Litouwen	—	—	—	—	—	1
Totaal	—	—	307	—	307	228

Dit omvat de vooraf betaalde bijdragen van de lidstaten.

NETTOACTIVA

2.10. AFGEROEPEN MIDDELEN VAN HET FONDS — ACTIEVE EOF's

in miljoen EUR

	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	Totaal
Middelen van het fonds	12 840	11 699	21 152	—	45 691
Niet-afgeroepen middelen van het fonds	—	—	(10 018)	—	(10 018)
Afgeroepen middelen van het fonds per 31.12.2014	12 840	11 699	11 134	—	35 673
Middelen van het fonds	12 164	10 973	20 960	29 367	73 464
Niet-afgeroepen middelen van het fonds	—	—	(5 223)	(29 367)	(34 590)
Afgeroepen middelen van het fonds per 31.12.2015	12 164	10 973	15 737	—	38 873

Het vermogen van het fonds is het totale bedrag van bijdragen van de lidstaten voor het desbetreffende EOF zoals in elk van de Interne Akkoorden is vastgelegd. De niet-afgeroepen middelen vertegenwoordigen de aanvankelijke toewijzing die nog niet bij de lidstaten is opgevraagd.

De afgeroepen middelen van het fonds komen overeen met het bedrag van de initiële toewijzingen die door de lidstaten zijn afgeroepen voor overdracht naar de rekeningen bij de schatkist.

Het kapitaal van het 8e en 9e EOF is opgevraagd en volledig ontvangen.

De activiteiten van de Overbruggingsfaciliteit werden gefinancierd met geannuleerde bedragen van vorige EOF's (zie **2.13** Afgeroepen middelen van het fonds — overdrachten tussen actieve EOF's).

Het besluit van de Raad tot oprichting van de Overbruggingsfaciliteit bepaalt dat na de inwerkingtreding van het Intern Akkoord van het 11e EOF de middelen die zijn vastgelegd in het kader van de Overbruggingsfaciliteit moeten worden afgetrokken van de in artikel 1, lid 2, onder a), van de Interne Akkoorden van het 8e, 9e en 10e EOF bedoelde bijdragen van de lidstaten ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Besluit 2013/759/EU van de Raad van 12.12.2013.

. Het intern akkoord betreffende het 11e EOF trad in werking op 1 maart 2015 en het totaal vermogen van het fonds is verminderd met 1 595 miljoen EUR (8e EOF — 676 miljoen EUR, 9e EOF — 727 miljoen EUR, 10e EOF — 192 miljoen EUR).

Naar aanleiding van de inwerkingtreding van het Intern Akkoord tot oprichting van het 11e EOF is het onder het 11e EOF vermelde vermogen van het fonds toegerekend overeenkomstig dit Akkoord.

2.11. AFGEROEPEN EN NIET-AFGEROEPEN KAPITAAL VAN HET FONDS PER LIDSTAAT

<i>in miljoen EUR</i>					
Bijdragen	%	Niet-afgeroe- pen 10e EOF per 31.12.2014	Afgeroepen bijdragen 2015	Vermindering van het kapitaal van het 10e EOF	Niet-afgeroepen 10e EOF per 31.12.2015
Oostenrijk	2,41	(241)	111	5	(126)
België	3,53	(354)	162	7	(184)
Bulgarije	0,14	(14)	6	0	(7)
Cyprus	0,09	(9)	4	0	(5)
Tsjechië	0,51	(51)	23	1	(27)
Denemarken	2,00	(200)	92	4	(104)
Estland	0,05	(5)	2	0	(3)
Finland	1,47	(147)	68	3	(77)
Frankrijk	19,55	(1 958)	900	38	(1 021)
Duitsland	20,50	(2 053)	944	39	(1 070)
Griekenland	1,47	(147)	68	3	(77)
Hongarije	0,55	(55)	25	1	(29)
Ierland	0,91	(91)	42	2	(48)
Italië	12,86	(1 288)	592	25	(672)
Letland	0,07	(7)	3	0	(4)
Litouwen	0,12	(12)	6	0	(6)
Luxemburg	0,27	(27)	12	1	(14)
Malta	0,03	(3)	1	0	(2)
Nederland	4,85	(486)	223	9	(253)
Polen	1,30	(130)	60	2	(68)
Portugal	1,15	(115)	53	2	(60)
Roemenië	0,37	(37)	17	1	(19)
Slowakije	0,21	(21)	10	0	(11)
Slovenië	0,18	(18)	8	0	(9)
Spanje	7,85	(786)	361	15	(410)
Zweden	2,74	(274)	126	5	(143)
Verenigd Koninkrijk	14,82	(1 485)	682	28	(774)
Totaal	100,00	(10 018)	4 603	192	(5 223)

De in 2015 afgeroepen middelen bestaan uit een gewone afroep (3 200 miljoen EUR) en een speciale afroep (genaamd „bijzonder verbruik” — 1 403 miljoen EUR). De bijzondere afroep kwam tot stand om de middelen te verwerven voor de vermindering van het kapitaal van het 8e en 9e EOF.

2.12. AFGEROEPEN OVERGEDRAGEN MIDDELEN VAN AFGESLOTEN EOF

in miljoen EUR

	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	Totaal
Overgedragen middelen van afgesloten EOF's	627	1 625	—	—	2 252
Saldo per 31.12.2015	627	1 625	—	—	2 252

In deze rubriek zijn de middelen opgenomen die zijn overgedragen van afgesloten EOF's naar het 8e en 9e EOF.

2.13. AFGEROEPEN MIDDELEN VAN HET FONDS — OVERDRACHTEN TUSSEN ACTIEVE EOF's

in miljoen EUR

	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	Totaal
Saldo per 31.12.2013	(3 083)	2 130	952	—	0
Overdracht van geannuleerde bedragen van vorige EOF's naar de prestatiereserve van het 10e EOF	(64)	(372)	436		0
Overdracht van geannuleerde bedragen van vorige EOF's naar de prestatiereserve van het 11e EOF			(225)	225	0
Overdracht van prestatiereserves van 10e en 11e EOF naar Overbruggingsfaciliteit			(1 372)	1 372	0
Saldo per 31.12.2014	(3 147)	1 758	(209)	1 597	0
Overdracht van geannuleerde bedragen van vorige EOF's naar de prestatiereserve van het 10e EOF	(6)	(109)	114		0
Overdracht van geannuleerde bedragen van vorige EOF's naar de prestatiereserve van het 11e EOF			(32)	32	0
Overdracht van prestatiereserves van het 10e en 11e EOF naar de Overbruggingsfaciliteit			(41)	41	0
Terugvorderingen van de Overbruggingsfaciliteit naar de prestatiereserves van het 10e en 11e EOF			11	(11)	0
Teruggave van de in het kader van de Overbruggingsfaciliteit vastgelegde middelen	676	727	192	(1 595)	0
Saldo per 31.12.2015	(2 476)	2 376	35	65	0

Deze rubriek omvat de middelen die zijn overgedragen tussen de actieve EOF.

Sinds de inwerkingtreding van de Overeenkomst van Cotonou worden alle onbestede middelen in de eerdere, actieve EOF's na vrijmaking naar het meest recentelijk geopende EOF overgedragen. Door de overgedragen middelen van andere EOF's nemen de kredieten van het ontvangende fonds toe en die van het overdragende fonds af. Middelen die zijn overgedragen naar de prestatiereserve van het 10e en 11e EOF, kunnen alleen onder de in de interne akkoorden opgenomen specifieke voorwaarden worden vastgelegd.

In 2015 kwamen in het kader van de Overbruggingsfaciliteit vastgelegde middelen ten belope van 1 595 miljoen EUR terug naar de prestatiereserve van het 10e EOF en werden zij gebruikt om het kapitaal van het 8e, 9e en 10e EOF terug te betalen (zie **2.10** Afgeroepen middelen van het fonds — actieve EOF's)

Aan het einde van het jaar bedraagt de niet-besteedbare prestatiereserve van het 10e EOF 84 miljoen EUR en die van het 11e EOF 65 miljoen EUR.

3. TOELICHTINGEN BIJ DE STAAT VAN DE FINANCIËLE RESULTATEN

3.1. ONTVANGSTEN UIT WISSELTRANSACTIES EN NIET-WISSELTRANSACTIES

<i>in miljoen EUR</i>		
	2015	2014
Ontvangsten uit niet-wisseltransacties	89	87
Ontvangsten uit wisseltransacties	51	59
Totaal	140	145

Ontvangsten ten belope van 89 miljoen EUR uit niet-wisseltransacties zijn uitsluitend beleidsontvangsten, terwijl de ontvangsten ten belope van 51 miljoen EUR uit wisseltransacties zowel beleidsontvangsten (43 miljoen EUR) als financiële ontvangsten (8 miljoen EUR — zie toelichting **3.5**) omvatten.

3.2. EXPLOITATIEBATEN

<i>in miljoen EUR</i>							
	Toelichting	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	2015	2014
Teruggevorderde uitgaven	3.2.1	1	10	9	1	20	26
Teruggevorderde Stabex-middelen	3.2.2	1	—	—	—	1	4
Wisselkoerswinsten		3	15	22	2	42	45
Beleidsontvangsten cofinanciering	3.2.3	—	—	68	1	69	57
Totaal		4	24	99	5	132	132

<i>in miljoen EUR</i>		
	2015	2014
Direct beheer	61	17
Ten uitvoer gelegd door:		
Commissie	3	0
EU-delegaties	58	17
Indirect beheer	29	70
Ten uitvoer gelegd door:		
Derde landen	14	68
Internationale organisaties	14	1
Publiekrechtelijke organen	0	—
Privaatrechtelijke organen die zijn belast met een openbardienstverlenings-taak	1	—
Totaal beleidsontvangsten ongerekend wisselkoerswinsten	90	86

3.2.1 *Teruggevorderde Stabex-middelen*

In de loop van 2015 is 1 miljoen EUR teruggestort aan het EOF vanop rekeningen met dubbele handtekening in ACS-landen. Deze ontvangsten worden geboekt als beleidsontvangsten (teruggevorderde STABEX-middelen) in de staat van de financiële resultaten van het 8e EOF.

3.2.2 *Beleidsontvangsten cofinanciering*

De beleidsontvangsten met betrekking tot cofinanciering zijn de benutte bijdragen (zie 3.3.2).

3.3. **EXPLOITATIEKOSTEN**

							in miljoen EUR
	Toelichting	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	2015	2014
Beleidsuitgaven — steuninstrumenten	3.3.1	(5)	47	2 197	820	3 059	3 545
Beleidsuitgaven cofinanciering	3.3.2	—	—	68	1	69	57
Wisselkoersverliezen		3	14	24	3	44	33
Waardevermindering van vorderingen & voorzieningen voor risico's en verplichtingen		(0)	(5)	8	4	7	14
Totaal		(2)	56	2 297	828	3 179	3 650

			in miljoen EUR
		2015	2014
Direct beheer		1 106	933
Ten uitvoer gelegd door:			
Commissie		99	114
Uitvoerende agentschappen van de EU		2	2
EU-delegaties		1 000	817
Trustfondsen		5	—
Indirect beheer		2 023	2 670
Ten uitvoer gelegd door:			
Derde landen		900	1 111
Internationale organisaties		990	1 148
EIB en EIF		31	179
Publiekrechtelijke organen		70	144
Privaatrechtelijke organen die zijn belast met een openbardienstverlenings-taak		31	46
Privaatrechtelijke organen die een publiek-private samenwerking ten uitvoer leggen		1	41
Personen die GVDB-acties uitvoeren		0	—
Totaal beleidsuitgaven: steuninstrumenten en cofinanciering		3 128	3 603

3.3.1. **Beleidsuitgaven — steuninstrumenten**

in miljoen EUR

	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	2015	2014
Programmeerbare hulp	1	18	1 557	394	1 971	2 159
Macro-economische steun	—	51	—	—	51	42
Sectoraal beleid	0	(25)	—	—	(24)	10
Rentesubsidies	(6)	—	—	—	(6)	3
Intra-ACS-projecten	—	5	459	282	746	979
Noodhulp	—	1	167	117	285	335
Hulp aan vluchtelingen	0	—	—	—	0	(0)
Risicokapitaal	—	—	—	—	—	0
Stabex	—	—	—	—	—	2
Sysmin	(0)	—	—	—	(0)	0
Overige steunprogramma's van eerdere EOF's	—	0	—	—	0	2
Institutionele steun	—	—	13	20	34	19
Compensatie exportopbrengsten	0	(3)	—	—	(3)	(5)
Bijdragen aan trustfondsen	—	—	—	5	5	—
Totaal	(5)	47	2 197	820	3 059	3 545

De beleidsuitgaven van het EOF hebben betrekking op meerdere steuninstrumenten en nemen verschillende vormen aan, afhankelijk van de wijze waarop de financiële middelen worden uitgekeerd en beheerd.

3.3.2. **Beleidsuitgaven cofinanciering**

Deze uitgaven worden gemaakt voor cofinancieringsprojecten in 2015. Aangezien de ontvangen cofinancieringsbijdragen voldoen aan de criteria van inkomsten uit voorwaardelijke niet-wisseltransacties, wordt een overeenkomstig bedrag aan bijdragen geboekt als beleidsontvangsten (zie 3.2.2).

3.4. **ADMINISTRATIEVE UITGAVEN**

in miljoen EUR

	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	2015	2014
Administratieve uitgaven	0	(0)	34	79	113	22
Totaal	0	(0)	34	79	113	22

Deze rubriek omvat ondersteuningsuitgaven: d.w.z. administratieve kosten voor de programmering en tenuitvoerlegging van de EOF's. Dit omvat uitgaven voor de voorbereiding, opvolging, controle en evaluatie van projecten alsook uitgaven voor computernetwerken, technische bijstand enz.

Het verschil in de administratieve kosten tussen 2014 en 2015 (91 miljoen EUR) is het gevolg van een wijziging in de boekhoudmethode in 2014. Deze nieuwe methode had een eenmalige impact op het lagere bedrag voor administratieve kosten.

3.5. FINANCIËLE ONTVANGSTEN

in miljoen EUR

	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	2015	2014
Rentebaten — Europese banken	(0)	(0)	(0)	2	1	(1)
Rentebaten uit voorfinanciering	—	6	0	0	7	15
Opgebouwde rente	—	4	0	—	4	11
Teruggevorderde rente	—	2	0	0	3	3
Totaal	(0)	6	0	2	8	13

Rente op voorfinancieringen wordt verwerkt overeenkomstig de bepalingen van artikel 9, lid 2, van het Financieel Reglement dat van toepassing is op het 11e EOF.

Financiële ontvangsten worden beschouwd als ontvangsten uit wisseltransacties.

4. VOORWAARDELIJKE ACTIVA EN PASSIVA EN ANDERE BELANGRIJKE INFORMATIEVERSCAFFING

4.1. VOORWAARDELIJKE ACTIVA

in miljoen EUR

	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	31.12.2015	31.12.2014
<i>Uitvoeringsgaranties</i>	0	7	7	(0)	13	101
<i>Inhoudingsgaranties</i>	—	3	3	—	6	50
Totaal	0	10	10	(0)	20	150

In totaal is het bedrag van aangehouden waarborgen om EOF-activa in het kader van een project zeker te stellen, in 2015 toegenomen. In 2015 zijn evenwel meer waarborgen gekoppeld aan overeenkomsten die indirect worden beheerd. In een dergelijk geval is de begunstigde van de waarborg niet het EOF maar wel de aanbestedende dienst. Ter vergelijking: in 2014 bedroegen de waarborgen voor andere aanbestedende diensten dan het EOF 273 miljoen EUR, terwijl in 2015 dergelijke waarborgen 723 miljoen EUR bedroegen.

4.1.1. *Uitvoeringsgaranties*

Soms worden uitvoeringsgaranties verlangd om ervoor te zorgen dat de begunstigten van EOF-middelen voldoen aan de verplichtingen van hun contracten met het EOF.

4.1.2. *Inhoudingsgaranties*

Inhoudingsgaranties hebben alleen betrekking op contracten voor de uitvoering van werken. Meestal wordt 10 % van de tussentijdse betalingen aan begunstigten ingehouden om ervoor te zorgen dat de aannemer zijn verplichtingen nakomt. Deze ingehouden bedragen worden als te betalen bedragen opgenomen. Met instemming van de opdrachtgever kan de aannemer de inhoudingen op de tussentijdse betalingen desgewenst vervangen door een inhoudingsgarantie. Deze verkregen garanties worden opgenomen als voorwaardelijke activa.

4.2. VOORWAARDELIJKE VERPLICHTINGEN

4.2.1. *Centrum voor de Ontwikkeling van het Bedrijfsleven.*

De ACS-EU-Raad van ministers heeft in juni 2014 ingestemd om „over te gaan tot ordelijke sluiting van het Centrum voor de ontwikkeling van het bedrijfsleven (COB)” en tegelijkertijd „ervoor te zorgen dat wordt gegarandeerd dat de projecten voor steun aan de particuliere sector die door het COB in de ACS-landen en -regio's worden uitgevoerd, volledig worden voltooid.” Hiertoe heeft de ACS-EU-Raad van ministers een bevoegdheidsdelegatie verleend aan het ACS-EU-Comité van ambassadeurs om deze aangelegenheid ter hand te nemen met het oog op de vaststelling van de nodige besluiten.

Het ACS-EU-Comité van ambassadeurs heeft bij Besluit nr. 4/2014 van 23 oktober 2014 de raad van bestuur van het COB gemachtigd om met onmiddellijke ingang alle nodige maatregelen ter voorbereiding van de sluiting van het COB te treffen. Zoals in artikel 2 van dit besluit is bepaald, werd de raad van bestuur opgedragen om een curator aan te stellen en een sluitingsplan uit te voeren. Het sluitingsplan moest „het mogelijk maken het COB op ordelijke wijze te sluiten, waarbij de rechten van alle betrokken derden in acht worden genomen en waarbij wordt gegarandeerd dat de lopende projecten voor steun aan de particuliere sector worden voltooid door het COB zelf of door een entiteit die met het beheer ervan kan worden belast.” In het sluitingsplan wordt bepaald dat het COB uiterlijk op 31 december 2016 geliquideerd moet zijn.

Eind juni 2015 heeft de curator bij de raad van bestuur van het COB een definitief strategisch plan ingediend met een begroting en werkplan, waarbij rekening wordt gehouden met de resultaten van het sociaal overleg. De begroting van het definitief strategisch plan, die door de raad van bestuur van het COB is goedgekeurd, vormde de grondslag voor het voorstel van de Commissie voor een financieringsbesluit, dat — nadat het EOF-comité hierover een advies heeft uitgebracht — voorziet in een totaalbedrag ten belope van 18,2 miljoen EUR. Na de goedkeuring van dit financieringsbesluit is in december 2015 een subsidieovereenkomst gesloten tussen het COB en de Commissie waarin wordt voorzien in de noodzakelijke financiering voor de vereffening van de activa van het COB en de volledige afwikkeling van zijn verplichtingen. De uitvoering van het definitieve strategisch plan is op 1 januari 2016 gestart. Naar aanleiding van de herziening van de bijlage III van de Overeenkomst van Cotonou, waarover momenteel onderhandelingen plaatsvinden tussen de Raad van de Europese Unie en de ACS-landen, begint met ingang van 1 januari 2017 en voor een periode die 5 jaar kan duren, de passieve fase voor het COB, waarin het COB blijft bestaan met als uitsluitend doel de liquidatie ervan. Zie ook toelichting 2.7 voor meer informatie.

4.3. ANDERE SIGNIFICANTE VERMELDINGEN

4.3.1. Vastleggingen met betrekking tot nog niet gebruikte kredieten

Dit onderstaande bedrag bestaat uit de budgettaire RAL („reste à liquider”) verminderd met de daarmee verband houdende bedragen die in de staat van de financiële resultaten 2015 zijn opgenomen als uitgaven. De budgettaire RAL is een bedrag dat de openstaande vastleggingen vertegenwoordigt waarvoor nog geen betalingen en/of vrijmakingen zijn gedaan. Dit is het normale gevolg van het bestaan van meerjarenprogramma's.

	in miljoen EUR					
	8e EOF	9e EOF	10e EOF	11e EOF	31.12.2015	31.12.2014
Vastleggingen met betrekking tot nog niet gebruikte kredieten	5	303	3 174	2 338	5 821	5 291
Totaal	5	303	3 174	2 338	5 821	5 291

Op 31 december 2015 was met de budgettaire RAL een bedrag van in totaal 6 809 miljoen EUR gemoeid (2014: 5 889 miljoen EUR). In december 2015 is een bedrag van 1 316 miljoen EUR vastgelegd voor de financiering van het nieuwe EU-noodtrustfonds om de stabiliteit te bevorderen en de diepere oorzaken van illegale migratie in Afrika aan te pakken (EU-trustfonds voor Afrika). Indien het effect van deze uitzonderlijke gebeurtenis buiten beschouwing wordt gelaten, zou de RAL 5 493 miljoen EUR bedragen, hetgeen neerkomt op een vermindering met 396 miljoen EUR ten opzichte van vorig jaar.

5. FINANCIËEL RISICOBEBEER

De hieronder verschaft informatie met betrekking tot het financieel risicobebear van het EOF betreft de kasverrichtingen die door de Commissie werden verricht namens het EOF met het oog op de besteding van EOF-middelen.

5.1. BELEID INZAKE RISICOBEBEER EN AFDEKKINGSACTIVITEITEN

De voorschriften en beginselen voor het beheer van de kasverrichtingen zijn vastgelegd in het Financieel Reglement van toepassing op het 11e EOF en het Intern Akkoord.

Als gevolg van de bovenvermelde regelgeving zijn de volgende hoofdprincipes van toepassing:

- De EOF-bijdragen worden door elke lidstaat gestort op een speciale rekening die bij de centrale bank van de betrokken lidstaat of bij de door hem aangewezen financiële instelling is geopend. Deze bijdragen blijven op die speciale rekeningen totdat de betalingen van het EOF moeten worden uitgevoerd.

- EOF-bijdragen worden door de lidstaten in EUR betaald, terwijl de EOF-betalingen in EUR en in andere valuta, inclusief minder bekende, luiden.
- Bankrekeningen die door de Commissie namens het EOF zijn geopend, mogen geen negatief saldo vertonen.

Naast de speciale rekeningen heeft de Commissie namens het EOF nog andere bankrekeningen geopend bij financiële instellingen (centrale banken en commerciële banken) om andere betalingen te verrichten en te ontvangen dan de bijdragen van de lidstaten aan de begroting.

De kasverrichtingen en de betalingen zijn sterk geautomatiseerd en maken gebruik van moderne informaticasystemen. Er worden specifieke procedures toegepast om de veiligheid van het systeem te waarborgen en om te garanderen dat de taken gescheiden worden conform het Financieel Reglement, de interne controlenormen van de Commissie en de controleprincipes.

Een op schrift gestelde reeks richtsnoeren en procedures regelt het beheer van de kasverrichtingen en betalingen met als doel het operationele en financiële risico te beperken en een gepast controleniveau te waarborgen. Zij betreffen de verschillende werkingsgebieden en de naleving van de richtsnoeren en procedures wordt periodiek gecontroleerd.

5.2. VALUTARISICO

Blootstelling van het EOF aan valutarisico aan het einde van het jaar — nettopositie.

in miljoen EUR

	31.12.2015							31.12.2014						
	USD	GBP	DKK	SEK	EUR	Overige	Totaal	USD	GBP	DKK	SEK	EUR	Overige	Totaal
Financiële activa														
Vorderingen en verhaalbare bedragen	—	—	—	—	171	1	171	0	—	—	—	76	8	84
Geldmiddelen en kasequivalenten	4	0	—	—	500	—	504	6	0	—	—	386	—	391
<i>Totaal</i>	4	0	—	—	671	1	675	6	0	—	—	462	8	475
Financiële verplichtingen														
Schulden	0	—	—	—	(485)	(47)	(532)	0	—	—	—	(691)	(45)	(736)
<i>Totaal</i>	0	—	—	—	(485)	(47)	(532)	0	—	—	—	(691)	(45)	(736)
Totaal	4	0	—	—	186	(46)	143	6	0	—	—	(229)	(37)	(261)

Alle bijdragen luiden in euro en andere valuta worden slechts aangekocht wanneer zij noodzakelijk zijn voor de uitvoering van betalingen. Bijgevolg zijn de kasverrichtingen van het EOF niet blootgesteld aan een valutarisico.

5.3. RENTERISICO

Het EOF ontleent geen geldmiddelen; bijgevolg is het EOF niet blootgesteld aan een renterisico.

De rente wordt opgebouwd op de saldi die het EOF op zijn verschillende bankrekeningen aanhoudt. Namens het EOF heeft de Commissie dus maatregelen genomen om ervoor te zorgen dat de op gezette tijd verworven rente in overeenstemming is met de marktrentevoeten en hun mogelijke fluctuatie.

Eendagssaldi op commerciële bankrekeningen worden dagelijks vergoed. De vergoeding voor saldi op dergelijke rekeningen is gebaseerd op variabele marktrentevoeten waarop een contractuele marge (positief of negatief) wordt toegepast. Voor de meeste rekeningen is de renteberekening gekoppeld aan het marktreferentietarief en wordt zij aangepast aan de schommelingen van dit tarief. Bijgevolg loopt het EOF geen risico dat haar saldi tegen een lager tarief dan de marktrentevoeten worden vergoed.

5.4. KREDIETRISICO (TEGENPARTIJRISICO)

Financiële activa die niet vervallen zijn en evenmin een waardevermindering hebben ondergaan

in miljoen EUR

	Totaal	Niet vervallen en evenmin in waarde verminderd	Achterstallig maar niet in waarde verminderd		
			< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar
<i>Vorderingen en verhaalbare bedragen</i>	171	50	120	1	—
Totaal per 31.12.2015	171	50	120	1	—
<i>Vorderingen Verhaalbare bedragen</i>	84	75	5	4	—
Totaal per 31.12.2014	84	75	5	4	—

Financiële activa per risicocategorie:

in miljoen EUR

	31.12.2015			31.12.2014		
	Vorderingen	Liquide middelen	Totaal	Vorderingen	Liquide middelen	Totaal
<i>Tegenpartijen met externe kredietrating</i>						
<i>Beste en uitstekende rating</i>	6	167	173	0	318	318
<i>Rating hogere middenklasse</i>	34	16	50	—	39	39
<i>Rating lagere middenklasse</i>	36	312	348	—	7	7
<i>Non-investment rating</i>	14	9	23	—	27	27
Totaal	90	503	593	0	391	391
<i>Tegenpartijen zonder externe kredietrating</i>						
<i>Debiteuren zonder wanbetalingen in het verleden</i>	81	1	98	83		83

in miljoen EUR

	31.12.2015			31.12.2014		
	Vorderingen	Liquide middelen	Totaal	Vorderingen	Liquide middelen	Totaal
<i>Debiteuren met wanbetalingen in het verleden</i>	—	—	—	1		1
Totaal	97	1	98	84		84
Totaal	171	504	692	84	391	475

Middelen in de ratingcategorieën *non-investment* en *lagere middenklasse* hebben hoofdzakelijk betrekking op EOF-bijdragen van de lidstaten op de speciale rekeningen die door lidstaten zijn geopend overeenkomstig artikel 22, lid 3, van het Financieel Reglement van het EOF. Overeenkomstig dit Financieel Reglement moet het bedrag van deze bijdragen op die speciale rekeningen blijven totdat de betalingen moeten worden uitgevoerd.

De meeste kasmiddelen van het EOF worden conform het Financieel Reglement van toepassing op het EOF aangehouden op de „speciale rekeningen” die geopend zijn door de lidstaten voor de betaling van hun bijdragen. De meeste van deze rekeningen worden aangehouden bij de schatkist of de nationale centrale bank van de lidstaten. Deze instellingen houden voor het EOF het laagste tegenpartijrisico in (risico ligt bij de lidstaten).

Wat betreft het deel van de kasmiddelen van het EOF die worden aangehouden bij commerciële banken ter dekking van betalingen, worden deze rekeningen precies op tijd aangevuld. Deze aanvulling wordt automatisch beheerd door het kasbeheersysteem van de thesaurie van de Commissie. Minimumkassaldi, evenredig met het gemiddelde bedrag van de uitgevoerde dagelijkse betalingen, worden op elke rekening aangehouden. Bijgevolg zijn de bedragen die overnight op deze rekeningen staan, voortdurend laag. Hierdoor is het EOF slechts in beperkte mate aan risico blootgesteld.

Bovendien worden specifieke richtsnoeren toegepast voor de selectie van de commerciële banken om het tegenpartijrisico waaraan het EOF is blootgesteld, nog verder te minimaliseren.

Alle commerciële banken worden via openbare aanbestedingen geselecteerd. Om toegelaten te worden tot de aanbestedingsprocedures, dienen de banken minimaal over een kredietrating op korte termijn te beschikken van Moody's P-1 of gelijkwaardig (S&P A-1 of Fitch F1). In bepaalde en naar behoren gemotiveerde omstandigheden kan een lager niveau gevraagd worden.

5.5. LIQUIDITEITSRISICO

Vervaldagenanalyse van de financiële verplichtingen op basis van resterende contractuele vervaldag

in miljoen EUR

	< 1 jaar	1-5 jaar	> 5 jaar	Totaal
<i>Schulden</i>	522	10		532
Totaal per 31.12.2015	522	10	—	532
<i>Schulden</i>	702	34		736
Totaal per 31.12.2014	702	34	—	736

Voor het EOF geldende begrotingsbeginselen zorgen ervoor dat de totale kasmiddelen voor de begrotingsperiode steeds toereikend zijn voor de uitvoering van alle desbetreffende betalingen. De totale bijdragen van de lidstaten stemmen immers overeen met het totale bedrag van de betalingskredieten voor de desbetreffende begrotingsperiode.

De bijdragen van de lidstaten aan het EOF worden evenwel betaald in drie tranches per jaar, terwijl de betalingen in zekere mate seizoensgebonden zijn.

Om ervoor te zorgen dat de kasmiddelen steeds toereikend zijn om de in een bepaalde maand uit te voeren betalingen te dekken, worden op gezette tijden gegevens over de kassituatie uitgewisseld tussen de thesaurie van de Commissie en de desbetreffende uitgevende diensten om ervoor te zorgen dat de in een bepaalde periode uitgevoerde betalingen de beschikbare kasmiddelen niet overschrijden.

Naast het bovenstaande zorgen geautomatiseerde kasbeheerinstrumenten er in het kader van de dagelijkse kasverrichtingen van het EOF voor dat dagelijks voldoende liquiditeit beschikbaar is op elke bankrekening van het EOF.

6. INFORMATIEVERSCHAFFING OVER VERBONDEN PARTIJEN

De verboden partijen van het EOF zijn het EU-trustfonds Békou en het EU-trustfonds voor Afrika. Verrichtingen tussen deze entiteiten maken deel uit van de normale verrichtingen van het EOF en derhalve gelden er overeenkomstig de boekhoudregels van de EU geen specifieke verplichtingen tot informatieverstopping voor deze verrichtingen.

Er is geen afzonderlijk beheer voor het EOF, aangezien het door de Commissie wordt beheerd. De rechten van de leidinggevenden van de EU, met inbegrip van de Commissie, zijn openbaar gemaakt in de geconsolideerde jaarrekening van de Europese Unie in rubriek 8.2 „Rechten van leidinggevenden”.

7. GEBEURTENISSEN NA DE BALANSDATUM

Op de datum van overdracht van de rekeningen zijn geen relevante punten onder de aandacht gekomen van de rekenplichtige van het EOF die een afzonderlijke vermelding in deze rubriek zouden vereisen. Evenmin waren dergelijke punten bij hem aangemeld. Bij het opstellen van de jaarrekeningen en de bijbehorende toelichtingen werd gebruik gemaakt van de recentste beschikbare gegevens en dit komt tot uiting in de hierboven opgenomen informatie.

8. AFSTEMMING VAN HET ECONOMISCH RESULTAAT EN HET BEGROTINGSRESULTAAT

Het economisch resultaat van het jaar is berekend op transactiebasis. Het begrotingsresultaat is evenwel gebaseerd op de beginselen van de kasboekhouding. Aangezien het economisch resultaat en het begrotingsresultaat het gevolg zijn van dezelfde onderliggende verrichtingen, is het nuttig om na te gaan of ze op elkaar kunnen worden afgestemd. In onderstaande tabel is deze afstemming opgenomen, met vermelding van de belangrijkste afgestemde bedragen, opgesplitst in ontvangsten en uitgaven.

	(in miljoen EUR)	
	(2015)	(2014)
ECONOMISCH RESULTAAT VAN HET JAAR	(3 152)	(3 526)
Ontvangsten		
<i>Rechten die het begrotingsresultaat niet beïnvloeden</i>	(1)	(10)
<i>Rechten die in het lopende jaar zijn vastgesteld, maar nog niet geïnd zijn</i>	(11)	(19)
<i>Rechten die in vorige jaren zijn vastgesteld en in het lopende jaar geïnd zijn</i>	(19)	(12)
<i>Netto-effect van voorfinanciering</i>	(28)	(41)
<i>Toegerekende baten (netto)</i>	(29)	(71)
Uitgaven		
<i>Nog niet betaalde uitgaven van het lopende jaar</i>	(61)	(165)
<i>Uitgaven van het vorige jaar betaald in het lopende jaar</i>	(221)	(28)
<i>Betalingsannuleringen</i>	(12)	(65)
<i>Netto-effect van voorfinanciering</i>	(53)	(562)
<i>Toegerekende uitgaven (netto)</i>	(200)	(417)
BEGROTINGSRESULTAAT VAN HET JAAR	(3 088)	(3 516)

8.1. AFSTEMMINGSPOSTEN — ONTVANGSTEN

De begrotingsontvangsten van een begrotingsjaar zijn gelijk aan de bedragen die worden geïnd van tijdens het begrotingsjaar vastgestelde rechten en de bedragen die worden geïnd van rechten die zijn vastgesteld tijdens voorgaande begrotingsjaren.

De rechten die het begrotingsresultaat niet beïnvloeden, worden geboekt in de economische resultatenrekening. Vanuit begrotingsoogpunt kunnen zij evenwel niet als ontvangsten worden beschouwd, aangezien het ontvangen bedrag naar de reserve wordt overgeheveld en zonder een besluit van de Raad niet opnieuw kan worden vastgelegd.

De rechten die in het huidige jaar zijn vastgesteld maar nog niet geïnd, moeten ten behoeve van de afstemming van het economisch resultaat worden afgetrokken, aangezien zij geen deel uitmaken van de begrotingsontvangsten. Daarentegen moeten de rechten die tijdens vorige jaren zijn vastgesteld en in het huidige jaar geïnd, ten behoeve van de afstemming bij het economische resultaat worden opgeteld.

Het netto-effect van voorfinanciering is de vereffening van de teruggevorderde voorfinancieringen. Dit is een kasontvangst die geen gevolgen heeft voor de economische resultaten.

De netto toegerekende uitgaven bestaan hoofdzakelijk uit uitgaven die toegerekend zijn met het oog op afsluiting aan het einde van het jaar. Alleen het netto-effect, dat wil zeggen de toegerekende baten voor het lopende jaar minus de terugboekte toegerekende baten van vorig jaar, wordt in aanmerking genomen.

8.2. AFSTEMMINGSPOSTEN — UITGAVEN

Uitgaven van het lopende jaar die nog niet zijn betaald, moeten ten behoeve van de afstemming worden toegevoegd, aangezien zij in het economisch resultaat zijn opgenomen maar geen deel uitmaken van de begrotingsontvangsten. Daarentegen moeten **de uitgaven van vorige jaren die in het huidige jaar betaald**, ten behoeve van de afstemming van het economische resultaat worden afgetrokken, aangezien zij deel uitmaken van de begrotingsuitgaven van het lopende jaar, maar zij het economische resultaat niet beïnvloeden of in het geval van correcties de uitgaven verminderen.

De kasmiddelen van **betalingsannuleringen** hebben geen invloed op de economische resultaten, maar wel op het begrotingsresultaat.

Het **netto-effect van voorfinanciering** is de combinatie van de nieuwe voorfinancieringsbedragen die tijdens het lopende jaar zijn betaald (geboekt als begrotingsuitgaven van het jaar en de vereffening van de voorfinancieringen die tijdens het lopende jaar of vorige jaren werden betaald via de aanvaarding van subsidiabele kosten. De laatste zijn wel toegerekende uitgaven, doch geen uitgave in de begrotingsboekhouding, aangezien de aanvankelijke voorfinanciering reeds als een begrotingsuitgave werd beschouwd op het ogenblik van de betaling.

De **netto toegerekende uitgaven** bestaan hoofdzakelijk uit uitgaven die toegerekend zijn met het oog op afsluiting aan het einde van het jaar, dat wil zeggen subsidiabele uitgaven die begunstigen van EOF-middelen hebben gedaan, maar nog niet aan het EOF hebben gedeclareerd. Alleen het netto-effect, dat wil zeggen de toegerekende uitgaven voor het lopende jaar minus de terugboekte toegerekende uitgaven van vorig jaar, wordt in aanmerking genomen.

FINANCIËLE STATEN VAN HET TRUSTFONDS BÊKOU ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Opgelet: doordat de cijfers afgerond zijn tot miljoen euro, kan het lijken alsof sommige financiële gegevens in de tabellen niet correct zijn opgeteld.

CERTIFICERING VAN DE REKENINGEN

De jaarrekening van het EU-trustfonds Békou voor het jaar 2015 is opgesteld overeenkomstig het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Europese Unie en de door mezelf in mijn hoedanigheid van rekenplichtige van de Commissie vastgestelde boekhoudregels, zoals die door alle instellingen en organen van de Unie moeten worden toegepast.

Ik verklaar dat ik verantwoordelijk ben om ervoor te zorgen dat de jaarrekening van het EU-trustfonds Békou wordt opgesteld en gepresenteerd overeenkomstig artikel 68 van het Financieel Reglement.

Ik heb van de ordonnateurs, die voor de betrouwbaarheid instaan, alle inlichtingen verkregen die nodig zijn voor het opstellen van de jaarrekening die een beeld van de activa en de passiva van het EU-trustfonds Békou en de uitvoering van de begroting geven.

Ik verklaar dat ik op basis van deze inlichtingen en op basis van de controles die ik noodzakelijk achtte om de jaarrekening te kunnen aftekenen, redelijke zekerheid heb dat de jaarrekening in alle materiële opzichten een getrouw beeld van de vermogenspositie, de resultaten van de verrichtingen en de kasstromen van het EU-trustfonds Békou geeft.

[ondertekend]

Manfred KRAFF

Rekenplichtige

ACHTERGRONDINFORMATIE OVER HET EU-TRUSTFONDS BÊKOU

Overeenkomstig artikel 187, lid 1, van het Financieel Reglement van toepassing op de algemene begroting van de Unie en artikel 42 van het Financieel Reglement van toepassing op het 11e EOF is de Commissie gemachtigd EU-trustfondsen oprichten voor externe acties in het kader van een met andere donoren gesloten overeenkomst. Deze trustfondsen kunnen worden opgericht voor noodsituaties, operaties na een noodsituatie of acties rond een bepaald thema. De doelstellingen van elk trustfonds worden in de oprichtingsakte ervan vastgesteld.

Het eerste multidonor-trustfonds van de EU, dat de naam „Bêkou” draagt (hetgeen „hoop” betekent in het Sango), is op 15 juli 2014 opgericht door de Europese Unie (vertegenwoordigd door de DG's DEVCO en ECHO, en de EDEO) en drie EU-lidstaten (Duitsland, Frankrijk en Nederland) met als doel de stabilisering en wederopbouw van de Centraal-Afrikaanse Republiek te bevorderen. Het heeft een maximale looptijd van 60 maanden om te voorzien in een reactie op de middellange termijn. Eind 2015 hebben 7 donoren bijgedragen tot het trustfonds Bêkou: het EOF, de Europese Commissie via de EU-begroting, 4 lidstaten en 1 derde land.

EU-trustfondsen voor externe acties moeten hun eigen jaarrekeningen opstellen en goedkeuren. Aangezien het EU-trustfonds Bêkou in het kader van het EOF is opgericht, wordt de jaarrekening van dit trustfonds geconsolideerd met de EOF-jaarrekening. De voorbereiding van de jaarrekeningen is toevertrouwd aan de rekenplichtige van het EU-trustfonds Bêkou, die overeenkomstig artikel 187, lid 6, van het Financieel Reglement van de EU ook de rekenplichtige van de Commissie is.

TRUSTFONDS BÊKOU BALANS

<i>in duizend EUR</i>			
	Toelichting	Per 31.12.2015	Per 31.12.2014
NIET-VLOTTENDE ACTIVA			
Voorfinanciering	1.1	3 446	—
VLOTTENDE ACTIVA			
Voorfinanciering	1.2	6 047	—
Wisselvorderingen en verhaalbare bedragen die geen waardeverandering meebrengen	1.3	1 364	—
Geldmiddelen en kasequivalenten	1.4	52 461	45 000
		59 873	45 000
TOTAAL ACTIVA		63 319	45 000
NIET-VLOTTENDE PASSIVA			
Financiële verplichtingen	1.5	(63 125)	(45 000)
		(63 125)	(45 000)
VLOTTENDE PASSIVA			
Overlopende posten		(193)	—
		(193)	—
TOTAAL PASSIVA		(63 319)	(45 000)
NETTOACTIVA		—	—
MIDDELEN EN RESERVES			
Economisch resultaat over het jaar		—	—
NETTOACTIVA		—	—

TRUSTFONDS BÊKOU STAAT VAN DE FINANCIËLE RESULTATEN

× 1000 EUR

	Toelichting	2015	2014
ONTVANGSTEN			
Ontvangsten uit niet-wisseltransacties			
Ontvangsten uit giften	2.1	9 354	—
Ontvangsten uit wisseltransacties			
Financiële opbrengsten		101	—
Totaal		9 455	—
UITGAVEN			
Beleidsuitgaven	2.2	(8 824)	—
Overige uitgaven	2.3	(631)	—
Totaal		(9 455)	—
ECONOMISCH RESULTAAT OVER HET JAAR		—	—

TRUSTFONDS BÊKOU KASSTROOMOVERZICHT

× 1000 EUR

	Toelichting	2015	2014
Economisch resultaat over het jaar		—	—
BELEIDSACTIVITEITEN			
(Toename)/afname voorfinanciering		(9 493)	—
(Toename)/afname van wisselvorderingen en verhaalbare bedragen die geen waarderuil meebrengen		(1 364)	—
Toename/(afname) van langlopende verplichtingen		18 125	45 000
Toename/(afname) van kortlopende verplichtingen		193	—
NETTOKASSTROOM		7 461	45 000
Nettotoename/(afname) geldmiddelen en kasequivalenten		7 461	45 000
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het begin van het jaar		45 000	—
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van het jaar	1.4	52 461	45 000

TRUSTFONDS BÊKOU MUTATIEOVERZICHT VAN DE NETTOACTIVA

× 1000 EUR

	Gecumuleerd overschot/ (tekort)	Economisch resultaat over het jaar	Nettoactiva
SALDO PER 31.12.2014	—	—	—
Economisch resultaat over het jaar	—	—	—
SALDO PER 31.12.2015	—	—	—

TOELICHTINGEN BIJ DE FINANCIËLE STATEN VAN HET TRUSTFONDS BÊKOU

1. TOELICHTINGEN BIJ DE BALANS

NIET-VLOTTENDE ACTIVA

1.1. VOORFINANCIERINGEN

× 1000 EUR

	Totaal 31.12.2015	Totaal 31.12.2014
Voorfinanciering	3 446	—
Totaal	3 446	—

× 1000 EUR

	Totaal 31.12.2015	Totaal 31.12.2014
Direct beheer	1 078	—
<i>Ten uitvoer gelegd door:</i>		
Commissie	1 078	—
<i>Indirect beheer</i>	2 368	—
<i>Ten uitvoer gelegd door:</i>		
Publiekrechtelijke organen	1 155	—
Privaatrechtelijke organen die zijn belast met een openbardienstverlenings-taak	1 213	—
Totaal	3 446	—

VLOTTENDE ACTIVA

1.2. VOORFINANCIERINGEN

× 1000 EUR

	Totaal 31.12.2015	Totaal 31.12.2014
Voorfinanciering	14 860	—
Afgewikkeld in het kader van afsluiting	(8 813)	—
Totaal	6 047	—

× 1000 EUR

	Totaal 31.12.2015	Totaal 31.12.2014
Direct beheer	4 046	—
<i>Ten uitvoer gelegd door:</i>		
Commissie	4 046	—
Indirect beheer	2 002	—
<i>Ten uitvoer gelegd door:</i>		
Publiekrechtelijke organen	806	—
Privaatrechtelijke organen die zijn belast met een openbardienstverlenings-taak	1 196	—
Totaal	6 047	—

1.3. WISSELVORDERINGEN EN VERHAALBARE BEDRAGEN DIE GEEN WAARDERUIJL MEEBRENGEN

In deze rubriek zijn uitgestelde beheerskosten (1,3 miljoen EUR) en overlopende posten (45 000 EUR) opgenomen.

1.4. GELDMIDDELEN EN KASEQUIVALENTEN

De middelen die door het EU-trustfonds Békou worden beheerd, zijn in de jaarrekening 2014 opgenomen als vorderingen voor het gemeenschappelijk centraal thesauriesysteem. Met het oog op een betere weergave van de jaarrekening 2015 zijn deze middelen opgenomen als geldmiddelen en kasequivalenten. De vergelijkbare cijfers voor 2014 worden dienovereenkomstig openbaar gemaakt.

NIET-VLOTTENDE PASSIVA

1.5. FINANCIËLE VERPLICHTINGEN

× 1000 EUR				
Bijdragen	%	Betaalde bijdragen	Toewijzing van netto-resultaten	Financiële verplichtingen
Europese Commissie	6	4 554	(588)	3 966
EOF	54	39 000	(5 033)	33 967
Lidstaten:	39	28 000	(3 614)	24 386
<i>Duitsland</i>		15 000	(1 936)	13 064
<i>Frankrijk</i>		10 000	(1 291)	8 709
<i>Nederland</i>		2 000	(258)	1 742
<i>Italië</i>		1 000	(129)	871
Derde landen:	1	925	(119)	806
<i>Zwitserland</i>		925	(119)	806
Totaal	100	72 480	(9 354)	63 125

De totale niet-vlottende financiële verplichtingen hebben betrekking op 34 miljoen EUR van bijdragen van het EOF, 4 miljoen EUR van de Europese Commissie via de EU-begroting, 24 miljoen EUR van verscheidene lidstaten en 1 miljoen EUR van een derde land.

De toewijzing van netto resultaten is slechts indicatief en louter voor boekhouddoeleinden. Bij de liquidatie van het trustfonds Békou wordt het definitieve besluit over de teruggave van de resterende middelen genomen door de raad van beheer van het trustfonds.

2. TOELICHTINGEN BIJ DE STAAT VAN DE FINANCIËLE RESULTATEN

2.1. ONTVANGSTEN UIT NIET-RUIJLTRANSACTIES

In deze rubriek zijn de bijdragen van donoren toegerekend als beleidsontvangsten overeenkomstig de netto uitgaven⁽¹⁾. Bijgevolg is het economisch resultaat van het jaar nul.

2.2. EXPLOITATIEKOSTEN

× 1000 EUR		
	2015	2014
<i>Programma's voor voedselhulp/voedselzekerheid</i>	460	—

⁽¹⁾ Netto uitgaven zijn door het trustfonds gedane uitgaven, inclusief in voorkomend geval geraamde bedragen, na aftrek van de inkomsten die door de activiteiten van het trustfonds zijn gegenereerd.

× 1000 EUR

	2015	2014
Organisaties en instellingen die zich inzetten voor gendergelijkheid	389	—
Basisgezondheidszorg — basis- en eerstelijnsgezondheidszorg	6 678	—
Stadsontwikkeling en stedelijk beheer	539	—
Hulp voor heropbouw en herstel	758	—
Totaal	8 824	—

× 1000 EUR

	2015	2014
Direct beheer	7 527	—
Ten uitvoer gelegd door:		
Commissie	7 527	—
Indirect beheer	1 297	—
Ten uitvoer gelegd door:		
Publiekrechtelijke organen	539	—
Privaatrechtelijke organen die zijn belast met een openbardienstverlenings-taak	758	—
Totaal	8 824	—

2.3. OVERIGE UITGAVEN

× 1000 EUR

	2015	2014
Overige uitgaven	615	—
Wisselkoersverliezen	16	—
Totaal	631	—

Deze rubriek omvat de beheerskosten van de Commissie (0,4 miljoen EUR), technische bijstand (0,15 miljoen EUR), audit (0,05 miljoen EUR) en andere kosten.

3. ANDERE SIGNIFICANTE VERMELDINGEN

3.1. Vastleggingen met betrekking tot nog niet gebruikte kredieten

Op 31 december 2015 bedroegen de vastleggingen met betrekking tot nog niet gebruikte kredieten 12 miljoen EUR. Dit onderstaande bedrag bestaat uit de budgettaire RAL („reste à liquider”) verminderd met de daarmee verband houdende bedragen die in de staat van de financiële resultaten 2015 zijn opgenomen als uitgaven. De budgettaire RAL is een bedrag dat de openstaande vastleggingen vertegenwoordigt waarvoor nog geen betalingen en/of vrijmakingen zijn gedaan. Dit is het normale gevolg van het bestaan van meerjarenprogramma's.

3.2. Verbonden partijen

De verbonden partij bij het EU-trustfonds Békou is het Europees Ontwikkelingsfonds. Verrichtingen tussen deze entiteiten maken deel uit van de normale verrichtingen van het EU-trustfonds Békou en derhalve gelden er overeenkomstig de boekhoudregels van de EU geen specifieke verplichtingen tot informatieverzorging voor deze verrichtingen.

3.3. Gebeurtenissen na de verslagdatum

Op de datum van overdracht van de rekeningen zijn geen relevante punten onder de aandacht gekomen van de rekenplichtige van het EU-trustfonds Békou die een afzonderlijke vermelding in deze rubriek zouden vereisen. Evenmin waren dergelijke punten bij hem aangemeld. Bij het opstellen van de jaarrekeningen en de bijbehorende toelichtingen werd gebruik gemaakt van de recentste beschikbare gegevens en dit komt tot uiting in de hierboven opgenomen informatie.

4. FINANCIËLE INSTRUMENTEN: INFORMATIEVERSCHAFFING

4.1. VALUTARISICO

Blootstelling van het EU-trustfonds Bêkou aan valutarisico aan het einde van het jaar

Op 31 december 2015 waren in de eindsaldi van de financiële activa en financiële passiva geen wezenlijke bedragen opgenomen die in een andere munteenheid dan de euro waren genoteerd.

4.2. KREDIETRISICO

De financiële activa bestaan uit geldmiddelen en kasequivalenten ten belope van 52 miljoen EUR en vorderingen en verhaalbare bedragen ten belope van 1,4 miljoen EUR op 31 december 2015.

Financiële activa die noch vervallen zijn en evenmin een waardevermindering hebben ondergaan

Vorderingen en verhaalbare bedragen die niet vervallen zijn en evenmin een waardevermindering hebben ondergaan

Financiële activa per risicocategorie

De volledige bedrag van geldmiddelen en kasequivalenten ten belope van 52 miljoen EUR is geplaatst bij een bank met een beste en uitstekende rating.

4.3. LIQUIDITEITSRISICO

Vervaldagenanalyse van de financiële verplichtingen op basis van resterende contractuele vervaldag

De financiële verplichtingen zijn volledig samengesteld uit verplichtingen ten opzichte van de donoren. Zij zullen worden betaald bij de liquidatie van het EU-trustfonds Bêkou.

5. AFSTEMMING VAN HET ECONOMISCH RESULTAAT EN HET BEGROTINGSRESULTAAT

Het economisch resultaat van het jaar is berekend op transactiebasis. Het begrotingsresultaat is evenwel gebaseerd op de beginselen van de kasboekhouding. Aangezien het economisch resultaat en het begrotingsresultaat het gevolg zijn van dezelfde onderliggende verrichtingen, is het nuttig om na te gaan of ze op elkaar kunnen worden afgestemd. In onderstaande tabel is deze afstemming opgenomen, met vermelding van de belangrijkste afgestemde bedragen, opgesplitst in ontvangsten en uitgaven.

	× 1000 EUR
	2015
ECONOMISCH RESULTAAT OVER HET JAAR	—
Ontvangsten	
<i>Rechten die het begrotingsresultaat niet beïnvloeden</i>	(9 455)
<i>Rechten die in het lopend jaar zijn ingevorderd</i>	45 595
<i>Toegerekende baten (netto)</i>	40
Uitgaven	
<i>Netto-effect van voorfinanciering</i>	(18 306)
<i>Toegerekende uitgaven (netto)</i>	7 703
BEGROTINGSRESULTAAT VAN HET JAAR	25 577

GECONSOLIDEERDE FINANCIËLE STATEN VAN HET EOF EN HET TRUSTFONDS BÊKOU ⁽¹⁾

GECONSOLIDEERDE BALANS

in miljoen EUR

	31.12.2015	31.12.2014
NIET-VLOTTENDE ACTIVA		
Voorfinanciering	520	472
	520	472
VLOTTENDE ACTIVA		
Voorfinanciering	1 151	1 403
Vorderingen	172	84
Geldmiddelen en kasequivalenten	556	436
	1 879	1 923
TOTAAL ACTIVA	2 399	2 395
NIET-VLOTTENDE PASSIVA		
Voorzieningen	(4)	
Schulden	(39)	(40)
	(43)	(40)
VLOTTENDE PASSIVA		
Schulden	(1 376)	(1 423)
	(1 376)	(1 423)
TOTAAL PASSIVA	(1 419)	(1 463)
NETTOACTIVA	980	932
MIDDELEN EN RESERVES		
Afgeroepen middelen van het fonds — actieve EOF	38 873	35 673
Afgeroepen overgedragen middelen van afgesloten EOF's	2 252	2 252
Van vorige jaren overgedragen economisch resultaat	(36 994)	(33 468)
Economisch resultaat over het jaar	(3 152)	(3 526)
NETTOACTIVA	980	932

⁽¹⁾ Opgelet: doordat de cijfers afgerond zijn tot miljoen euro, kan het lijken alsof sommige financiële gegevens in de tabellen niet correct zijn opgeteld.

GECONSOLIDEERDE STAAT VAN DE FINANCIËLE PRESTATIES

in miljoen EUR

	2015	2014
EXPLOITATIEBATEN	136	132
EXPLOITATIEKOSTEN		
Exploitatiekosten	(3 182)	(3 650)
Administratieve uitgaven	(114)	(22)
	(3 296)	(3 671)
OVERSCHOT/(TEKORT) VAN BELEIDSACTIVITEITEN	(3 160)	(3 539)
Financiële ontvangsten	8	13
Financiële kosten	(0)	(0)
OVERSCHOT/(TEKORT) VAN FINANCIËLE ACTIVITEITEN	8	13
ECONOMISCH RESULTAAT OVER HET JAAR	(3 152)	(3 526)

GECONSOLIDEERD KASSTROOMOVERZICHT

(in miljoen EUR)

	2015
Economisch resultaat over het jaar	(3 152)
BELEIDSACTIVITEITEN	
Gewone bijdragen van de lidstaten	3 232
(Terugboeking van) waardeverminderingen op vorderingen	(1)
(Toename)/afname voorfinanciering	(204)
(Toename)/afname vorderingen op korte termijn	(89)
(Toename)/afname van langlopende verplichtingen	2
Toename/(afname) van kortlopende verplichtingen	(211)
Toename/(afname) overlopende posten	(132)
NETTOKASSTROOM	120
Nettotoename/(afname) geldmiddelen en kasequivalenten	120
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het begin van het jaar	436
Geldmiddelen en kasequivalenten aan het einde van het jaar	556

GECONSOLIDEERDE STAAT VAN MUTATIEOVERZICHT VAN DE NETTOACTIVA

(in miljoen EUR)

	Vermogen van het fonds (A)	Niet-afgeroe- pen middelen (B)	Afgeroepen middelen van het Fonds (C)=(A)-(B)	Gecumuleer- de reserves (D)	Andere reser- ves (E)	Totaal nettoac- tiva (C)+(D)+(E)
SALDO PER 31.12.2013	45 691	13 162	32 529	(33 468)	2 252	1 313
<i>Wijzigingen kapitaal</i>	—	(3 144)	3 144	—	—	3 144
<i>Economisch resultaat over het jaar</i>	—	—	—	(3 526)	—	(3 526)
SALDO PER 31.12.2014	45 691	10 018	35 673	(36 994)	2 252	932
<i>Wijzigingen kapitaal</i>	27 772	24 572	3 200	—	—	3 200
<i>Economisch resultaat over het jaar</i>	—	—	—	(3 152)	—	(3 152)
SALDO PER 31.12.2015	73 464	34 590	38 873	(40 146)	2 252	980

EOF-VERSLAG OVER DE TENUITVOERLEGGING VAN DE MIDDELEN**VERSLAG OVER DE TENUITVOERLEGGING VAN DE MIDDELEN — 2015.****INLEIDENDE OPMERKINGEN****Vorige EOF's**

- Aangezien het 6e EOF in 2006 en het 7e EOF in 2008 zijn afgesloten, bevat de jaarrekening niet langer uitvoeringstabellen voor deze EOF's. De uitvoering van de overgedragen saldi valt daarentegen in het 9e EOF te vinden.
- Met het oog op een transparante presentatie van de rekeningen van het jaar 2015 werd in de navolgende tabellen, net zoals de vorige jaren, voor het 8e EOF apart aangegeven welke middelen werden aangewend volgens de programmering van de Overeenkomsten van Lomé en welke middelen werden aangewend volgens de programmering van de Overeenkomst van Cotonou.
- Overeenkomstig artikel 1, lid 2, onder b), van het Intern Akkoord van het 9e EOF zijn de saldi en vrijmakingen van vorige EOF's overgeheveld naar het 9e EOF en zijn zij in de looptijd van het 9e EOF vastgelegd als middelen van het 9e EOF.

10e EOF

De ACS-EG-partnerschapsovereenkomst, die de lidstaten van de Europese Gemeenschap en de landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS-staten) op 23 juni 2000 in Cotonou hebben ondertekend, is op 1 april 2003 in werking getreden. De overeenkomst van Cotonou is tweemaal gewijzigd, eerst bij de in Luxemburg op 25 juni 2005 ondertekende overeenkomst en vervolgens door de in Ouagadougou op 22 juni 2010 ondertekende overeenkomst.

Het besluit betreffende de associatie van de landen en gebieden overzee (LGO) met de Europese Gemeenschap (Besluit 2001/822/EG), dat op 27 november 2001 door de Raad van de Europese Unie is aangenomen, is op 2 december 2001 in werking getreden. Dit besluit is op 19 maart 2007 gewijzigd bij Besluit 2007/249/EG.

Het Intern Akkoord inzake de financiering van de steun van de Gemeenschap binnen het financiële meerjarencader voor de periode 2008-2013, overeenkomstig de herziene overeenkomst van Cotonou, goedgekeurd door de Vertegenwoordigers van de regeringen van de Lidstaten van de Europese Gemeenschap op 17 juli 2006, is op 1 juli 2008 in werking getreden.

In het kader van de Overeenkomst van Cotonou wordt de tweede periode (2008-2013) van steun van de Unie aan de ACS-Staten en de LGO gefinancierd door het 10e EOF, dat over een bedrag van 22 682 miljoen EUR aan middelen beschikt, waarvan:

- 21 966 miljoen EUR bestemd is voor de ACS-staten overeenkomstig het meerjarig financieel kader in Bijlage I ter bij de herziene overeenkomst van Cotonou, waarvan 20 466 miljoen EUR door de Europese Commissie wordt beheerd;
- 286 miljoen EUR bestemd is voor de LGO overeenkomstig Bijlage II A van het herziene besluit van de Raad betreffende de associatie de LGO met de Europese Gemeenschap, waarvan 256 miljoen EUR door de Europese Commissie wordt beheerd;
- 430 miljoen EUR voor de Commissie voor de financiering van de kosten die voortvloeien uit de programmering en besteding van de middelen van het 10e EOF, overeenkomstig artikel 6 van het Intern akkoord.

Overeenkomstig de vervalclausule van het 10e EOF (artikel 1, lid 4, en artikel 1, lid 5, van het Intern Akkoord van het 10e EOF) konden na 31 december 2013 geen middelen meer worden vastgelegd. Niet-vastgelegde middelen zijn overgeheveld naar de prestatiereserve van het 11e EOF.

- Overbruggingsfaciliteit

Het Intern Akkoord tot oprichting van het elfde Europees Ontwikkelingsfonds (11e EOF) werd door de lidstaten, in het kader van de Raad bijeen, in juni 2013 goedgekeurd. De overeenkomst is op 1 maart 2015 in werking getreden.

Om de continuïteit te verzekeren tussen de afloop van het 10e EOF en de inwerkingtreding van het 11e EOF heeft de Commissie overgangsmaatregelen voorgesteld, de zogenaamde Overbruggingsfaciliteit, om ervoor te zorgen dat middelen beschikbaar blijven voor de samenwerking met de ACS-staten en de LGO, alsook voor ondersteuningsuitgaven.

De Overbruggingsfaciliteit is vastgesteld op 12 december 2013 (Besluit 2013/759/EU) en is op 1 januari 2014 in werking getreden. De Overbruggingsfaciliteit wordt gefinancierd met:

- geannuleerde middelen van het 8e en 9e EOF (tot en met 31.12.2013),
- niet-vastgelegde saldi van het 10e EOF (tot en met 31.12.2013),
- geannuleerde middelen van het 10e EOF en vorige EOF's (vanaf 1.1.2014 tot 28.2.2015).

Bij de inwerkingtreding van het 11e EOF was een totaalbedrag ten belope van 1 630 miljoen EUR vrijgemaakt van vorige EOF's en dus potentieel beschikbaar voor de Overbruggingsfaciliteit, waarvan 1 595 miljoen EUR werd toegewezen en opgevoerd in het kader van het 11e EOF en 4 miljoen EUR niet-toegewezen bleef onder de Overbruggingsfaciliteit en terugging naar de oorspronkelijke prestatiereserve.

11e EOF

De ACS-EG-partnerschapsovereenkomst, die de lidstaten van de Europese Gemeenschap en de landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan (ACS-staten) op 23 juni 2000 in Cotonou hebben ondertekend, is op 1 april 2003 in werking getreden. De overeenkomst van Cotonou is tweemaal gewijzigd, eerst bij de in Luxemburg op 25 juni 2005 ondertekende overeenkomst en vervolgens door de in Ouagadougou op 22 juni 2010 ondertekende overeenkomst.

Het besluit betreffende de associatie van de landen en gebieden overzee (LGO) met de Europese Gemeenschap (Besluit 2001/822/EG), dat op 27 november 2001 door de Raad van de Europese Unie is aangenomen, is op 2 december 2001 in werking getreden. Dit besluit is op 19 maart 2007 gewijzigd bij Besluit 2007/249/EG.

Het Intern Akkoord inzake de financiering van de steun van de Gemeenschap binnen het financiële meerjarencader voor de periode 2014-2020, overeenkomstig de herziene overeenkomst van Cotonou, goedgekeurd door de Vertegenwoordigers van de regeringen van de Lidstaten van de Europese Gemeenschap in augustus 2013, is in maart 2015 in werking getreden.

In het kader van de Overeenkomst van Cotonou wordt de derde periode (2014-2020) van steun van de Unie aan de ACS-Staten en de LGO gefinancierd door het 11e EOF, dat over een bedrag van 30 506 miljoen EUR aan middelen beschikt, waarvan:

- 29 089 miljoen EUR bestemd is voor de ACS-staten overeenkomstig artikel 1, lid 2, onder a), en artikel 2, onder d) van het Intern Akkoord, waarvan 27 955 miljoen EUR door de Europese Commissie wordt beheerd;
- 364,5 miljoen EUR bestemd is voor de LGO overeenkomstig artikel 1, lid 2, onder a), en artikel 3, lid 1 van het Intern Akkoord, waarvan 359,5 miljoen EUR door de Europese Commissie wordt beheerd;
- 1 052,5 miljoen EUR voor de Commissie voor de financiering van de kosten die voortvloeien uit de programmering en besteding van de middelen van het 11e EOF, overeenkomstig artikel 1, lid 2, onder a) van het Intern akkoord.

- Resterende middelen op niet-bestedbare prestatiereserves per 31.12.2015

Tot op het ogenblik van de inwerkingtreding van de Overbruggingsfaciliteit op 1 januari 2014 werden de vrijgemaakte bedragen van projecten in het kader van het 9e EOF en vorige EOF's overgeheveld naar de prestatiereserve van het 10e EOF. Op 1 januari 2014 zijn de niet-vastgelegde middelen van het 10e EOF overgeheveld naar de prestatiereserve van het 11e EOF, met uitzondering van de Stabex-middelen en de middelen voor administratieve uitgaven.

In 2015 zijn alle vrijgemaakte middelen van vorige EOF overgeheveld naar de respectieve reserves.

Overeenkomstig artikel 1.4 van het Intern Akkoord van het 10e EOF en het besluit van de Raad van 12 december 2013 (2013/759/EU) werden deze middelen toegewezen aan de Overbruggingsfaciliteit.

	<i>in miljoen EUR</i>
Totaal beschikbare niet-bestedbare prestatiereserves per 31.12.2013	938
Totaal ter beschikking gesteld op niet-bestedbare prestatiereserves in 2014	661
Min totaal overgeheveld naar Overbruggingsfaciliteit	(1 597)
Niet-bestedbare prestatiereserve niet overgeheveld naar Overbruggingsfaciliteit op 31/12/2014	2

- Stabexreserve van het 11e EOF

Na de afsluiting van de Stabex-rekeningen zijn de niet-bestede/vrijgemaakte bedragen overgedragen naar de reserve van de A-enveloppe van het 11e EOF (artikel 1, lid 4, van het Intern Akkoord 10e EOF) en vervolgens naar de nationale indicatieve programma's van de desbetreffende landen.

- 10e EOF cofinanciering

In het kader van het 10e en 11e EOF werden overdrachtsovereenkomsten voor cofinanciering van lidstaten ondertekend en werden vastleggingskredieten geopend voor een totaalbedrag van 204,6 miljoen EUR, terwijl betalingskredieten werden geopend voor de ontvangen bedragen van 184,9 miljoen EUR.

In de onderstaande tabel is een overzicht opgenomen van de cofinancieringskredieten per 31.12.2015:

<i>in miljoen EUR</i>		
	Vastleggingskredieten	Betalingskredieten
Cofinanciering — A-enveloppe	186,1	166,8
Cofinanciering — Intra ACS	13,4	13,4
Cofinanciering — Administratieve uitgaven	5,1	4,7
	204,6	184,9

In de onderstaande tabel in verband met de vastgelegde bedragen, de bedragen waarvoor een overeenkomst is gesloten en de betaalde bedragen, zijn nettobedragen opgenomen. De tabellen met een overzicht van de situatie per instrument zijn in de bijlage opgenomen.

Tabel 1.1

8e EOF

OVERZICHT VAN DE KREDIETEN — 31 december 2015

ANALYSE VAN DE KREDIETEN PER INSTRUMENT

(miljoen EUR)

INSTRUMENT	INITIËLE TOEWIJ- ZING	TOE-/AFNAME VAN DE GECU- MULEERDE MID- DELEN OP 31 DECEMBER 2014	TOE-/AFNAME VAN DE MIDDE- LEN IN 2015	Toelichting	HUIDIGE TOEWIJ- ZING
ACS					
Lomé					
Periodieke bijdragen van de lidstaten	12 967	(3 252)	(4)		9 711
Hulp aan vluchtelingen	120	(20)			100
Spoedhulp (Lomé)	140	(4)			136
HIP-landen (Lomé)	0	1 060			1 060
Rentesubsidies	370	(291)			79
Risicokapitaal	1 000	16			1 016
Stabex	1 800	(1 077)			723
Structurele aanpassing	1 400	97			1 497
Sysmin	575	(474)			101
Totaal indicatieve programma's	7 562	(2 595)	(4)	(¹)	4 963
Gebruik van rentenbaten	0	35			35
Cotonou					
Periodieke bijdragen van de lidstaten	0	654			654
A-enveloppe — Nationale toewijzingen	0	418			418
B-enveloppe — Nationale toewijzingen	0	237			237
Rentenbaten en andere ontvangsten	0	0			0
SUBTOTAAL ACS	12 967	(2 598)	(4)		10 365
LGO					
Lomé					
Periodieke bijdragen van de lidstaten	163	(115)	(2)		47
Rentesubsidies	9	(8)			1
Risicokapitaal	30	(24)			6
Stabex	6	(5)			1
Sysmin	3	(1)			2
Totaal indicatieve programma's	115	(78)	(2)	(¹)	36
SUBTOTAAL LGO	163	(115)	(2)		47
TOTAAL 8e EOF	13 130	(2 713)	(6)		10 412

(¹) Alle dalingen zijn vrijmakingen die zijn overgedragen naar de niet-bestedbare prestatiereserve van het 10e EOF.

Tabel 1.2

9e EOF

OVERZICHT VAN DE KREDIETEN — 31 december 2015

ANALYSE VAN DE KREDIETEN PER INSTRUMENT

(miljoen EUR)

INSTRUMENT	INITIËLE TOEWIJ- ZING	TOE-/AFNAME VAN DE GECU- MULEERDE MID- DELEN OP 31 DECEMBER 2014	TOE-/AFNAME VAN DE MIDDE- LEN IN 2015	Toelichting	HUIDIGE TOEWIJ- ZING
ACS					
Lomé					
<i>Periodieke bijdragen van de lidstaten</i>	0	700	(11)		689
Overdrachten van het 6e EOF — Lomé	0	20	(0)	(¹)	20
Overdrachten van het 7e EOF — Lomé	0	679	(11)	(¹)	668
Cotonou					
<i>Periodieke bijdragen van de lidstaten</i>	8 919	5 820	(93)		14 646
A-enveloppe -Nationale toewijzingen	5 318	3 428	(30)	(¹)	8 716
B-enveloppe — Nationale toewijzingen	2 108	(876)	(4)	(¹)	1 227
COB, TCLP en PV	164	(10)			154
Uitvoeringskosten	125	53	(1)	(²)+ (³)	177
Renten en andere ontvangsten	0	63	(0)		63
Andere Intra-ACS-toewijzingen	300	2 363	(34)	(¹)	2 629
Vredesfaciliteit	0	362	(1)	(¹)	360
Regionale toewijzingen	904	(83)	(22)	(¹)	799
Speciale toewijzing D.R. Congo	0	105			105
Speciale toewijzing Zuid-Sudan	0	267		(³)	267
Speciale toewijzing Sudan	0	110		(²)	110
Vrijwillige bijdrage vredesfaciliteit	0	39			39
SUBTOTAAL ACS	8 919	6 520	(104)		15 334
LGO					
Lomé					
<i>Periodieke bijdragen van de lidstaten</i>	0	3			3
Overdrachten van het 6e EOF — Lomé	0	0			0
Overdracht van het 7e EOF — Lomé	0	3			3
Cotonou					
<i>Periodieke bijdragen van de lidstaten</i>	10	287	(5)		292
A-enveloppe — Nationale toewijzingen	0	244	(4)	(¹)	239

(miljoen EUR)

INSTRUMENT	INITIËLE TOEWIJ- ZING	TOE-/AFNAME VAN DE GECU- MULEERDE MID- DELEN OP 31 DECEMBER 2014	TOE-/AFNAME VAN DE MIDDE- LEN IN 2015	Toelichting	HUIDIGE TOEWIJ- ZING
B-enveloppe — Nationale toewijzingen	0	4			4
Regionale toewijzingen	8	40	(0)	(¹)	48
Studies/Technische bijstand LGO	2	(1)			1
SUBTOTAAL LGO	10	290	(5)		295
TOTAAL 9e EOF	8 929	6 810	(109)		15 630

(¹) Alle dalingen zijn vrijmakingen die zijn overgedragen naar de niet-bestedbare prestatiereserve van het 10e EOF.

(²) Overeenkomstig Besluit 2010/406/EU van de Commissie werd 150 miljoen EUR toegevoegd uit de niet-bestedbare prestatiereserve van het 10e EOF voor Sudan (147 miljoen EUR voor speciale toewijzing Sudan en 3 miljoen EUR voor uitvoeringskosten).

(³) Overeenkomstig Besluit 2011/315/EU van de Commissie werd 200 miljoen EUR toegevoegd uit de niet-bestedbare prestatiereserve van het 10e EOF voor Sudan (194 miljoen EUR voor speciale toewijzing Zuid-Sudan en 6 miljoen EUR voor uitvoeringskosten).

Tabel 1.3

10e EOF

OVERZICHT VAN DE KREDIETEN — 31 december 2015

ANALYSE VAN DE KREDIETEN PER INSTRUMENT

(miljoen EUR)

INSTRUMENT	INITIËLE TOEWIJ- ZING	TOE-/AFNAME VAN DE GECU- MULEERDE MID- DELEN OP 31 DECEMBER 2014	TOE-/AFNAME VAN DE MIDDE- LEN IN 2015	Toelichting	HUIDIGE TOEWIJ- ZING
ACS					
Periodieke bijdragen van de lidstaten	20 896	(25)	34		20 905
A-enveloppe — Nationale toewijzingen	0	13 526	(18)	(²)	13 507
A-enveloppe — Reserve	13 500	(13 500)			0
B-enveloppe — Nationale toewijzingen	0	2 026	(5)	(²)	2 020
B-enveloppe — Reserve	1 800	(1 800)			0
Uitvoeringskosten	430	(1)		(²)	429
Institutionele uitgaven en steunuitgaven	0	242	(1)	(²)	241
Renten en andere ontvangsten	0	70	(0)	(²)	70
Intra-ACS-reserve	2 700	(2 700)			0
Nationale toewijzingen A-enveloppe reserve STABEX	0	0	(0)	(²)	(0)
NIP/RIP-reserve	683	(683)			0
Niet-bestedbare reserve	0	0	67	(²)	67
Andere Intra-ACS-toewijzingen	0	1 904	(0)	(²)	1 904
Vredesfaciliteit	0	688			688
Regionale toewijzingen	0	1 985	(7)	(²)	1 978
Regionale toewijzingen — Reserve	1 783	(1 783)			0
Medefinanciering	0	202	2		203
A-enveloppe — Nationale toewijzingen	0	185	2	(³)	186
Uitvoeringskosten	0	5	0	(³)	5
Andere Intra-ACS-toewijzingen	0	12		(³)	12
Vredesfaciliteit	0	1		(³)	1
SUBTOTAAL ACS	20 896	177	36		21 108
LGO					
Periodieke bijdragen van de lidstaten	256	3	17		276
A-enveloppe — Nationale toewijzingen	0	196			196
A-enveloppe — Reserve	195	(195)			0
B-enveloppe — Nationale toewijzingen	0	15			15
B-enveloppe — Reserve	15	(15)			0
Nationale toewijzingen Reserve A-enveloppe STABEX	0	0			0
Niet-bestedbare reserve	0	2	17	(²)	19
Regionale toewijzingen	0	40			40

(miljoen EUR)

INSTRUMENT	INITIËLE TOEWIJ- ZING	TOE-/AFNAME VAN DE GECU- MULEERDE MID- DELEN OP 31 DECEMBER 2014	TOE-/AFNAME VAN DE MIDDE- LEN IN 2015	Toelichting	HUIDIGE TOEWIJ- ZING
Regionale toewijzingen — Reserve	40	(40)			0
Studies/Technische bijstand LGO	6	0			6
SUBTOTAAL LGO	256	3	17		276
TOTAAL 10e EOF	21 152	179	53		21 384

(¹) Overdracht van vrijmakingen uit projecten van het 9e EOF en vorige EOF's naar de niet-bestedbare prestatiereserve (377 miljoen EUR) verminderd met overdracht uit de reserve voor Zuid-Sudan naar 9e EOF (200 miljoen EUR). Op de dag van vandaag bedraagt de niet-bestedbare ACS-reserve in totaal 807 miljoen EUR, waarvan 350 miljoen EUR is besteed (150 miljoen EUR voor Sudan, 200 miljoen EUR voor Zuid-Sudan, beide overgedragen naar het 9e EOF).

(²) Overdrachten in/van de 10e EOF-reserves

(³) Voor de cofinancieringen zijn in de tabel alleen de vastleggingskredieten opgenomen.

Tabel 1.4

11e EOF

OVERZICHT VAN DE KREDIETEN — 31 december 2015

ANALYSE VAN DE KREDIETEN PER INSTRUMENT

(miljoen EUR)

INSTRUMENT	INITIËLE TOEWIJ- ZING	TOE-/AFNAME VAN DE GECU- MULEERDE MID- DELEN OP 31 DECEMBER 2014	TOE-/AFNAME VAN DE MIDDE- LEN IN 2015	Toelichting	HUIDIGE TOEWIJ- ZING
ACS					
Periodieke bijdragen van de lidstaten	29 008	(88)	173		29 093
A-enveloppe — Nationale toewijzingen	0	653	14 146		14 799
B-enveloppe — Nationale toewijzingen	0	86	108		194
B-enveloppe — Reserve	0	0	71		71
Uitvoeringskosten	1 053	5	(5)		1 053
Institutionele uitgaven en steunuitgaven	0	33	212		244
Renten en andere ontvangsten	0	13	1		15
Intra-ACS-reserve	3 590	(536)	(2 848)		206
Nationale toewijzingen Reserve A-enveloppe STABEX	0	0	(0)		(0)
NIP/RIP-reserve	24 365	(945)	(18 752)		4 668
Niet-bestedbare reserve	0	0	65		65
Andere Intra-ACS-toewijzingen	0	56	2 184		2 240
Vredesfaciliteit	0	445	455		900
Regionale toewijzingen	0	103	4 537		4 640
Medefinanciering	0	0	1		1
Uitvoeringskosten	0	0	0		0
Vredesfaciliteit	0	0	1		1
EC interne DNO	0	0	1		1
A-enveloppe — Nationale toewijzingen	0	0	1		1
SUBTOTAAL ACS	29 008	(88)	175		29 095
LGO					
Periodieke bijdragen van de lidstaten	360	0			360
NIP/RIP-reserve	360	(3)			357
Niet-bestedbare reserve	0	0			0
Studies/Technische bijstand LGO	0	3			3
SUBTOTAAL LGO	360	0			360
TOTAAL 11e EOF	29 367	(87)	175		29 455

Tabel 2.1

EOF GECONSOLIDEERDE REKENINGEN PER 31 DECEMBER 2015

VOORTGANGSVERSLAG

(miljoen EUR)

TOEWIJZING		EOF				
		8	9	10	11	TOTAL
Lomé	Diverse inkomsten	35				35
	Totaal indicatieve programma's	4 999				4 999
	Totaal niet-programmeerbare hulp	4 723				4 723
	Overdrachten van andere fondsen		692			692
	SUBTOTAAL: PERIODIEKE BIJDAGEN VAN DE LID-STATEN	9 757	692			10 449
Cotonou	A-enveloppe — Nationale toewijzingen	418	8 955	13 703	14 799	37 875
	B-enveloppe — Nationale toewijzingen	237	1 232	2 035	194	3 697
	Overbruggingsfaciliteit				0	0
	COB, TCLP en PV		154			154
	Landenreserve			0	71	71
	Uitvoeringskosten en rentenbaten	0	240	505	1 070	1 816
	Intra-ACS-toewijzingen		2 990	2 833	3 384	9 207
	Intra-ACS-reserve			0	206	206
	Nationale toewijzingen Reserve A-enveloppe STABEX			0	0	0
	NIP/RIP-reserve			0	5 024	5 024
	Niet-bestedbare reserve			86	65	151
	Regionale toewijzingen		846	2 018	4 640	7 504
	Regionale toewijzingen — Reserve			0		0
	Speciale toewijzing D.R. Congo		105			105
	Speciale toewijzing Zuid-Sudan		267			267
	Speciale toewijzing Sudan		110			110
	Vrijwillige bijdrage Vredesfaciliteit		39			39
	SUBTOTAAL: PERIODIEKE BIJDAGEN VAN DE LID-STATEN	654	14 938	21 181	29 452	66 226
	A-enveloppe — Nationale toewijzingen				1	1
	SUBTOTAAL: EC INTERNE DNO				1	1
	A-enveloppe — Nationale toewijzingen			186		186
	Uitvoeringskosten en rentenbaten			5	0	5
	Intra-ACS-toewijzingen			12	1	13
	SUBTOTAAL: MEDEFINANCIERING			203	1	205
TOTAAL		10 412	15 630	21 384	29 455	76 880

	EOF	Geconsolideerd totaal		Cum- mulatie- ve cij- fers	Jaarcijfers						
		Op 31/12/ 2015	% toewij- zing	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Besluiten	8	10 404	100 %	10 786	(42)	(45)	(60)	(64)	(98)	(63)	(12)
	9	15 533	99 %	16 633	(54)	(116)	(9)	(297)	(72)	(381)	(170)
	10	21 137	99 %	4 766	3 501	2 349	3 118	3 524	4 131	(95)	(156)
	11	6 533	22 %							1 160	5 372
Totaal		53 607		32 185	3 405	2 187	3 049	3 163	3 961	621	5 034
Toegewezen fondsen	8	10 385	100 %	10 541	(42)	8	(13)	(46)	(11)	(37)	(16)
	9	15 355	98 %	14 209	997	476	9	(187)	(96)	(1)	(52)
	10	19 035	89 %	130	3 184	2 820	2 514	3 460	3 457	2 687	783
	11	4 024	14 %							731	3 293
Totaal		48 798		24 881	4 140	3 304	2 509	3 226	3 350	3 380	4 008
Betalingen	8	10 376	100 %	9 930	152	158	90	15	18	16	(3)
	9	14 985	96 %	10 011	1 806	1 304	906	539	231	145	43
	10	15 009	70 %	90	1 111	1 772	1 879	2 655	2 718	2 760	2 024
	11	1 619	5 %							595	1 024
Total		41 989		20 031	3 069	3 233	2 874	3 209	2 967	3 516	3 088

* Negatieve cijfers zijn vrijmakingen.

Tabel 2.2

EOF GECONSOLIDEERDE REKENINGEN PER 31 DECEMBER 2015

SOORT STEUN

(miljoen EUR)

		EOF									
		8	%	9	%	10	%	11	%	TOTAAL	%
			(¹)		(¹)		(¹)		(¹)		(¹)
L o m e	Diverse inkomsten										
	Kredieten	35								35	
	Besluiten	35	100 %							35	100 %
	Toegewezen fondsen	35	100 %							35	100 %
	Betalingen	35	100 %							35	100 %
	Totaal indicatieve programma's										
	Kredieten	4 999								4 999	
	Besluiten	4 994	100 %							4 994	100 %
	Toegewezen fondsen	4 989	100 %							4 989	100 %
	Betalingen	4 986	100 %							4 986	100 %
	Totaal niet-programmeerbare steun										
	Kredieten	4 723								4 723	
	Besluiten	4 722	100 %							4 722	100 %
	Toegewezen fondsen	4 711	100 %							4 711	100 %
	Betalingen	4 706	100 %							4 706	100 %
	Overdrachten van andere fondsen										
	Kredieten			692						692	
	Besluiten			678	98 %					678	98 %
	Toegewezen fondsen			671	97 %					671	97 %
	Betalingen			670	97 %					670	97 %
	Periodieke bijdragen van de lidstaten										
C o t o n o u	A-enveloppe — Nationale toewijzingen										
	Kredieten	418		8 955		13 703		14 799		37 875	
	Besluiten	418	100 %	8 918	100 %	13 570	99 %	3 287	22 %	26 193	69 %
	Toegewezen fondsen	417	100 %	8 862	99 %	12 004	88 %	1 483	10 %	22 767	60 %
	Betalingen	417	100 %	8 798	98 %	9 298	68 %	673	5 %	19 186	51 %
	B-enveloppe — Nationale toewijzingen										
	Kredieten	237		1 232		2 035		194		3 697	
	Besluiten	235	99 %	1 220	99 %	2 034	100 %	163	84 %	3 653	99 %
	Toegewezen fondsen	233	98 %	1 215	99 %	1 973	97 %	113	58 %	3 533	96 %
	Betalingen	231	98 %	1 204	98 %	1 792	88 %	86	44 %	3 313	90 %

(miljoen EUR)

		EOF								
		8	%	9	%	10	%	11	%	TOTAAL
			(¹)		(¹)		(¹)		(¹)	
Cotonou	Overbruggingsfaciliteit									
	Kredieten							0		0
	Besluiten									
	Toegewezen fondsen									
	Betalingen									
	COB, TCLP en PV									
	Kredieten			154						154
	Besluiten			154	100 %					154 100 %
	Toegewezen fondsen			154	100 %					154 100 %
	Betalingen			154	100 %					154 100 %
	Uitvoeringskosten en rente-nbaten									
	Kredieten	0		240		505		1 070		1 816
	Besluiten			240	100 %	504	100 %	246	23 %	991 55 %
	Toegewezen fondsen			240	100 %	501	99 %	208	19 %	950 52 %
	Betalingen			239	100 %	495	98 %	194	18 %	929 51 %
	Intra-ACS-toewijzingen									
	Kredieten			2 990		2 833		3 384		9 207
	Besluiten			2 979	100 %	2 827	100 %	1 292	38 %	7 098 77 %
	Toegewezen fondsen			2 959	99 %	2 723	96 %	871	26 %	6 553 71 %
	Betalingen			2 910	97 %	2 193	77 %	556	16 %	5 658 61 %
	Regionale toewijzingen									
	Kredieten			846		2 018		4 640		7 504
	Besluiten			840	99 %	2 016	100 %	1 542	33 %	4 397 59 %
	Toegewezen fondsen			802	95 %	1 663	82 %	1 347	29 %	3 812 51 %
	Betalingen			767	91 %	1 114	55 %	110	2 %	1 991 27 %
	Speciale toewijzing D.R. Congo									
	Kredieten			105						105
	Besluiten			105	100 %					105 100 %
	Toegewezen fondsen			105	100 %					105 100 %
	Betalingen			105	100 %					105 100 %
	Speciale toewijzing Zuid-Sudan									
	Kredieten			267						267
	Besluiten			266	100 %					266 100 %
	Toegewezen fondsen			217	81 %					217 81 %
	Betalingen			53	20 %					53 20 %

	Kredieten	8	%	9	%	10	%	11	%	TOTAAL	%
			(¹)		(¹)		(¹)		(¹)		(¹)
Cotonou	Landenreserve					0		71		71	
	Intra-ACS-reserve					0		206		206	
	Nationale toewijzingen Reserve A-enveloppe STABEX					(0)		0		(0)	
	NIP/RIP-reserve					0		5 024		5 024	
	Regionale toewijzingen — Reserve					0				0	
	Besteedbare reserves										
	Niet-bestedbare reserve					86		65		151	
	Niet-bestedbare reserve										
		8	%	9	%	10	%	11	%	TOTAAL	%
			(¹)		(¹)		(¹)		(¹)		(¹)
	Kredieten	10 412		15 630		21 384		29 455		76 880	
	Besluiten	10 404	100 %	15 533	99 %	21 137	99 %	6 533	22 %	53 607	70 %
	Toegewezen fondsen	10 385	100 %	15 355	98 %	19 035	89 %	4 024	14 %	48 798	63 %
	Betalingen	10 376	100 %	14 985	96 %	15 009	70 %	1 619	5 %	41 989	55 %
	TOTAAL: ALLE TOEWIJZINGEN										

(¹) % toewijzingen

Tabel 2.3
EOF GECONSOLIDEERDE REKENINGEN PER 31 DECEMBER 2015
SOORT STEUN
ACS + LGO — 8e EOF

		BESLUITEN			TOEGEWEZEN FONDSEN			BETALINGEN		
	KREDIETEN	GECEMULEERD TOETAAL	JAARLIJKS	%	GECEMULEERD TOETAAL	JAARLIJKS	%	GECEMULEERD TOETAAL	JAARLIJKS	%
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
ACS Periodieke bijdragen van de lidstaten										
	35	35		100 %	35		100 %	35		100 %
	35	35		100 %	35		100 %	35		100 %
Totaal indicatieve programma's	4 963	4 958	(9)	100 %	4 954	(3)	100 %	4 951	(1)	100 %
SUBTOTAAL: TOTAAL INDICATIEVE PROGRAMMA'S	4 963	4 958	(9)	100 %	4 954	(3)	100 %	4 951	(1)	100 %
Hulp aan vluchtelingen	100	100		100 %	100		100 %	100		100 %
Spoedhulp (Lomé)	136	136		100 %	136		100 %	136		100 %
HIP-landen (Lomé)	1 060	1 060		100 %	1 060		100 %	1 060		100 %
Rentesubsidies	79	79	0	100 %	72	(7)	91 %	69		95 %
Risicokapitaal	1 016	1 015	(1)	100 %	1 012	(3)	100 %	1 012		100 %
Stabex	723	723	(0)	100 %	723	(0)	100 %	722	(0)	100 %
Structurele aanpassing	1 497	1 497		100 %	1 497		100 %	1 497		100 %
Sysmin	101	101		100 %	101		100 %	101		100 %
SUBTOTAAL: TOTAAL NIET-PROGRAMMEERBARE STEUN	4 713	4 711	(1)	100 %	4 700	(11)	100 %	4 696	(0)	100 %

Loen

(miljoen EUR)

	KREDIETEN	BESLUITEN			TOEGEWEZEN FONDSSEN			BETALINGEN		
		GECEMULEERD TOETAAL	JAARLIJKS	%	GECEMULEERD TOETAAL	JAARLIJKS	%	GECEMULEERD TOETAAL	JAARLIJKS	%
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
ACS										
Periodieke bijdragen van de lidstaten										
A-enveloppe — Nationale toewijzingen	418	418	(0)	100 %	417	(0)	100 %	417	(0)	100 %
SUBTOTAAL: A-ENVELOPPE — NATIONALE TOEWIJZINGEN	418	418	(0)	100 %	417	(0)	100 %	417	(0)	100 %
B-enveloppe — Nationale toewijzingen	237									
Compensatie exportopbrengsten		235	(1)		233	(2)	99 %	231	(1)	99 %
SUBTOTAAL: B-ENVELOPPE — NATIONALE TOEWIJZINGEN	237	235	(1)	99 %	233	(2)	99 %	231	(1)	99 %
Rentenbaten en overige ontvangsten	0									
SUBTOTAAL: UITVOERINGSKOSTEN EN RENTENBATEN	0									
TOTAAL ACS (A)	10 365	10 357	(12)	100 %	10 339	(15)	100 %	10 330	(2)	100 %
LGO										
Periodieke bijdragen van de lidstaten										
Totaal indicatieve programma's	36	36	0	100 %	35	(0)	98 %	35		100 %
SUBTOTAAL: TOTAAL INDICATIEVE PROGRAMMA'S	36	36	0	100 %	35	(0)	98 %	35		100 %
Rentesubsidies	1	1		100 %	1		100 %	1		100 %
Risicokapitaal	6	6		100 %	6		100 %	6		100 %
Stabex	1	1		100 %	1		100 %	1		100 %
Sysmin	2	2	0	100 %	2	(0)	85 %	2	(0)	100 %
SUBTOTAAL: TOTAAL NIET-PROGRAMMEERBARE STEUN	11	11	0	100 %	10	(0)	97 %	10	(0)	100 %
TOTAAL LGO (B)	47	47	0	100 %	46	(0)	98 %	46	(0)	100 %
TOTAAL: ACS+LGO (A+B)	10 412	10 404	(12)	100 %	10 385	(16)	100 %	10 376	(3)	100 %

C o t o n o u

L o g o

Tabel 2.4

EOF GECONSOLIDEERDE REKENINGEN PER 31 DECEMBER 2015

SOORT STEUN

ACS + LGO — 9e EOF

		BESLUITEN			TOEGEWEZEN FONDSEN			BETALINGEN		
	KREDIETEN	GECEMULEERD TOETAAL	JAARLIJKS	%	GECEMULEERD TOETAAL	JAARLIJKS	%	GECEMULEERD TOETAAL	JAARLIJKS	%
		(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
ACS										
	Periodieke bijdragen van de lidstaten									
	Overdrachten van het 6e EOF — Lomé	20	(0)	100 %	20		99 %	20		100 %
	Overdrachten van het 7e EOF — Lomé	668	(22)	98 %	648	(16)	99 %	647	(0)	100 %
SUBTOTAAL: OVERDRACHTEN VAN ANDERE FONDSEN		689	(22)	98 %	668	(16)	99 %	667	(0)	100 %
ACS										
	Periodieke bijdragen van de lidstaten									
	A-enveloppe — Nationale toewijzingen	8 716	(60)	100 %	8 625	(54)	99 %	8 563	(6)	99 %
	SUBTOTAAL: A-ENVELOPPE — NATIONALE TOEWIJZINGEN	8 716	(60)	100 %	8 625	(54)	99 %	8 563	(6)	99 %
Cotonou										
	B-enveloppe — Nationale toewijzingen	1 227	(7)		149	(6)	100 %	149	(1)	100 %
	Compensatie exportopbrengsten		(8)		1 056	(5)	100 %	1 040	(0)	99 %
	Spoeidhulp				11		100 %	11		100 %
SUBTOTAAL: B-ENVELOPPE — NATIONALE TOEWIJZINGEN		1 227	(16)	99 %	1 211	(11)	100 %	1 200	(1)	99 %

(miljoen EUR)

	KREDIETEN	BESLUITEN			TOEGEWEZEN FONDSSEN			BETALINGEN		
		GECEM- LEERD TO- TAAL	JAARLIJKS	%	GECEM- LEERD TO- TAAL	JAARLIJKS	%	GECEM- LEERD TO- TAAL	JAARLIJKS	%
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
COB, TCLP en PV	154	154		100 %	154		100 %	154		100 %
SUBTOTAAL: COB, TCLP EN PV	154	154		100 %	154		100 %	154		100 %
Uitvoeringskosten	177	177	(1)	100 %	177	(0)	100 %	176	0	99 %
Rentenbaten en overige ontvangsten	63	63	(0)	100 %	63		100 %	63		100 %
SUBTOTAAL: UITVOERINGSKOSTEN EN RENTENBATEN	240	240	(2)	100 %	240	(0)	100 %	239	0	100 %
Andere Intra-ACS-toewijzingen	2 629	2 625	(34)	100 %	2 605	(18)	99 %	2 556	25	98 %
Vredesfaciliteit	360	354	(7)	98 %	354	(7)	100 %	353	(1)	100 %
SUBTOTAAL: INTRA-ACS-TOEWIJZINGEN	2 990	2 979	(41)	100 %	2 959	(24)	99 %	2 910	24	98 %
Regionale toewijzingen	799	792	(25)	99 %	756	(32)	95 %	722	(3)	96 %
SUBTOTAAL: REGIONALE TOEWIJZINGEN	799	792	(25)	99 %	756	(32)	95 %	722	(3)	96 %
Speciale toewijzing D.R. Congo	105	105		100 %	105		100 %	105		100 %
SUBTOTAAL: SPECIALE TOEWIJZING D. R. CONGO	105	105		100 %	105		100 %	105		100 %
Speciale toewijzing Zuid-Sudan	267	266	(0)	100 %	217	85	81 %	53	15	25 %
SUBTOTAAL: SPECIALE TOEWIJZING ZUID-SUDAN	267	266	(0)	100 %	217	85	81 %	53	15	25 %
Speciale toewijzing Sudan	110	109	(1)	99 %	106	1	97 %	60	15	57 %
SUBTOTAAL: SPECIALE TOEWIJZING SUDAN	110	109	(1)	99 %	106	1	97 %	60	15	57 %
Vrijwillige bijdrage Vredesfaciliteit	39	24		62 %	24		100 %	24		100 %
SUBTOTAAL: VRIJWILLIGE BIJDRAGE VREDEFACILITEIT	39	24		62 %	24		100 %	24		100 %
TOTAAL: ACS (A)	15 334	15 239	(168)	99 %	15 063	(51)	99 %	14 696	44	98 %

C o t o n o u

(miljoen EUR)

	KREDIETEN	BESLUITEN			TOEGEWEZEN FONDSSEN			BETALINGEN		
		GECEM- LEERD TO- TAAL	JAARLIJKS	%	GECEM- LEERD TO- TAAL	JAARLIJKS	%	GECEM- LEERD TO- TAAL	JAARLIJKS	%
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
LGO										
Periodieke bijdragen van de lidstaten										
Overdrachten van het 6e EOF — Lomé	0	0		100 %	0		100 %	0		100 %
Overdrachten van het 7e EOF — Lomé	3	3	(0)	99 %	3		100 %	3		100 %
SUBTOTAAL: OVERDRACHTEN VAN ANDERE FONDSSEN	3	3	(0)	99 %	3		100 %	3		100 %
LGO										
Periodieke bijdragen van de lidstaten										
A-enveloppe — Nationale toewijzingen	239	238	(2)	99 %	237	(0)	100 %	235	(1)	99 %
SUBTOTAAL: A-ENVELOPPE — NATIONALE TOEWIJZINGEN	239	238	(2)	99 %	237	(0)	100 %	235	(1)	99 %
B-Enveloppe — Nationale toewijzingen Spoedhulp	4	4			4		100 %	4		100 %
SUBTOTAAL: B-ENVELOPPE — NATIONALE TOEWIJZINGEN	4	4		100 %	4		100 %	4		100 %
Studies/Technische bijstand LGO	1	1		100 %	1		100 %	1		100 %
SUBTOTAAL: UITVOERINGSKOSTEN EN RENTENBATEN	1	1		100 %	1		100 %	1		100 %
Regionale toewijzingen	48	48	0	100 %	46	(0)	97 %	45	0	98 %
SUBTOTAAL: REGIONALE TOEWIJZINGEN	48	48	0	100 %	46	(0)	97 %	45	0	98 %
TOTAAL: LGO (B)	295	294	(2)	100 %	292	(0)	99 %	288	(1)	99 %
TOTAAL: ACS+LGO (A+B)	15 630	15 533	(170)	99 %	15 355	(52)	99 %	14 985	43	98 %

Lomé

Cotonou

Tabel 2.5
EOF GECONSOLIDEERDE REKENINGEN PER 31 DECEMBER 2015
SOORT STEUN
ACS + LGO — 10e EOF

	KREDIETEN	BESLUITEN			TOEGEWEZEN FONDSEN			BETALINGEN			(miljoen EUR)
		GECEMULEEERD TOTAAL	JAARLIJKS	%	GECEMULEEERD TOTAAL	JAARLIJKS	%	GECEMULEEERD TOTAAL	JAARLIJKS	%	
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)	
ACS											
Periodieke bijdragen van de lidstaten											
Toewijzingen											
A-enveloppe — Nationale toewijzingen	13 507	13 375	(149)	99 %	11 870	600	89 %	9 185	1 487	77 %	
SUBTOTAAL: A-ENVELOPPE — NATIONALE TOEWIJZINGEN	13 507	13 375	(149)	99 %	11 870	600	89 %	9 185	1 487	77 %	
B-enveloppe — Nationale toewijzingen	2 020										
Compensatie exportopbrengsten		210	(0)		188	5	90 %	168	37	89 %	
Spoedhulp		855	(1)		826	17	97 %	713	57	86 %	
HIP-landen		49			49	0	100 %	49	0	100 %	
Andere schokken met budgettaire gevolgen		906	(5)		897	6	99 %	850	27	95 %	
SUBTOTAAL: B-ENVELOPPE — NATIONALE TOEWIJZINGEN	2 020	2 019	(6)	100 %	1 960	28	97 %	1 779	121	91 %	
Uitvoeringskosten	429	429	0	100 %	429	(0)	100 %	425	11	99 %	
Rentenbaten en overige ontvangsten	70	69	(1)	99 %	67	(1)	97 %	65	3	97 %	
SUBTOTAAL: UITVOERINGSKOSTEN EN RENTENBATEN	499	499	(1)	100 %	496	(1)	99 %	490	14	99 %	
Institutionele en ondersteuningskosten	241	238	(4)	99 %	237	(3)	100 %	210	(0)	89 %	
Andere Intra-ACS-toewijzingen	1 904	1 901	(3)	100 %	1 826	60	96 %	1 365	198	75 %	

	KREDIETEN	BESLUITEN			TOEGEWEZEN FONDSSEN			BETALINGEN		
		GE­CUMULEERD TOTAAL	JAARLIJKS	%	GE­CUMULEERD TOTAAL	JAARLIJKS	%	GE­CUMULEERD TOTAAL	JAARLIJKS	%
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
Nationale toewijzingen Reserve A-enveloppe STABEX	(0)									
SUBTOTAAL: NATIONALE TOEWIJZINGEN RESERVE A-ENVELOPPE STABEX	(0)									
NIP/RIP-reserve	0									
SUBTOTAAL: NIP/RIP-RESERVE	0									
Regionale toewijzingen — Reserve	0									
SUBTOTAAL: REGIONALE TOEWIJZINGEN — RESERVE	0									
Niet-bestedbare reserve										
Reserves										
Niet-bestedbare reserve	67									
SUBTOTAAL: NIET-BESTEEDBARE RESERVE	67									
LGO										
Periodieke bijdragen van de lidstaten										
Toewijzingen										
A-enveloppe — Nationale toewijzingen	196	195	(1)	100 %	134	2	69 %	113	12	84 %
SUBTOTAAL: A-ENVELOPPE — NATIONALE TOEWIJZINGEN	196	195	(1)	100 %	134	2	69 %	113	12	84 %
B-enveloppe — Nationale toewijzingen	15									
Spedhulp		9	0		7	0	76 %	7	1	99 %
Andere schokken met budgettaire gevolgen		6			6		100 %	6		100 %
SUBTOTAAL: B-ENVELOPPE — NATIONALE TOEWIJZINGEN	15	15	0	100 %	13	0	86 %	13	1	100 %

	KREDIETEN	BESLUITEN			TOEGEWEZEN FONDSSEN			BETALINGEN		
		GECEMULEERD TOTAAL	JAARLIJKS	%	GECEMULEERD TOTAAL	JAARLIJKS	%	GECEMULEERD TOTAAL	JAARLIJKS	%
	(1)	(2)	(1)	(2): (1)	(3)	(0)	(3): (2)	(4)	(0)	(4): (3)
Studies/Technische bijstand LGO	6	5	(1)	88 %	5	(0)	98 %	5	0	91 %
SUBTOTAAL: UITVOERINGSKOSTEN EN RENTENBATEN	6	5	(1)	88 %	5	(0)	98 %	5	0	91 %
Regionale toewijzingen	40	40	(0)	99 %	35	9	89 %	13	5	37 %
SUBTOTAAL: REGIONALE TOEWIJZINGEN	40	40	(0)	99 %	35	9	89 %	13	5	37 %
Besteedbare reserves										
Reserves										
A-enveloppe — Reserve	0									
B-enveloppe — Reserve	0									
SUBTOTAAL: LANDENRESERVE	0									
Nationale toewijzingen Reserve A-enveloppe STABEX	0									
SUBTOTAAL: NATIONALE TOEWIJZINGEN RESERVE A-ENVELOPPE STABEX	0									
Regionale toewijzingen — Reserve	0									
SUBTOTAAL: REGIONALE TOEWIJZINGEN — RESERVE	0									
Niet-bestedbare reserve										
Reserves										
Niet-bestedbare reserve	19									
SUBTOTAAL: NIET-BESTEDBARE RESERVE	19									
TOTAAL: ACS+LGO (INCL. RESERVES) (A+B)	21 384	21 137	(156)	99 %	19 035	783	90 %	15 009	2 024	79 %

(miljoen EUR)

Tabel 2.6
EOF GECONSOLIDEERDE REKENINGEN PER 31 DECEMBER 2015
SOORT STEUN
ACS + IGO — 11e EOF

	KREDIETEN	BESLUITEN			TOEGEWEZEN FONDSEN			BETALINGEN			(miljoen EUR)
		GECEMULEERD TOTAAL	JAARLIJKS	%	GECEMULEERD TOTAAL	JAARLIJKS	%	GECEMULEERD TOTAAL	JAARLIJKS	%	
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)	
ACS											
Periodieke bijdragen van de lidstaten											
Toewijzingen											
A-enveloppe — Nationale toewijzingen	14 799	3 287	2 830	22 %	1 483	1 286	45 %	673	488	45 %	
SUBTOTAAL: A-ENVELOPPE — NATIONALE TOEWIJZINGEN	14 799	3 287	2 830	22 %	1 483	1 286	45 %	673	488	45 %	
B-enveloppe — Nationale toewijzingen	194										
Spedehulp		163	81		113	48	69 %	86	39	76 %	
SUBTOTAAL: B-ENVELOPPE — NATIONALE TOEWIJZINGEN	194	163	81	84 %	113	48	69 %	86	39	76 %	
Overbruggingsfaciliteit	0										
SUBTOTAAL: OVERBRUGGINGSFACILITEIT	0										
Uitvoeringskosten	1 053	237	138	23 %	202	110	85 %	191	99	95 %	
Rentenbaten en overige ontvangsten	15	6	1	43 %	5	5	85 %	3	3	47 %	
SUBTOTAAL: UITVOERINGSKOSTEN EN RENTENBATEN	1 067	243	139	23 %	207	115	85 %	194	102	94 %	
Institutionele en ondersteuningskosten	244	101	68	41 %	56	43	56 %	39	34	70 %	
Andere Intra-ACS-toewijzingen	2 240	291	236	13 %	216	216	74 %				
Vredesfaciliteit	900	900	575	100 %	599	298	67 %	516	290	86 %	
SUBTOTAAL: INTRA-ACS-TOEWIJZINGEN	3 384	1 292	879	38 %	871	556	67 %	556	324	64 %	

	KREDIETEN	BESLUITEN			TOEGEWEZEN FONDSSEN			BETALINGEN		
		GE­CUMULEERD TOTAAL	JAARLIJKS	%	GE­CUMULEERD TOTAAL	JAARLIJKS	%	GE­CUMULEERD TOTAAL	JAARLIJKS	%
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
NIP/RIP-reserve	4 668									
SUBTOTAAL: NIP/RIP-RESERVE	4 668									
Niet-bestedbare reserve										
Reserves										
Niet-bestedbare reserve	65									
SUBTOTAAL: NIET-BESTEEDBARE RE-SERVE	65									
EC interne DNO										
Reserves										
A-enveloppe — Nationale toewijzingen	1	1	1	100 %	1	1	100 %	1	1	73 %
SUBTOTAAL: A-ENVELOPPE — NATIONALE TOEWIJZINGEN	1	1	1	100 %	1	1	100 %	1	1	73 %
LGO										
Periodieke bedragen van de lidstaten										
Toewijzingen										
Overbruggingsfaciliteit	0									
SUBTOTAAL: OVERBRUGGINGSFACILITEIT	0									

(miljoen EUR)

(miljoen EUR)										
	KREDIETEN	BESLUITEN			TOEGEWEZEN FONDSSEN			BETALINGEN		
		GE­CUMULEERD TOTAAL	JAARLIJKS	%	GE­CUMULEERD TOTAAL	JAARLIJKS	%	GE­CUMULEERD TOTAAL	JAARLIJKS	%
	(1)	(2)		(2): (1)	(3)		(3): (2)	(4)		(4): (3)
Studies/Technische bijstand LGO	3	3	3	100 %	1	1	34 %	0	0	39 %
SUBTOTAAL: UITVOERINGSKOSTEN EN RENTENBATEN	3	3	3	100 %	1	1	34 %	0	0	39 %
Besteedbare reserves										
Reserves										
NIP/RIP-reserve	357									
SUBTOTAAL: NIP/RIP-RESERVE	357									
Niet-bestedbare reserve										
Reserves										
Niet-bestedbare reserve	0									
SUBTOTAAL: NIET-BESTEEDBARE RE-SERVE	0									
TOTAAL: ACS+LGO (INCL. RESERVES) (A +B)	29 455	6 533	5 372	22 %	4 024	3 293	62 %	1 619	1 024	40 %

FINANCIËLE STATEN EN TOELICHTINGEN DAARBIJ — DE DOOR DE EUROPESE INVESTERINGSBANK BEHEERDE MIDDELEN

EUROPESE INVESTERINGSBANK

CA/491/16

10 maart 2016

Document 16/119

RAAD VAN BESTUUR

INVESTERINGSFACILITEIT

FINANCIËLE STATEN

GECONSOLIDEERD PER 31 DECEMBER 2015

- Overzicht van de financiële positie
- Overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten
- Overzicht van de wijzigingen in de middelen van de contribuanten
- Kasstroomoverzicht
- Toelichtingen bij de financiële staten
- Verslag van de onafhankelijke accountant

INVESTERINGSFACILITEIT

OVERZICHT VAN DE FINANCIËLE POSITIE PER 31 DECEMBER 2015

(x 1 000 EUR)

	Toelichtingen	31.12.2015	31.12.2014
ACTIVA			
Geldmiddelen en kasequivalenten	5	448 995	545 399
Afgeleide financiële instrumenten	6	311	448
Leningen en vorderingen	7	1 460 057	1 331 918
Voor verkoop beschikbare financiële activa	8	419 353	403 085
Door contribuanten te storten bedragen	9/15	—	42 590
Tot einde looptijd aangehouden activa	10	228 521	99 988
Overige activa	11	27	5 522
Totale activa		2 557 264	2 428 950
PASSIVA EN MIDDELEN VAN CONTRIBUANTEN			
PASSIVA			
Afgeleide financiële instrumenten	6	8 219	14 632
Uitgestelde baten	12	29 325	31 310
Aan derde partijen verschuldigde bedragen	13	101 202	68 824
Overige verplichtingen	14	2 364	2 591
Totaal verplichtingen		141 110	117 357
MIDDELEN CONTRIBUANTEN			
Afgeroepen bijdrage van de lidstaten	15	2 157 000	2 057 000
Reëlewaardereserve		163 993	156 122
Ingehouden winsten		95,161	98,471
Totaal middelen contribuanten		2 416 154	2 311 593
Totaal passiva en middelen contribuanten		2 557 264	2 428 950

**OVERZICHT VAN WINST OF VERLIES EN NIET-GEREALISEERDE RESULTATEN
VOOR HET JAAR GEËINDIGD OP 31 DECEMBER 2015**

(x 1 000 EUR)

	Toelichtingen	Van 01.01.2015 tot 31.12.2015	Van 01.01.2014 tot 31.12.2014
Rente en soortgelijke baten	17	90 385	77 240
Rente en soortgelijke uitgaven	17	- 1 556	- 1 522
Nettorente en soortgelijke baten		88 829	75 718
Vergoedings- en provisiebaten	18	932	1 163
Vergoedings- en provisielasten	18	- 63	- 37
Nettobaten van vergoedingen en provisies		869	1 126
Wijziging in reële waarde van afgeleide financiële instrumenten		6 276	- 11 663
Netto gerealiseerde baten op voor verkoop beschikbare financiële activa	19	33 878	8 109
Netto verlies valuta		- 52 483	- 222
Nettoresultaten van financiële transacties		- 12 329	- 3 776
Wijziging bij waardevermindering op leningen en vorderingen, minus terugboekingen	7	- 33 988	- 75 756
Waardevermindering van voor verkoop beschikbare financiële activa	8	- 3 646	- 6 262
Overige inkomsten	21	—	337
Algemene beheerskosten	20	- 43 045	- 38 128
Verlies over het boekjaar		- 3 310	- 46 741
Niet-gerealiseerde resultaten:			
<i>Posten die opnieuw zijn ingedeeld of kunnen worden ingedeeld bij winst of verlies</i>			
Voor verkoop beschikbare financiële activa — reëlewaardereserve	8		
1. Nettowijziging in reële waarde van voor verkoop beschikbare financiële activa		43 394	87 230
2. Nettobedrag overgedragen naar winst of verlies		- 35 523	- 9 299
Totaal voor verkoop beschikbare financiële activa		7 871	77 931
Totaal overige niet-gerealiseerde resultaten		7 871	77 931
Totaal niet-gerealiseerde resultaten voor het jaar		4 561	31 190

**OVERZICHT VAN DE WIJZIGINGEN IN DE MIDDELEN VAN DE CONTRIBUANTEN
VOOR HET JAAR GEËINDIGD OP 31 DECEMBER 2015**

(x 1 000 EUR)

	Toelichtingen	Afgeroepen bijdrage	Reëlewaardereserve	Ingehouden winsten	Totaal
Per 1 januari 2015		2 057 000	156 122	98 471	2 311 593
Bijdrage lidstaten afgeroepen in de loop van het jaar	15	100 000	—	—	100 000
Verlies voor het jaar 2015		—	—	- 3 310	- 3 310
Totaal andere niet-gerealiseerde resultaten voor het jaar		—	7 871	—	7 871
Wijzigingen middelen contribuanten		100 000	7 871	- 3 310	104 561
Per 31 december 2015		2 157 000	163 993	95 161	2 416 154
Per 1 januari 2014		1 661 309	78 191	145 212	1 884 712
Bijdrage lidstaten afgeroepen in de loop van het jaar	15	105 691	—	—	105 691
Niet-gebruikte rentesubsidies en technische bijstand	15	290 000	—	—	290 000
Verlies voor het jaar 2014		—	—	- 46 741	- 46 741
Totaal andere niet-gerealiseerde resultaten voor het jaar		—	77 931	—	77 931
Wijzigingen middelen contribuanten		395 691	77 931	- 46 741	426 881
Per 31 december 2014		2 057 000	156 122	98 471	2 311 593

**KASSTROOMOVERZICHT
VOOR HET JAAR GEËINDIGD OP 31 DECEMBER 2015**

(x 1 000 EUR)

	Toelichtingen	Van 1.1.2015 tot 31.12.2015	Van 1.1.2014 tot 31.12.2014
BELEIDSACTIVITEITEN			
Verlies over het boekjaar		- 3 310	- 46 741
Aanpassingen voor			
Waardevermindering van voor verkoop beschikbare financiële activa	8	3 646	6 262
Overige inkomsten	21	—	- 337
Nettowijziging waardevermindering op leningen en vorderingen	7	33 988	75 756

(x 1 000 EUR)

	Toelichtingen	Van 1.1.2015 tot 31.12.2015	Van 1.1.2014 tot 31.12.2014
Gekapitaliseerde rente op leningen en vorderingen	7	- 13 262	- 11 915
Wijziging opgelopen rente en geamortiseerde kostprijs leningen en vorderingen		1 594	895
Wijziging opgelopen rente en geamortiseerde kostprijs tot einde looptijd aangehouden financiële activa	10	12	12
Wijziging uitgestelde baten		- 1 985	- 3 773
Gevolgen wijzigingen wisselkoers op leningen	7	- 73 447	- 92 707
Effect wijzigingen wisselkoers op voor verkoop beschikbare financiële activa		- 9 385	- 449
Gevolgen wijzigingen wisselkoers op leningen		- 12 216	- 9 362
Verlies beleidsactiviteiten voor wijzigingen in beleidsactiva en -passiva		- 74 365	- 82 359
Uitkeringen lening	7	- 282 784	- 248 326
Terugbetalingen leningen	7	205 772	166 578
Wijziging opgelopen rentebaten op geldmiddelen en kasequivalenten	5	4	7
Wijziging reële waarde derivaten		- 6 276	11 663
Stijging tot einde looptijd aangehouden financiële activa	10	- 1 545 550	- 1 610 057
Looptijden van tot einde looptijd aangehouden financiële activa	10	1 417 005	1 612 619
Stijging voor verkoop beschikbare financiële activa	8	- 67 449	- 42 646
Terugbetalingen/verkoop van voor verkoop beschikbare financiële activa	8	64 791	43 378
Afname/(toename) andere activa		5 495	- 5 374
(Afname)/toename andere passiva		- 227	19
Toename/(afname) andere aan de Europese Investeringsbank te betalen bedragen		4 668	- 175
Netto kasstromen van beleidsactiviteiten		- 278 916	- 154 673

(x 1 000 EUR)

	Toelichtingen	Van 1.1.2015 tot 31.12.2015	Van 1.1.2014 tot 31.12.2014
FINANCIERINGSACTIVITEITEN			
Bijdrage van lidstaten	15	100 000	105 691
Bedragen ontvangen van lidstaten met betrekking tot rentesubsidies en technische bijstand		92 590	7 410
Bedragen betaald namens lidstaten met betrekking tot rentesubsidies en technische bijstand		- 22 290	- 21 899
Netto kasstromen van financieringsactiviteiten		170 300	91 202
Netto afname van geldmiddelen en kasequivalenten		- 108 616	- 63 471
Samenvattende staat van kasstromen			
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het begin van het begrotingsjaar		545 398	599 507
Nettokasstroom			
Beleidsactiviteiten		- 278 916	- 154 673
Financieringsactiviteiten		170 300	91 202
Effect wijzigingen wisselkoers op geldmiddelen en kasequivalenten		12 216	9 362
Geldmiddelen en kasequivalenten bij het einde van het begrotingsjaar		448 998	545 398
Geldmiddelen en kasequivalenten zijn samengesteld uit:			
Contanten	5	71 405	9 642
Termijndeposito's (exclusief opgelopen rente)		290 576	415 756
Commercial paper	5	87 017	120 000
		448 998	545 398

Toelichtingen bij de financiële staten per 31 december 2015

1 Algemene informatie

De investeringsfaciliteit (de „faciliteit”) werd opgericht in het kader van de Overeenkomst van Cotonou (de „Overeenkomst”) betreffende steun voor samenwerking en ontwikkeling, die door de landen in Afrika, het Caribisch gebied en de Stille Oceaan („de ACS-staten”) en de Europese Unie en haar lidstaten op 23 juni 2000 werd gesloten en op 25 juni 2005 en 22 juni 2010 werd herzien.

De faciliteit is geen afzonderlijke rechtspersoon en de Europese Investeringsbank („EIB”) beheert de bijdragen namens de lidstaten („donoren”) overeenkomstig de voorwaarden van de overeenkomst en treedt op als een beheerder van de faciliteit.

De in het kader van de Overeenkomst vastgelegde financiering is afkomstig uit de begrotingen van de EU-lidstaten. EU-lidstaten dragen bij met bedragen die worden gebruikt voor de financiering van de faciliteit en subsidies die worden gebruikt voor de financiering van rentesubsidies zoals is voorzien in de meerjarige financiële kaders (het eerste financieel protocol voor de periode 2000-2007 en waarnaar wordt verwezen als het 9e EOF, het tweede financieel protocol voor de periode 2008-2013 en waarnaar wordt verwezen als het 10e EOF, de Overbruggingsfaciliteit die betrekking heeft op de periode vanaf 1 januari 2014 tot 28 februari 2015 en het derde financieel protocol voor de periode 2014-2020 en waarnaar wordt verwezen als het 11e EOF). De EIB is belast met het beheer van:

- de faciliteit, een risicodragend roterend fonds ten belope van 3 685,5 miljoen EUR dat ertoe strekt de investeringen in de particuliere sector in de ACS-landen te bevorderen, waarbij een bedrag van 48,5 miljoen EUR aan de landen en gebieden overzee (LGO) is toegewezen;
- subsidies voor de financiering van rentesubsidies ten belope van 1 220,85 miljoen EUR voor ACS-landen en max. 8,5 miljoen EUR voor LGO. Tot 15 % van deze subsidies kan worden benut voor de financiering van projectgerelateerde technische bijstand;
- waarbij de Overbruggingsfaciliteit (1 januari 2014 tot 28 februari 2015) voorziet in de subsidies voor de financiering van rentesubsidies en projectgerelateerde technische bijstand en is samengesteld uit niet-vastgelegde en vrijgemaakte saldi van vorige EOF's.

De huidige financiële overzichten bestrijken de periode van 1 januari 2015 tot en met 31 december 2015.

Op voorstel van het beheerscomité van de EIB heeft het directiecomité van de EIB de financiële staten op 10 maart 2016 vastgesteld en heeft het besloten deze ter goedkeuring voor te leggen aan de raad van bestuur op zijn bijeenkomst van 26 april 2016.

2 Belangrijkste gehanteerde grondslagen voor financiële verslaglegging

2.1 Grondslag voor de voorbereiding — verklaring van overeenstemming

De financiële staten van de faciliteit zijn opgemaakt in overeenstemming met de International Financial Reporting Standards (IFRS), die door de Europese Unie zijn goedgekeurd.

2.2 Belangrijke beoordelingen en ramingen

Bij het opmaken van de financiële staten moet een beroep worden gedaan op ramingen. Bij het toepassen van de grondslagen voor financiële verslaglegging van de faciliteit moet het management van de Europese Investeringsbank ook beoordelingen maken. Indien er sprake is van een hogere mate van beoordeling of complexiteit of indien veronderstellingen en ramingen voor de financiële staten van belang zijn, wordt dit hierna bekendgemaakt.

Onder meer in volgende gevallen werd een beroep gedaan op beoordelingen en ramingen:

Vaststelling van de reële waarde van financiële instrumenten

De reële waarde van financiële activa en financiële passiva die worden verhandeld op actieve markten zijn gebaseerd op genoteerde marktprijzen en prijsnoteringen van effectenmakelaars. Wanneer de reële waarde niet uit actieve markten kan worden afgeleid, wordt de waarde bepaald met gebruikmaking van uiteenlopende waarderingstechnieken, waaronder mathematische modellen. De input voor deze modellen wordt waar mogelijk uit waarneembare markten gehaald. Is dit niet mogelijk, dan is er een zekere mate van beoordeling vereist voor de vaststelling van de reële waarde. De waarderingen kunnen worden ingedeeld in verschillende niveaus van de reëlewaardehiërarchie op grond van de inputs die worden gebruikt bij de waarderingstechnieken zoals beschreven en bekendgemaakt in de toelichtingen 2.4.3 en 4.

Bij deze waarderingstechnieken kan onder meer gebruik worden gemaakt van de methodes van netto contante waarde en geactualiseerde waarde van de kasstroom, vergelijking met soortgelijke instrumenten waarvoor waarneembare marktprijzen bestaan, de Black-Scholes en polynomische prijsbepalingsmodellen en andere waarderingsmodellen. De bij de waarderingstechnieken gebruikte veronderstellingen en inputs omvatten risicovrije rentenvoeten en basisrentenvoeten, kredietspreads die worden gebruikt bij de raming van discontovoeten, obligatie- en aandelenkoersen, wisselkoersen en aandelen- aandelenindexkoersen en verwachte prijschommelingen en correlaties.

De waarderingstechnieken hebben tot doel om te komen tot een waardering tegen reële waarde, die een weergave is van de prijs die zou worden ontvangen om het actief te verkopen of die zou worden betaald om de verplichting over te dragen in een regelmatige transactie tussen marktdeelnemers op de waarderingsdatum.

De faciliteit gebruikt algemeen erkende waarderingstechnieken voor het bepalen van de reële waarde van veel voorkomende en meer eenvoudige financiële instrumenten, zoals rentevoeten en valutaswaps die alleen gebruik maken van waarneembare marktgegevens en een geringe beoordeling en inschatting door het management vereisen. Waarneembare prijzen en modelinputs zijn doorgaans beschikbaar op de markt voor beursgenoteerde schuldbewijzen en gewone aandelen, op de beurs verhandelde derivaten en eenvoudige over-the-counter derivaten, zoals renteswaps. Door de beschikbaarheid van waarneembare marktprijzen en modelinputs zijn beoordelingen en inschattingen door het management minder vereist en wordt ook de onzekerheid over de vaststelling van de reële waarden verminderd. De beschikbaarheid van waarneembare marktprijzen en inputs hangt af van de producten en de markten en is onderhevig aan wijzigingen als gevolg van specifieke gebeurtenissen en de algemene omstandigheden die zich op de financiële markten voordoen.

Voor meer complexe modellen maakt de faciliteit gebruik van haar eigen waarderingsmodellen, die zijn ontwikkeld op basis van erkende waarderingsmodellen. Sommige of alle belangrijke inputs voor deze modellen kunnen niet waarneembaar zijn op de markt en zijn afgeleid van marktprijzen of koersen of zijn geraamd op basis van veronderstellingen. Voorbeelden van instrumenten waarbij gebruik wordt gemaakt van aanzienlijke niet-waarneembare inputs zijn onder meer leningen en garanties waarvoor er geen actieve markt is. Voor waarderingsmodellen die gebruik maken van aanzienlijke niet-waarneembare inputs moet in hogere mate een beroep worden gedaan op de beoordelingen en inschattingen door het management bij de vaststelling van de reële waarde. Beoordelingen en inschattingen door het management zijn doorgaans vereist bij de keuze van het geschikte waarderingsmodel, de vaststelling van verwachte toekomstige kasstromen voor het te waarderen financieel instrument, de vaststelling van kans op wanbetaling door tegenpartijen en vervroegde aflossing en de selectie van geschikte disconteringspercentages.

De faciliteit heeft een risicobeheerskader opgesteld met betrekking tot de waardering van reële waarden. Dit kader omvat de EIB-diensten risicobeheer en beheer van de marktgegevens. Deze diensten zijn onafhankelijk van het frontofficebeheer en zijn verantwoordelijk voor de controle van aanzienlijke waarderingen tegen reële waarde. Specifieke controles omvatten:

- verificatie van waarneembare prijszetting,
- evaluatie en goedkeuring van nieuwe waarderingsmodellen en wijzigingen aan bestaande modellen,
- ijking en backtesting van modellen tegen waargenomen markttransacties,
- analyse en onderzoek van significante ontwikkelingen van de waardering,
- evaluatie van significante niet-waarneembare inputs en waarderingsaanpassingen.

Wanneer informatie van derden zoals noteringen van makelaars of prijsinformatiediensten worden gebruikt om de reële waarde te bepalen, gaat de faciliteit na of deze waarderingen beantwoorden aan de IFRS-vereisten. Dit omvat onder meer het volgende:

- bepalen of de notering van de makelaar of de prijszetting van de prijsinformatiedienst terecht is,
- beoordelen of een specifieke notering van een makelaar of prijsinformatiedienst betrouwbaar is,

- inzicht verwerven in de wijze waarop de reële waarde is bepaald en de mate waarin deze waarde een weergave is van werkelijke markttransacties,
- wanneer prijzen voor soortgelijke instrumenten worden gebruikt om de reële waarde te bepalen, nagaan hoe deze prijzen zijn aangepast om rekening te houden met de kenmerken van het instrument waarvoor een waardebepaling is tot stand gekomen.

Waardevermindering op leningen en vorderingen

Op elke verslagleggingsdatum onderzoekt de faciliteit haar leningen en vorderingen teneinde te beoordelen of er in het overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten een voorziening voor waardevermindering moet worden opgevoerd. Om het niveau van de voorziening te bepalen, is een beoordeling van het management van de Europese Investeringsbank vereist voor de raming van het bedrag en het tijdschema van toekomstige kasstromen. Dergelijke ramingen zijn gebaseerd op veronderstellingen over een aantal factoren en de werkelijke resultaten kunnen afwijken, met toekomstige wijzigingen van de voorziening tot gevolg. Naast specifieke voorzieningen voor afzonderlijke belangrijke leningen en vorderingen voert de faciliteit ook een collectieve voorziening voor waardevermindering op voor risicoposities die afzonderlijk genomen weliswaar geen waardevermindering hebben ondergaan, doch waarvoor de kans op niet-nakoming veel groter is geworden dan op de datum van toekenning.

In beginsel wordt ervan uitgegaan dat een lening niet wordt nagekomen wanneer de betaling van de rente en hoofdsom een achterstand van 90 dagen of meer heeft opgelopen en tegelijkertijd het management van de Europese Investeringsbank van oordeel is dat er een objectieve aanwijzing van waardevermindering is.

Waardering van voor verkoop beschikbare beleggingen in niet-beursgenoteerde aandelen

Bij de waardering van beleggingen in niet-beursgenoteerde aandelen wordt normaal gesproken met een van volgende gegevens rekening gehouden:

- recente zakelijke en objectieve markttransacties tussen onafhankelijke partijen,
- actuele reële waarde van andere instrumenten die in wezen hetzelfde zijn,
- de verwachte kasstromen die verdisconteerd zijn met behulp van actuele rentevoeten die gelden voor instrumenten met soortgelijke voorwaarden en risico kenmerken,
- methode op basis van de aangepaste intrinsieke waarde, of
- andere waarderingsmodellen.

De bepaling van de kasstromen en discontofactoren voor verkoop beschikbare beleggingen in niet-beursgenoteerde aandelen berust in grote mate op ramingen. De faciliteit stemt de waarderingstechnieken op gezette tijden op elkaar af en toetst hun geldigheid hetzij aan de prijzen van waarneembare actuele marktverrichtingen in hetzelfde instrument, hetzij aan andere beschikbare waarneembare marktgegevens.

Waardevermindering van voor verkoop beschikbare financiële activa

In het kader van de faciliteit is bepaald dat voor verkoop beschikbare investeringen in aandelen als in waarde verminderd worden beschouwd wanneer hun reële waarde aanzienlijk of langdurig beneden kosten is gedaald of wanneer er andere aanwijzingen van waardevermindering voorhanden zijn. Om te bepalen of een daling „aanzienlijk” of „langdurig” is, is een beoordeling vereist. De faciliteit beschouwt aanzienlijk meestal als 30 % of meer en „langdurig” als langer dan twaalf maanden. Voorts houdt de faciliteit rekening met andere factoren, onder meer de normale volatiliteit van aandelen voor beursgenoteerde aandelen, de toekomstige kasstromen en de discontofactoren voor investeringen in niet-beursgenoteerde aandelen.

Consolidatie van entiteiten waarin de faciliteit belangen aanhoudt

De Faciliteit heeft belangrijke beoordelingen opgesteld waaruit blijkt dat geen enkele entiteit waarin zij een belang aanhoudt door haar wordt gecontroleerd. Dit valt toe te schrijven aan het feit dat in al dergelijke entiteiten, hetzij de beherende vennoot, hetzij de fondsbeheerder, hetzij de raad van bestuur als enigen beslissingsbevoegdheid hebben voor het beheer en de controle van de activiteiten en de aangelegenheden van het partnerschap. Zij beschikken over de bevoegdheid en het gezag om alle maatregelen te treffen die noodzakelijk zijn voor de verwezenlijking van de doelstellingen van het partnerschap in overeenstemming met de investerings- en beleidsrichtsnoeren.

2.3 Wijzigingen in de grondslagen voor financiële verslaggeving

Met uitzondering van de hierna vermelde wijzigingen heeft de faciliteit consequent het in toelichting 2.4 beschreven waarderingsbeleid toegepast op alle periodes die in deze financiële staten zijn opgenomen. De faciliteit heeft de volgende nieuwe normen en wijzigingen aan normen aangenomen.

Gebruikte normen

De volgende normen, wijzigingen van normen en interpretaties zijn aangenomen tijdens de voorbereiding van deze financiële staten.

— Jaarlijkse verbeteringen in IFRSs cyclus 2010–2012 — verschillende normen;

— Jaarlijkse verbeteringen in IFRSs cyclus 2011–2013 — verschillende normen;

Deze wijzigingen hadden geen materiële gevolgen op de financiële staten van de faciliteit.

Uitgevaardigde normen die nog niet in werking zijn getreden

De volgende normen, wijzigingen van normen en interpretaties zijn van kracht voor jaarperiodes die aanvangen na 1 januari 2015 en zijn niet toegepast bij de opstelling van deze financiële staten. De normen die relevant kunnen zijn voor de faciliteit, zijn hierna opgenomen.

IFRS 9 Financiële instrumenten

Het laatste onderdeel van de norm is uitgevaardigd op 24 juli 2014 en vervangt de bestaande richtsnoeren in IAS 39 Financiële instrumenten: Opname en waardering. IFRS 9 omvat herziene richtsnoeren met betrekking tot de classificatie en waardering van financiële instrumenten, inclusief een nieuw kredietverliesmodel voor de berekening van waardeverminderingen van financiële activa en de nieuwe algemene bepalingen inzake hedge accounting. IFRS 9 voorziet ook in een voortzetting van de richtsnoeren over het opnemen en niet langer opnemen van financiële instrumenten van IAS 39. IFRS 9 is van kracht voor verslagperiodes die aanvangen op of na 1 januari 2018, waarbij een vervroegde invoering is toegestaan. IFRS 9 is momenteel nog niet goedgekeurd door de Europese Unie. De faciliteit is niet voornemens deze norm snel in te voeren en de effectbeoordeling wordt momenteel uitgevoerd.

IFRS 15 Opbrengsten van contracten met klanten

IFRS 15 stelt een alomvattend kader vast om te bepalen of, hoeveel en wanneer ontvangsten moeten worden opgenomen. IFRS 15 vervangt de bestaande richtsnoeren voor de opname van opbrengsten, inclusief IAS 18 Opbrengsten, IAS 11 Onderhanden projecten in opdracht van derden en IFRIC 13 Loyaliteitsprogramma's. IFRS 15 is van kracht voor verslagperiodes die aanvangen op of na 1 januari 2018, waarbij een vervroegde invoering is toegestaan. IFRS 15 is momenteel nog niet goedgekeurd door de Europese Unie. De faciliteit heeft de omvang van het effect van deze norm nog niet bepaald.

2.4 Overzicht van de belangrijkste grondslagen voor financiële verslaglegging

In het overzicht van de financiële positie zijn de activa en passiva opgenomen in dalende volgorde van liquiditeit en wordt er geen onderscheid gemaakt tussen vlottende en niet-vlottende posten.

2.4.1 Omrekening valuta

Voor de presentatie van de financiële staten wordt de euro gebruikt, die ook de functionele munteenheid is. Tenzij anders aangegeven, is de financiële verslaglegging in EUR is afgerond op het dichtstbijzijnde veelvoud van duizend euro.

De verrichtingen in vreemde valuta worden omgerekend tegen de wisselkoers van de datum van de verrichting.

Financiële activa en passiva die in andere valuta dan de euro zijn uitgedrukt, worden in euro omgerekend tegen de wisselkoers van de datum van de balans. De winst of het verlies uit die omrekening wordt in het overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten opgevoerd.

Niet-monetaire posten die worden geboekt tegen in een vreemde munteenheid uitgedrukte historische kosten, worden omgerekend tegen de wisselkoers van de datum van de oorspronkelijke transactie. Niet-monetaire posten die worden geboekt tegen de in een vreemde munteenheid uitgedrukte reële waarde, worden omgerekend tegen de wisselkoers van de datum waarop de reële waarde werd bepaald.

Wisselkoersverschillen die voortvloeien uit de vereffening van verrichtingen tegen een andere koers dan die van de datum van de transactie, en niet-gerealiseerde wisselkoersverschillen op in vreemde valuta uitgedrukte monetaire activa en passiva die niet zijn vereffend, worden in het overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten opgevoerd.

De elementen van het overzicht van winst of verlies en andere niet-gerealiseerde resultaten worden maandelijks in euro omgerekend tegen de op de transactiedatum geldende wisselkoers.

2.4.2 **Geldmiddelen en kasequivalenten**

In het kader van de faciliteit worden lopende rekeningen, kortetermijndeposito's of schuldpapier met oorspronkelijke looptijden van drie maanden of minder als geldmiddelen en kasequivalenten beschouwd.

2.4.3 **Andere financiële activa dan derivaten**

Financiële activa worden geboekt op basis van de afwikkelingsdatum.

Reële waarde van financiële instrumenten

De reële waarde van een financieel instrument is de prijs die zou worden ontvangen om een activum te verkopen of die zou worden betaald om een verplichting over te dragen in een regelmatige transactie tussen marktdeelnemers op de waarderingsdatum in de hoofdsom; of bij ontstentenis hiervan op de voordeligste markt waartoe de faciliteit op dat moment toegang heeft.

In voorkomend geval bepaalt de EIB namens de faciliteit de reële waarde van een instrument waarbij gebruikt wordt gemaakt van een prijsnotering op een actieve markt voor dat instrument. Een actieve markt is een markt waarop transacties voor het actief of de verplichting voldoende frequent en in voldoende volume plaatsvinden om op permanente basis prijsinformatie te verschaffen.

Wanneer de reële waarde van financiële activa en financiële passiva in de balans niet uit actieve markten kan worden afgeleid, wordt de waarde bepaald met gebruikmaking van uiteenlopende waarderingstechnieken, waaronder mathematische modellen. De input voor deze modellen wordt waar mogelijk uit waarneembare markten gehaald. Is dit niet mogelijk, dan is er een zekere mate van beoordeling vereist voor de vaststelling van de reële waarde. De gekozen waarderingstechniek omvat alle factoren waarmee marktdeelnemers rekening zouden houden bij de prijszetting van een transactie.

Bij de vaststelling van reële waarden maakt de EIB gebruik van de volgende reëlewaardehiërarchie die het belang van de bij de waarderingsgebruikte inputs weerspiegelt:

- Niveau 1: inputs die niet zijn aangepast aan op actieve markten genoteerde marktprijzen voor identieke instrumenten waartoe de faciliteit toegang heeft.
- Niveau 2: andere inputs dan de in niveau 1 ondergebrachte prijsnoteringen die waarneembaar zijn, hetzij rechtstreeks (dus als prijzen) of onrechtstreeks (dus afgeleid van prijzen). Deze categorie omvat instrumenten die zijn gewaardeerd op grond van op actieve markten genoteerde marktprijzen voor soortgelijke instrumenten, prijsnoteringen voor identieke of soortgelijke instrumenten op markten die als minder actief worden beschouwd of andere waarderingstechnieken waarbij alle significante inputs rechtstreeks of onrechtstreeks waarneembaar zijn van marktgegevens.
- Niveau 3: inputs die niet waarneembaar zijn. Deze categorie omvat alle instrumenten waarvoor de waarderingstechniek inputs omvat die niet gebaseerd zijn op waarneembare gegevens en waarbij de niet-waarneembare inputs een significant effect hebben op de waardering van het instrument. Deze categorie omvat instrumenten die zijn gewaardeerd op grond van prijsnoteringen voor soortgelijke instrumenten waarbij aanzienlijke niet-waarneembare aanpassingen of veronderstellingen vereist zijn om de verschillen tussen de instrumenten weer te geven.

De faciliteit erkent overdrachten tussen de niveaus van de reëlewaardehiërarchie op het einde van de rapportageperiode waarin de wijziging heeft plaatsgevonden.

Tot einde looptijd aangehouden activa

Tot einde looptijd aangehouden financiële activa bestaan uit beursgenoteerde obligaties die men tot einde looptijd wil aanhouden en commercial paper met oorspronkelijke looptijden van meer dan drie maanden.

Deze obligaties en commercial worden voor het eerst opgenomen tegen reële waarde plus eventuele rechtstreeks aan te rekenen transactiekosten. Het verschil tussen boekwaarde en aflossingswaarde wordt afgeschreven in overeenstemming met de effectieve-rentemethode over de resterende looptijd van het instrument.

De faciliteit beoordeelt bij elke balansdatum of er voldoende objectieve aanwijzingen voorhanden zijn dat financiële activa of een groep van financiële activa een waardevermindering hebben ondergaan. Financiële activa of groepen van financiële activa worden geacht een waardevermindering te hebben ondergaan indien, en alleen indien, er objectieve aanwijzingen voorhanden zijn van een waardevermindering die het gevolg is van één of meer gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan na de eerste opname van de activa (een „tot verlies leidende gebeurtenis”) en die tot verlies leidende gebeurtenis (of gebeurtenissen) een effect heeft (of hebben) op de geschatte toekomstige kasstromen uit de financiële activa of de groep van financiële activa dat betrouwbaar kan worden geraamd. Waardeverminderingsverlies wordt opgenomen in winst en verlies en het verlies wordt gewaardeerd als het verschil tussen de boekwaarde en de actuele waarde van de geraamde toekomstige kasstromen die verdisconteerd zijn tegen de oorspronkelijke effectieve rentevoet van het instrument.

Leningen

Door de faciliteit verstrekte leningen worden bij de activa van de faciliteit opgenomen wanneer de geldmiddelen aan de lener zijn uitgekeerd. Door de faciliteit verstrekte leningen worden in eerste instantie tegen kosten (netto uitgekeerde bedragen) opgenomen, dat wil zeggen de reële waarde van de geldmiddelen waarmee de lening tot stand is gekomen inclusief transactiekosten, en vervolgens tegen geamortiseerde kostprijs gewaardeerd, waarbij de methode van het effectieve rendement wordt gehanteerd, minus een voorziening voor waardevermindering of oninbaarheid.

Voor verkoop beschikbare financiële activa

Voor verkoop beschikbare financiële activa zijn activa die als zodanig zijn aangewezen of die niet in een van de volgende categorieën kunnen worden ingedeeld: tegen reële waarde in de winst-en-verliesrekening geboekte waarden, tot aan het einde van de looptijd gehouden waarden of leningen en vorderingen. Het gaat om directe aandeleninvesteringen en investeringen in risicokapitaalfondsen.

Na aanvankelijke waardering worden voor verkoop beschikbare financiële activa vervolgens tegen reële waarde geboekt. In verband met de waardering van de reële waarde van beleggingen in aandelen die niet uit actieve markten kan worden afgeleid, gelden de volgende regels:

a. Risicokapitaalfondsen

De reële waarde van elk risicokapitaalfonds is gebaseerd op de door het fonds gerapporteerde laatst beschikbare intrinsieke waarde, indien deze waarde is berekend op basis van een internationale waarderingsnorm die wordt beschouwd in overeenstemming te zijn met de IFRS (bv. de International Private Equity and Venture Capital Valuation richtsnoeren (IPEV-richtsnoeren), gepubliceerd door de European Venture Capital Association (Europese vereniging voor risicodragend kapitaal)). De faciliteit mag evenwel overgaan tot een aanpassing van de door het fonds gerapporteerde intrinsieke waarde indien er factoren zijn die de waardering kunnen beïnvloeden.

b. Directe aandeleninvesteringen

De reële waarde van de investering is gebaseerd op de laatste reeks beschikbare financiële staten, waarbij — indien van toepassing — opnieuw hetzelfde model wordt gebruikt als het model dat bij de verwerving van de participatie werd gebruikt.

Niet-gerealiseerde winsten of verliezen op risicokapitaalfondsen en directe aandeleninvesteringen worden in het vermogen van de contribuant verwerkt tot de verkoop, de inning of de afstoting van de investering of totdat is vastgesteld dat de belegging een waardevermindering heeft ondergaan. Indien vastgesteld wordt dat een voor verkoop beschikbare investering in waarde is verminderd, worden de gecumuleerde niet-gerealiseerde winsten of verliezen die voordien in de rubriek eigen vermogen waren verwerkt, in het overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten opgenomen.

Voor investeringen niet-beursgenoteerde aandelen wordt de reële waarde bepaald aan de hand van erkende waarderings-technieken (bijvoorbeeld (methode op basis van de intrinsieke waarde, verdisconteerde kasstromen of meervoudige prognose). Deze investeringen worden tegen kosten verwerkt wanneer de reële waarde niet op betrouwbare wijze kan worden gemeten. Er wordt opgemerkt dat in de eerste twee jaren van de investeringen, deze tegen kostprijs worden opgevoerd.

De deelnemingen van de faciliteit zijn doorgaans investeringen in risicodragend kapitaal of risicokapitaalfondsen. Volgens de gangbare praktijk in de financiële sector wordt op dergelijke investeringen doorgaans gezamenlijk ingeschreven door een aantal investeerders, die elk afzonderlijk niet in staat zijn de dagelijkse transacties en de investeringsactiviteit van een dergelijk fonds te beïnvloeden. Bijgevolg geeft het lidmaatschap van een investeerder in een bestuursorgaan van een dergelijk fonds deze investeerder doorgaans niet het recht de dagelijkse transacties van het fonds te beïnvloeden. Daarnaast bepalen individuele investeerders in risicodragend kapitaal of een durfkapitaalfonds niet het beleid van een dergelijk fonds op het vlak van het uitkeringsbeleid van dividenden of andere uitkeringen. Dergelijke besluiten worden doorgaans genomen door de directie van een fonds op basis van de aandeelhoudersovereenkomst waarin de rechten en de plichten zijn vastgelegd van de directie en alle aandeelhouders van het fonds. Doorgaans is het individuele investeerders op grond van de aandeelhoudersovereenkomst ook verboden om op bilaterale basis materiële transacties met het fonds uit te voeren, personeelswijzigingen tot stand te brengen bij de kaderleden of bevoorrechte toegang te verkrijgen tot cruciale technische informatie. De investeringen van de faciliteit worden uitgevoerd overeenkomstig de bovenvermelde gangbare praktijk van de financiële sector, waarbij ervoor wordt gezorgd dat de faciliteit geen controle of significante invloed in de zin van IFRS 10 en IAS 28 uitoefent over deze investeringen, inclusief de investeringen waarin de faciliteit meer dan 20 % van de stemrechten bezit.

Garanties

Bij de eerste opname worden de financiële garanties tegen reële waarde in de balans opgenomen die overeenstemt met de intrinsieke waarde van de verwachte instroom van premies. Deze berekening wordt uitgevoerd op de begindatum van elke transactie en wordt opgenomen in de balans als „Financiële garanties” onder de rubriek „overige activa” en „overige passiva”.

Na de eerste opname worden de passiva van de faciliteit uit hoofde van elke garantie geherwaardeerd tegen het hoogste van de volgende bedragen:

- de best mogelijke raming van de middelen die nodig zijn om te voldoen aan de financiële verplichtingen die uit de garantie voortvloeien, die gebaseerd is op alle relevante factoren en informatie die op balansdatum beschikbaar is;
- het oorspronkelijk opgenomen bedrag verminderd met de geaccumuleerde afschrijving. De afschrijving van het oorspronkelijk opgenomen bedrag komt tot stand op basis van de actuariële methode.

Elke toe- of afname van het passief in verband met financiële garanties wordt in het overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten opgenomen onder de post „baten uit vergoedingen en provisies”.

Vervolgens worden de activa van de faciliteit die met een dergelijke garantie worden gewaarborgd, afgeschreven waarbij gebruik wordt gemaakt van de actuariële waarderingsmethode en worden zij op waardevermindering gecontroleerd.

Bij de ondertekening van een garantie-overeenkomst wordt deze overeenkomst opgenomen als een voorwaardelijke verplichting voor de faciliteit en wanneer een beroep op de garantie wordt gedaan, als een vastlegging voor de faciliteit.

2.4.4 *Waardevermindering van financiële activa*

De faciliteit beoordeelt bij elke balansdatum of er voldoende objectieve aanwijzingen voorhanden zijn dat financiële activa een waardevermindering hebben ondergaan. Financiële activa of groepen van financiële activa worden geacht een waardevermindering te hebben ondergaan indien, en alleen indien, er objectieve aanwijzingen voorhanden zijn van een waardevermindering die het gevolg is van één of meer gebeurtenissen die zich hebben voorgedaan na de eerste opname van de activa (een „tot verlies leidende gebeurtenis”) en die tot verlies leidende gebeurtenis (of gebeurtenissen) een effect heeft (of hebben) op de geschatte toekomstige kasstromen uit de financiële activa of de groep van financiële activa dat betrouwbaar kan worden geraamd. Aanwijzingen van waardevermindering kunnen zijn dat de lener of een groep van leners aanzienlijke financiële moeilijkheden ondervindt, in gebreke blijft en rente of hoofdsommen niet betaalt, de waarschijnlijkheid dat zij failliet zullen worden verklaard of een andere financiële reorganisatie zullen ondergaan, of dat waarneembare gegevens erop wijzen dat er een meetbare daling is in de geraamde toekomstige kasstromen, zoals wijzigingen in betalingsachterstallen of in de economische omstandigheden die met niet-nakoming samengaan.

Voor de aan het einde van het begrotingsjaar uitstaande leningen die tegen geamortiseerde kostprijs zijn geboekt, komen waardeverminderingen tot stand wanneer er objectieve aanwijzingen voorhanden zijn dat het risico bestaat dat de uitgeleende bedragen geheel of gedeeltelijk niet volgens de oorspronkelijke contractuele voorwaarden of de overeenstemmende waarde zullen kunnen worden geïnd. Indien er objectieve aanwijzingen voorhanden zijn dat er zich een waardevermindering heeft voorgedaan, wordt het verlies gewaardeerd als het verschil tussen de boekwaarde van het activum en de actuele waarde van de geraamde toekomstige kasstromen. De boekwaarde van het activum wordt verminderd door middel van een voorziening en het bedrag van het verlies wordt in het overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten opgenomen. Rentebaten worden nog steeds toegerekend op de verminderde boekwaarde volgens de effectieve rentevoet van de lening. Leningen worden samen met de daarmee samenhangende voorziening afgeschreven indien er geen realistische vooruitzichten op toekomstige inning bestaan. Indien het bedrag van de geraamde waardevermindering in een volgend jaar toe- of afneemt als gevolg van een gebeurtenis die zich na de opname van de waardevermindering voordoet, wordt de eerder geboekte waardevermindering verhoogd of verlaagd door de voorziening aan te passen.

Aangezien de faciliteit voor elke lening een kredietrisicobeoordeling uitvoert, hoeft er geen voorziening voor collectieve waardevermindering te worden opgenomen.

Voor de voor verkoop beschikbare financiële activa beoordeelt de faciliteit op elke balansdatum of er objectieve aanwijzingen voorhanden zijn dat een investering een waardevermindering heeft ondergaan. Objectieve aanwijzingen kunnen bestaan in een aanzienlijke of langdurige daling van de reële waarde van de investering beneden haar kostprijs. Zijn er aanwijzingen van een waardevermindering voorhanden, dan wordt het gecumuleerde verlies (gewaardeerd als het verschil tussen de kosten van verwerving en de actuele reële waarde, minus de waardevermindering op de betrokken investering die reeds eerder in het overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten was opgenomen) uit de middelen van de contribuant gehaald en in het overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten opgenomen. Waardeverminderingen op voor verkoop financiële activa worden niet via het overzicht van gerealiseerde en niet-gerealiseerde resultaten teruggenomen; toenames van hun reële waarde na waardevermindering worden direct in de middelen van de contribuanten opgenomen.

In het kader van haar risicobeheer gaat de EIB ten minste eenmaal per jaar na of haar financiële activa een waardevermindering hebben ondergaan. De hieruit voortvloeiende aanpassingen leiden onder meer tot het ontbinden van het disagio in het overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten tijdens de gehele levensduur van het activum en alle aanpassingen die zijn vereist met betrekking tot een herbeoordeling van de oorspronkelijke waardevermindering.

2.4.5 *Afgeleide financiële instrumenten*

Derivaten omvatten cross currency swaps, cross-currency renteswaps, currency swaps op korte termijn („FX swaps”) en renteswaps.

De faciliteit mag in de uitoefening van haar normale activiteiten swapovereenkomsten sluiten ter afdekking van specifieke kredietverrichtingen of currency forward contracten sluiten ter afdekking van haar valutapositities, die in andere actief verhandelde valuta dan de euro luiden, om het risico (winst of verlies) van wisselkoersschommelingen af te dekken.

De faciliteit doet geen beroep op een van de afdekkingsmogelijkheden op grond van IAS 39. Alle afgeleide financiële instrumenten zijn tegen reële waarde in de winst-en-verliesrekening opgenomen en worden gerapporteerd als afgeleide financiële instrumenten. Reële waarden worden hoofdzakelijk bepaald op grond van contantewaardeberekeningen, optiewaarderingsmodellen en prijsnoteringen van derde partijen.

Derivaten worden tegen reële waarde als activa geboekt wanneer hun reële waarde positief is en als passiva wanneer hun reële waarde negatief is. Wijzigingen in de reële waarde van afgeleide financiële instrumenten zijn opgenomen in het overzicht van winst en verlies en niet-gerealiseerde resultaten onder de rubriek „Wijziging in reële waarde van afgeleide financiële instrumenten”.

In eerste instantie worden derivaten opgenomen met gebruikmaking van de transactiedatum.

2.4.6 *Bijdragen*

Bijdragen van de lidstaten worden in de balans als te innen schuldvorderingen beschouwd met ingang van de datum van het besluit van de Raad waarin de door de lidstaten te betalen financiële bijdragen aan de faciliteit worden vastgesteld.

De bijdragen van de lidstaten voldoen aan de volgende voorwaarden en worden bijgevolg als vermogen geboekt:

- zoals in de bijdrage-overeenkomst is vastgelegd, geven zij de lidstaten het recht om bij een liquidatie van de faciliteit te bepalen hoe de netto-activa van de faciliteit worden besteed;
- zij behoren tot de categorie instrumenten die bij alle andere categorieën instrumenten is achtergesteld;
- alle financiële instrumenten die deel uitmaken van de categorie instrumenten die bij alle andere categorieën instrumenten zijn achtergesteld, hebben identieke kenmerken;
- het instrument heeft geen kenmerken waardoor het als een passivum zou moeten geboekt; en
- de verwachte totale kasstromen die gedurende de looptijd van het instrument aan het instrument zijn toe te rekenen, zijn in aanzienlijke mate gebaseerd op de winst of het verlies, de verandering in de opgenomen nettoactiva of de verandering in de reële waarde van de opgenomen en niet-opgenomen nettoactiva van de faciliteit gedurende de looptijd van het instrument.

2.4.7 *Rente van leningen*

Rente van door de faciliteit verstrekte leningen wordt geboekt in het overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten („Rente en soortgelijke baten”) en in het overzicht van de financiële positie („Leningen en vorderingen”) volgens het toerekeningsbeginsel met gebruikmaking van de effectieve rentevoet, die de factor is om de geraamde toekomstige kasstromen of ontvangsten tijdens de verwachte looptijd van de lening exact naar de nettoboekwaarde van de lening te verdisconteren. Zodra de boekwaarde van een lening door een waardevermindering afgenomen is, blijven de rentebaten opgenomen met gebruikmaking van de oorspronkelijke effectieve rentevoet die op de nieuwe boekwaarde wordt toegepast.

Bereidstellingsprovisies worden uitgesteld en als inkomsten erkend waarbij de effectieve rentemethode wordt gebruikt met betrekking tot periode van de uitbetaling tot de terugbetaling van de desbetreffende lening en worden in het overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten gepresenteerd onder rentebaten en soortgelijke opbrengsten.

2.4.8 *Rentesubsidies en technische bijstand*

Het beheer van de rentesubsidies en technische bijstand namens de lidstaten is een onderdeel van de activiteiten van de faciliteit.

Het deel van de bijdragen van de lidstaten dat aan de betaling van rentesubsidies en technische bijstand wordt toegewezen, wordt niet opgevoerd in de middelen van de contribuanten van de faciliteit, maar wordt ingedeeld als „aan derden verschuldigd bedrag”. De faciliteit betaalt de eindbegunstigden uit en vermindert vervolgens het aan derden verschuldigde bedrag.

Wanneer bijdragen voor rentesubsidies en technische bijstand niet volledig worden toegekend, worden zij opnieuw geboekt als bijdrage aan de faciliteit.

2.4.9 *Rentebaten op geldmiddelen en kasequivalenten*

Rentebaten van geldmiddelen en kasequivalenten worden volgens het toerekeningsbeginsel opgenomen in het overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten van de faciliteit.

2.4.10 *Vergoedingen, provisies en dividenden*

Vergoedingen die werden ontvangen met betrekking tot diensten die over een bepaalde periode werden verstrekt, worden als baten opgenomen in de mate dat de diensten zijn verstrekt. Vergoedingen die werden ontvangen bij de uitvoering van belangrijke handeling, worden als baten opgenomen wanneer belangrijke handeling heeft plaatsgevonden. Deze vergoedingen worden opgenomen in het overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten onder de post „baten van vergoedingen en provisies”.

Dividenden van voor verkoop beschikbare financiële activa worden bij ontvangst opgenomen en worden in het overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten gepresenteerd onder netto gerealiseerde baten op voor verkoop beschikbare financiële activa.

2.4.11 *Fiscale bepalingen*

Het Protocol betreffende de voorrechten en immuniteiten van de Europese Unie, gehecht aan het Verdrag betreffende de Europese Unie en het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, bepaalt dat de bezittingen, inkomsten en andere eigendommen van de instellingen van de Unie vrijgesteld zijn van alle directe belastingen.

3 *Risicobeheer*

Deze toelichting bevat gegevens over de blootstelling van de faciliteit aan krediet- en financiële risico's, beheer en controle van deze risico's door de faciliteit, in het bijzonder de primaire risico's die verband houden met het gebruik van financiële instrumenten. Het gaat om het volgende:

- kredietrisico — het risico op verlies als gevolg van het in gebreke blijven van de cliënt of tegenpartij dat zich voordoet bij alle vormen kredietblootstelling, inclusief afwikkelingsrisico;
- liquiditeitsrisico — het risico dat een entiteit niet in staat is om toename van activa te financieren en te voldoen aan haar verplichtingen wanneer deze vervallen, zonder onaanvaardbare verliezen op te lopen;
- marktrisico — het risico dat wijzigingen in marktprijzen en koersen, zoals rentevoeten, aandelenkoersen, wisselkoersen de ontvangsten van de entiteit of de waarde van haar deelnemingen in financiële instrumenten beïnvloeden.

3.1 *Organisatie van het risicobeheer*

De Europese Investeringsbank past haar risicobeheer voortdurend aan.

Het risicobeheer van de EIB is verantwoordelijk voor de identificatie, de beoordeling, het toezicht en de rapportage over de risico's waaraan de faciliteit is blootgesteld. Binnen een kader waarbij de scheiding van taken in acht wordt genomen, staat het risicobeheer los van de front offices. Binnen de EIB rapporteert de directeur-generaal risicobeheer over de risico's aan de vicevoorzitter van de EIB die verantwoordelijk is voor het risicobeheer. De met het risicobeheer belaste vicevoorzitter is ook verantwoordelijk voor het toezicht op de risicorapportage aan het beheerscomité en het directiecomité van de Europese Investeringsbank.

3.2 Kredietrisico

Kredietrisico is het mogelijke risico op verlies als gevolg van het in gebreke blijven van de cliënt of tegenpartij dat zich voordoet bij alle vormen kredietblootstelling, inclusief afwikkeling.

3.2.1 *Beleid op het vlak kredietrisico*

Bij het uitvoeren van de kredietanalyse van de tegenpartijen bij de lening beoordeelt de EIB het kredietrisico en het verwachte verlies met het oog op een kwantificering en taxering van het risico. De EIB heeft een interne ratingmethode (IRM) ontwikkeld om de interne ratings te bepalen van de kredietrelevante tegenpartijen die als lener/borgsteller optreden. De methodiek is gebaseerd op een systeem van puntenlijsten die zijn aangepast aan elke belangrijke tegenpartij (bv. bedrijven, banken, openbare entiteiten, enz.). Rekening houdende met zowel de beste bancaire praktijken als de principes in het kader van kapitaalakkoord Bazel II, worden alle tegenpartijen die essentieel zijn voor het kredietprofiel van een specifieke transactie gerangschikt in interne ratingcategorieën waarbij gebruik wordt gemaakt van de IRM voor het specifieke type tegenpartij. Aan elke tegenpartij wordt een interne rating toegekend die een weerspiegeling is van haar rating inzake kans op wanbetaling in vreemde valuta na een diepgaande analyse van het bedrijfsprofiel en financieel risicoprofiel van de tegenpartij en de risicocontext van het land van die tegenpartij.

Bij de kredietbeoordeling van projectfinanciering en andere gestructureerde transacties met beperkte aanwending wordt gebruik gemaakt van kredietrisico-instrumenten die van belang zijn voor de sector en hoofdzakelijk zijn toegespitst op beschikbaarheid van cash flow en aflossingscapaciteit. Bij deze instrumenten gaat het om de analyse van het contractueel kader van projecten, de analyse van de tegenpartij en cashflowsimulaties. Net zoals bij bedrijven en financiële instellingen wordt voor elk project een interne risicorating berekend.

Alle interne ratings worden gemonitord tijdens de looptijd van de lening en wordt periodiek bijgewerkt.

Alle verrichtingen zonder de overheid als tegenpartij (of zonder overheidsgarantie/hiermee gelijkgestelde garantie) zijn onderworpen aan een specifiek transactieniveau en beperkingen van de grootte van de tegenpartij. Tegenpartijlimieten worden in voorkomend geval vastgesteld op het geconsolideerde blootstellingsniveau van de groep. Dergelijke beperkingen weerspiegelen doorgaans de omvang van de eigen middelen van de tegenpartijen.

Om het kredietrisico te beperken maakt de EIB indien nodig en geval per geval gebruik van verschillende kredietverbeteringen. Hierbij gaat het om:

- wederpartij of projectgerelateerde effecten (bv. aandelen als onderpand, activa als onderpand, overdracht van rechten, toezeggingen met betrekking tot de rekeningen); of/en
- waarborgen, doorgaans verstrekt door de sponsor van het gefinancierde project (bv. honoreringsgarantie, afroepgaranties) of bankwaarborgen.

De faciliteit doet geen beroep op kredietderivaten om het kredietrisico te beperken.

3.2.2 *Maximale blootstelling aan kredietrisico zonder rekening te houden met zekerheidsstellingen en andere kredietbeschermingen*

In de onderstaande tabel is de maximale blootstelling aan kredietrisico opgenomen voor de onderdelen van de balans, inclusief derivaten. De maximale blootstelling is een brutoweergave, zonder het risicobeperkende effect van het gebruik van zekerheidsstellingen.

Maximale blootstelling (x 1 000 EUR)	31.12.2015	31.12.2014
ACTIVA		
Geldmiddelen en kasequivalenten	448 995	545 399
Afgeleide financiële instrumenten	311	448
Leningen en vorderingen	1 460 057	1 331 918
Door contribuanten te storten bedragen	—	42 590
Tot einde looptijd aangehouden activa	228 521	99 988
Overige activa	27	5 522
Totaal activa	2 137 911	2 025 865

Maximale blootstelling (x 1 000 EUR)	31.12.2015	31.12.2014
POSTEN BUITEN DE BALANS		
Voorwaardelijke verplichtingen		
— Getekende niet-verstrekke garanties	10 000	25 000
Vastleggingen		
— Niet-uitgekeerde leningen	1 189 564	1 161 859
— Verstrekke garanties	798	2 298
Totaal buitenbalansposten	1 200 362	1 189 157
Totaal kredietrisico	3 338 273	3 215 022

3.2.3 *Kredietrisico op leningen en vorderingen*

3.2.3.1 Meting kredietrisico op leningen en vorderingen

Elke leningsactiviteit van de faciliteit gaat gepaard met een uitgebreide risicobeoordeling en weging van de prognoses van verwachte verliezen die zijn opgenomen in een rangschikking van de lening. Deze rangschikkingen worden opgesteld volgens algemeen aanvaarde criteria, op basis van de kwaliteit van de lener, de looptijd van de lening, de garantie en in voorkomend geval de borgsteller.

Het systeem voor de rangschikking van leningen omvat methodieken, processen, databases en IT-systemen voor de beoordeling van het kredietrisico bij leningen en de weging van de prognoses van verwachte verliezen. Het is een samenvatting van een grote hoeveelheid gegevens om een relatieve rangschikking van de kredietrisico's van de leningen tot stand te brengen. De rangschikking is een weerspiegeling van de huidige waarde van het geraamde niveau van de „verwachte verliezen”, waarbij rekening wordt gehouden met de waarschijnlijkheid van een wanbetaling van de belangrijkste schuldenaars, de risicoblootstelling en de ernst van het verlies bij wanbetaling. De rangschikking wordt gebruikt voor de volgende doelstellingen:

- als hulpmiddel voor een meer accurate en kwantitatieve beoordeling van de leningrisico's;
- als hulpmiddel bij het toezicht;
- als beschrijving van de kwaliteit van de leningportfolio op een bepaalde datum;
- als input bij risicowaarderingsbesluiten op basis van de verwachte verliezen.

De volgende factoren spelen mee bij de vaststelling van een rangschikking:

- i) de kredietwaardigheid van de lener: hierbij gaat het om een onafhankelijke beoordeling van de leners en een evaluatie van hun kredietwaardigheid op basis van interne methodieken en externe data. Overeenkomstig de gekozen geavanceerde benadering van Basel II heeft de Bank een interne methodiek voor rangschikkingen opgesteld om de interne ratings van leners en borgstellers te bepalen. Dit is gebaseerd op een reeks specifieke puntenlijsten voor elke categorie tegenpartij.
- ii) De wanbetaling-correlatie: zij geeft aan hoe waarschijnlijk het is dat zowel de lener als de borgsteller tegelijkertijd met financieringsmoeilijkheden zullen worden geconfronteerd. Hoe hoger de correlatie tussen kansen op wanbetaling van de lener en de borgsteller, hoe geringer de waarde van de garantie en dus hoe lager de rangschikking.
- iii) De waarde van garantie-instrumenten en effecten: deze waarde wordt beoordeeld op basis van de combinatie van de kredietwaardigheid van de emittent en het soort instrument dat wordt gebruikt.

- iv) Het contractueel kader: een degelijk contractueel kader versterkt de kwaliteit van de lening en verhoogt zijn interne rangschikking.
- v) De looptijd van de lening: als alle andere parameters gelijk blijven, geldt: hoe langer de looptijd van de lening, hoe hoger het risico op moeilijkheden bij de aflossing van de lening.

Het verwachte verlies op een lening wordt berekend door een combinatie te maken van de vijf bovenvermelde punten. Uitgaande van het niveau van dit verlies wordt een lening ondergebracht in een van de onderstaande categorieën:

- A Leningen van uitstekende kwaliteit: er zijn drie subcategorieën. A omvat alle EU-landenrisico's, dit zijn leningen die zijn verleend aan of die volledig, uitdrukkelijk en onvoorwaardelijk door de lidstaten zijn gegarandeerd, waarbij verwacht wordt dat er zich geen terugbetalingsmoeilijkheden zullen voordoen en met een percentage voor onverwachte verliezen van 0 %. A+ omvat leningen die toegekend zijn aan (of gegarandeerd zijn door) andere entiteiten dan lidstaten, waarbij ervan uitgegaan wordt dat tijdens de looptijd geen verslechtering zal optreden. A- omvat leningen waarbij er enige twijfel is omtrent het behoud van hun huidige status (bijvoorbeeld wegens de lange looptijd of als gevolg van de hoge volatiliteit van de toekomstige prijs van een anders uitstekend onderpand), maar waarbij elke neerwaartse ontwikkeling naar verwachting vrij beperkt zal zijn.
- B Leningen van hoge kwaliteit: activa waarvoor de bank geen problemen verwacht, hoewel een geringe verslechtering in de toekomst niet wordt uitgesloten. B+ en B- worden gebruikt om de relatieve waarschijnlijkheid aan te geven van de mogelijkheid dat een dergelijke verslechtering zich voordoet.
- C Leningen van goede kwaliteit: voorbeelden hiervan zijn niet-gegarandeerde leningen aan solide banken en bedrijven met een 7-jaar bullet of soortgelijke afschrijving, vervaldag bij uitbetaling.
- D Deze categorie vertegenwoordigt de grensgevallen tussen leningen van „aanvaardbare kwaliteit” en die waarbij zich enige problemen hebben voorgedaan. Dit keerpunt in de rangschikking wordt nauwkeuriger omschreven door de subcategorieën D+ en D-. Leningen met een rating D- vereisen een verhoogd toezicht.
- E Deze categorie omvat leningen met een groter risicoprofiel dan doorgaans wordt aanvaard. Tot deze categorie behoren ook leningen waarbij zich tijdens de looptijd ernstige problemen hebben voorgedaan en waarbij een verlies niet kan worden uitgesloten. Derhalve zijn deze leningen onderworpen aan een rigoureus en doorgedreven toezicht. Met de subcategorieën E+ en E- wordt het verschil in intensiteit aangegeven van dit speciaal toezicht, waarbij de transacties met een rangschikking E- zich in een positie bevinden waarbij er een grote kans is dat de aflossing niet tijdig kan plaatsvinden en er dus een vorm van schulderstructurering noodzakelijk wordt, hetgeen kan resulteren in een waardeverminderingverlies.
- F F (wanbetaling) verwijst naar leningen met onaanvaardbare risico's. Leningen met een rangschikking F- kunnen alleen het resultaat zijn van lopende transacties die na ondertekening geconfronteerd werden met onvoorziene, uitzonderlijke en bijzonder ongunstige omstandigheden. Alle transacties waarbij zich een verlies van de hoofdsom voor de faciliteit voordoet, worden onder F gerangschikt. Hiervoor geldt een specifieke benadering.

Doorgaans worden leningen die intern D- of lager zijn gerangschikt op een toezichtslijst geplaatst. Indien een lening in eerste instantie was goedgekeurd met een risicoprofiel van D- of lager, zal deze lening alleen op de toezichtslijst worden geplaatst als gevolg een feitelijke kredietgebeurtenis die geleid heeft tot een verdere verslechtering van de rangschikking van de lening.

In de tabel in afdeling 3.2.3.3 is de analyse opgenomen van de kredietkwaliteit van de leningportfolio van de faciliteit op basis van de bovenstaande rangschikking.

3.2.3.2 Analyse van blootstelling aan kredietrisico van leningen

In de onderstaande tabel wordt de maximale blootstelling weergegeven aan kredietrisico van ondertekende en uitbetaalde leningen per categorie lener, waarbij rekening wordt gehouden met de garanties die door de borgstellers zijn verstrekt:

(x 1 000 EUR)

Per 31.12.2015	Gegarandeerd	Andere kredietver-betersaars	Niet gegarandeerd	Totaal	% v/h totaal
Banken	18 964	73 670	758 412	851 046	58 %
Bedrijven	37 431	89 170	272 186	398 787	27 %
Openbare instellingen	37 112	—	14	37 126	3 %
Staten	—	4 295	168 803	173 098	12 %
Totaal uitgekeerd	93 507	167 135	1 199 415	1 460 057	100 %
Ondertekend, niet uitgekeerd	135 821	—	1 053 743	1 189 564	

(x 1 000 EUR)

Per 31.12.2014	Gegarandeerd	Andere kredietver-betersaars	Niet gegarandeerd	Totaal	% v/h totaal
Banken	16 457	106 667	571 609	694 733	52 %
Bedrijven	23 494	93 731	310 396	427 621	32 %
Openbare instellingen	33 279	—	31	33 310	3 %
Staten	—	4 815	171 439	176 254	13 %
Totaal uitgekeerd	73 230	205 213	1 053 475	1 331 918	100 %
Ondertekend, niet uitgekeerd	121 826	117 758	922 275	1 161 859	

Beheer en Herstructurering van Transacties is belast met het toezicht op kredietnemer en garantiegever alsook met projectgerelateerd financieel en contractueel toezicht. Er wordt dus voortdurend toezicht uitgeoefend op de kredietwaardigheid van de leningen, leners en borgstellers van de faciliteit, minstens op jaarbasis, maar vaker wanneer dit noodzakelijk wordt geacht en op basis van de kredietgebeurtenissen. Beheer en Herstructurering van Transacties gaat met name na of aan de contractuele rechten is voldaan. Bij een verslechtering van de kredietbeoordeling en/of contractuele tekortkomingen, worden corrigerende maatregelen getroffen. Wanneer dit noodzakelijk is, worden risicobeperkende maatregelen genomen overeenkomstig de richtsnoeren voor kredietrisico. Ook bij verlengingen van bankgaranties voor haar leningen, wordt ervoor gezorgd dat deze worden vervangen of dat tijdig wordt opgetreden.

3.2.3.3 Analyse kredietkwaliteit per categorie lener

In de onderstaande tabel wordt de analyse weergegeven van de kredietkwaliteit van de portefeuille leningen van de portfolio van de faciliteit per 31 december 2015 en 31 december 2014 uitgaande van de rangschikking van de leningen, op basis van de ondertekende blootstellingen (uitgekeerd en niet-uitgekeerd).

(x 1 000 EUR)

Per 31.12.2015		Uitstekende rangschikking	Standaard rangschikking	Min. aanvaardbaar Risico	Hoog risico	Geen rangschikking	Totaal	% v/h totaal
		A t/m B-	C	D+	D- en lager			
Lener	Banken	92 260	31 558	326 635	990 971	245 160	1 686 584	64 %
	Bedrijven	125 963	—	12 493	450 045	—	588 501	22 %
	Openbare instellingen	—	—	37 112	40 014	—	77 126	3 %
	Staten	—	—	9 277	288 133	—	297 410	11 %
Totaal		218 223	31 558	385 517	1 769 163	245 160	2 649 621	100 %

(x 1 000 EUR)

Per 31.12.2014		Uitstekende rangschikking	Standaard rangschikking	Min. aanvaardbaar Risico	Hoog risico	Geen rangschikking	Totaal	% v/h totaal
		A tot B-	C	D+	D- en lager			
Lener	Banken	75 268	7 074	307 049	879 420	336 318	1 605 129	65 %
	Bedrijven	102 974	7 964	16 713	456 210	—	583 861	23 %
	Openbare instellingen	—	—	33 279	40 031	—	73 310	3 %
	Staten	—	—	4 815	226 662	—	231 477	9 %
Totaal		178 242	15 038	361 856	1 602 323	336 318	2 493 777	100 %

3.2.3.4 Risicoconcentraties van leningen en vorderingen

3.2.3.4.1 Geografische analyse

Op basis van het land van de ontlenaar kan de leningportefeuille van de faciliteit worden uitgesplitst in de volgende geografische regio's (x 1000 EUR):

Land van de ontlenaar	31.12.2015	31.12.2014
Nigeria	195 290	137 832
Kenia	192 945	155 168
Uganda	178 515	161 657
Regionaal ACS	111 103	136 182
Mauritanië	94 123	95 319

Land van de ontleners	31.12.2015	31.12.2014
Jamaica	85 278	77 272
Togo	75 387	45 780
Dominicaanse Republiek	72 474	64 614
Ethiopië	67 589	68 614
Tanzania	56 367	62 916
Kameroen	51 930	61 067
Ghana	40 439	16 130
Congo (Democratische Republiek)	39 766	39 786
Mozambique	25 124	29 139
Kaapverdië	24 623	26 101
Frans-Polynesië	22 095	14 622
Rwanda	20 466	14 854
Mauritius	18 882	35 811
Malawi	13 030	9 945
Senegal	10 991	12 046
Zambia	8 733	5 761
Haïti	7 071	7 379
Mali	6 688	7 207
Botswana	6 605	—
Samoa	6 267	7 595
Burkina Faso	5 967	7 456
Congo	5 189	6 919
Vanuatu	2 772	3 835
Nieuw-Caledonië	2 705	3 211
Saint Lucia	2 671	2 363
Palau	2 197	2 254
Grenada	1 735	1 996
Niger	1 372	2 581
Micronesië	1 169	1 141
Trinidad en Tobago	1 010	1 180
Liberia	921	821
Seychellen	468	—
Tonga	54	681
Burundi	40	40
Sint-Maarten	6	—
Angola	—	3 623
Gabon	—	528
Fiji	—	474
Tsjaad	—	18
Totaal	1 460 057	1 331 918

3.2.3.4.2 Analyse op grond van bedrijfstak

In de onderstaande tabel wordt de leningportefeuille van de faciliteit opgesplitst per bedrijfstak van de ontleners. De uitkeringen die eerst worden verstrekt aan een financiële tussenpersoon voordat zij aan de eindbegunstigde worden uitbetaald, zijn onder de globale leningen opgenomen ($\times 000$ EUR):

Bedrijfstak van de ontleners	31.12.2015	31.12.2014
Globale leningen en agentuurovereenkomsten	658 098	541 600
Stedelijke ontwikkeling, renovatie en vervoer	207 773	209 849
Tertiaire sector en overige	201 361	168 689
Elektriciteit, kolen en andere	197 547	198 604
Grondstoffen en mijnbouw	88 615	108 367
Autosnelwegen en andere wegen	48 165	43 993
Luchthavens en systemen voor luchtverkeersafhandeling	37 126	33 310
Verwerking van materialen, bouwsector	13 719	16 243
Voedselketen	7 643	18
Telecommunicatie	6	6 089
Terugwinning van afval	4	—
Papierketen	—	5 156
Totaal	1 460 057	1 331 918

3.2.3.5 Achterstallen op leningen en waardeverminderingen

De identificatie, het toezicht en de rapportage over achterstallige bedragen verloopt overeenkomstig de procedures die zijn vastgelegd in de Richtsnoeren en procedures voor financieel toezicht die binnen de bank gelden. Deze procedures zijn in overeenstemming met de optimale bancaire werkmethode en worden gebruikt voor alle leningen die door de EIB worden beheerd.

Het toezicht is gestructureerd om ervoor te zorgen dat i) potentiële achterstallen op betalingen in zo kort mogelijke tijd worden opgespoord en aangemeld bij de bevoegde diensten; ii) problematische gevallen onverwijld worden behandeld op het juiste operationele en besluitvormingsniveau; iii) op gezette tijd verslag wordt uitgebracht over de algemene stand van zaken met betrekking tot de achterstallen en de invorderingsmaatregelen die reeds zijn genomen en die men van plan is te nemen.

De achterstallen en waardeverminderingen op de leningen kunnen als volgt worden geanalyseerd ($\times 1000$ EUR):

	Opmerkingen	Leningen en vorderingen 31.12.2015	Leningen en vorderingen 31.12.2014
Boekwaarde		1 460 057	1 331 918
Individueel in waarde verminderde activa			
Brutobedrag		214 232	210 338
Voorziening voor waardevermindering	7	- 191 046	- 152 137
Individueel in waarde verminderde boekwaarde		23 186	58 201

	Opmerkingen	Leningen en vorderingen 31.12.2015	Leningen en vorderingen 31.12.2014
Collectief in waarde verminderde activa			
Brutobedrag		—	—
Voorziening voor waardevermindering		—	—
Collectief in waarde verminderde boekwaarde		—	—
Achterstallig maar niet in waarde verminderd			
„Achterstallig” omvat			
0-30 dagen		1 521	2 558
30-60 dagen		15	528
60-90 dagen		—	5
90-180 dagen		—	—
meer dan 180 dagen		13	—
Achterstallige maar niet in waarde verminderde boekwaarde		1 549	3 091
Boekwaarde die niet vervallen is en evenmin in waarde is verminderd		1 435 322	1 270 626
Totale boekwaarde leningen en vorderingen		1 460 057	1 331 918

3.2.4 Kredietrisico met betrekking tot geldmiddelen en kasequivalenten

De beschikbare middelen worden geïnvesteerd overeenkomstig het schema van de faciliteit voor de contractuele uitbetaling van de verplichtingen. Per 31 december 2015 en 31 december 2014 vonden investeringen plaats in de vorm van rekeningtegoeden, depositobewijzen en commercial paper.

De goedgekeurde entiteiten beschikken over een rating die overeenstemt met de ratings op korte en lange termijn die is vereist voor de beleggingen van kasmiddelen die door de EIB voor eigen rekening worden uitgevoerd; De minimale kortetermijn rating voor goedgekeurde entiteiten is P-1/A-1/F1 (Moody's, S&P, Fitch). Bij verschillende ratings die door meer dan een ratingbureau zijn verleend, geldt de laagste rating. De maximale toegestane limiet voor elke goedgekeurde bank (ongerekend operationele kasgeldrekeningen van de faciliteit) bedraagt momenteel 50 000 000 EUR (vijftig miljoen EUR).

Alle investeringen worden geplaatst bij de goedgekeurde entiteiten met een maximale looptijd van drie maanden vanaf de transactiedatum tot de limietdatum van de kredietblootstelling. Per 31 december 2015 en 31 december 2014 hadden alle termijndeposito's, commercial paper en kasmiddelen die werden aangehouden door de thesaurieportfolio van de faciliteit een minimale rating P-1 van Moody's of gelijkwaardig op de vereffening.

In de onderstaande tabel is het saldo van de geldmiddelen en kasequivalenten inclusief opgelopen rente opgenomen (× 1000 EUR):

Minimale korte-termijnrating (terminologie Moody's)	Minimale lange-termijnrating (terminologie Moody's)	31.12.2015		31.12.2014	
P-1	Aaa	49 999	11 %	47 937	9 %

Minimale korte-termijnrating (terminologie Moody's)	Minimale lange-termijnrating (terminologie Moody's)	31.12.2015		31.12.2014	
P-1	Aa2	26	0 %	38	0 %
P-1	A1	115 705	26 %	137 820	25 %
P-1	A2	283 265	63 %	359 604	66 %
Totaal		448 995	100 %	545 399	100 %

3.2.5 Kredietrisico met betrekking tot derivaten

3.2.5.1 Beleid op het vlak van kredietrisico van derivaten

Het kredietrisico met betrekking tot derivaten is het verlies dat een bepaalde partij kan oplopen wanneer de tegenpartij bij de transactie niet in staat zou zijn zijn contractuele verplichtingen na te komen. Het kredietrisico bij derivaten hangt af van een aantal factoren (zoals rentevoeten en wisselkoersen) en stemt doorgaans overeen met een klein onderdeel van hun referentiewaarde.

De faciliteit mag in de uitoefening van haar normale activiteiten swapovereenkomsten sluiten ter afdekking van specifieke kredietverrichtingen of currency forward contracten sluiten ter afdekking van haar valutapositities, die in andere actief verhandelde valuta dan de euro luiden. Alle swaps worden uitgevoerd door de Europese Investeringsbank met een externe tegenpartij. De swaps vallen onder dezelfde Master Swap overeenkomsten en Credit Support bijlagen die tussen de Europese Investeringsbank en haar externe tegenpartijen zijn afgesloten.

3.2.5.2 Meting van de kredietrisico's voor derivaten

Alle door de Europese Investeringsbank uitgevoerde swaps die betrekking hebben op de faciliteit, worden behandeld binnen hetzelfde contractuele kader en volgens dezelfde methodiek die gelden voor de derivaten die door de Europese Investeringsbank voor eigen doeleinden zijn ingezet. Met name de geschiktheid van de tegenpartijen bij de swapovereenkomst wordt bepaald door de Europese Investeringsbank op basis van dezelfde geschiktheidsvoorwaarden die gelden voor de algemene swapdoeleinden.

Voor het meten van de blootstelling aan kredietrisico met betrekking tot transacties met swaps en derivaten maakt de Europese Investeringsbank gebruik van de Net Market Exposure (NME) en Potential Future Exposure (PFE) benadering voor verslaglegging en toezicht op de limieten. De derivaten van de faciliteit zijn volledig opgenomen in de NME en PFE.

In de onderstaande tabel zijn de looptijden van de valutaswaps en de valutarenteswaps opgenomen, opgesplitst voor hun referentiewaarde en reële waarde:

(x 1 000 EUR)					
Swapcontracten per 31.12.2015	korter dan 1 jaar	1 jaar tot 5 jaar	5 jaar tot 10 jaar	langer dan 10 jaar	Totaal 2015
Nominaal bedrag	—	9 589	—	—	9 589
Reële waarde (d.i. netto contante waarde)	—	- 3 835	—	—	- 3 835

(x 1 000 EUR)

Swapcontracten per 31.12.2014	korter dan 1 jaar	1 jaar tot 5 jaar	5 jaar tot 10 jaar	langer dan tot 10 jaar	Totaal 2014
Nominaal bedrag	—	11 606	—	—	11 606
Reële waarde (d.i. netto contante waarde)	—	- 3 219	—	—	- 3 219

De faciliteit sluit valutaswapcontracten op korte termijn („FX swaps”) af om het valutarisico af te dekken op uitkeringen van leningen in andere valuta dan de EUR. FX swaps hebben een looptijd van maximum drie maanden en worden regelmatig verlengd. Het nominaal bedrag van FX swaps bedroeg 1 400,0 miljoen EUR op 31 december 2015 ten opzichte van 1 059,0 miljoen EUR op 31 december 2014. De reële waarde van FX swaps bedroeg - 3,8 miljoen EUR op 31 december 2015 ten opzichte van - 10,8 miljoen EUR op 31 december 2014.

De faciliteit sluit interest rate swap contracten af om het renterisico op uitbetaalde leningen af te dekken. Per 31 december 2015 zijn er twee niet-afgewikkelde renteswaps met een referentiebedrag van 44,9 miljoen EUR (2014: 44,7 miljoen EUR) en een reële waarde van - 0,3 miljoen EUR (2014: - 0,1 miljoen EUR).

3.2.6 Kredietrisico op tot einde looptijd aangehouden financiële activa

In de volgende tabel wordt de situatie toegelicht van de portefeuille van tot de vervaldatum aangehouden posities die volledig bestaan uit schatkistpapier van Italië, Portugal en Spanje met een resterende looptijd van minder dan drie maanden. De EU-lidstaten zijn in aanmerking komende emittenten. De maximaal toegestane limiet voor elke goedgekeurde emittent bedraagt momenteel 50 000 000 EUR (vijftig miljoen EUR). Investeringsrichtsnoeren op middellange en lange termijn kwamen ook in aanmerking, overeenkomstig de investeringsrichtsnoeren en afhankelijk van de liquiditeitsbehoeften.

Minimale korte-termijnrating (terminologie Moody's)	Minimale lange-termijnrating (terminologie Moody's)	31.12.2015		31.12.2014	
P-1	A2	69 502	31 %	—	0 %
P-3	Baa3	50 012	22 %	49 994	50 %
P-2	Baa2	50 007	22 %	—	0 %
NP	Ba1	49 000	21 %	—	0 %
P-1	A1	10 000	4 %	—	0 %
NP	Ba2	—	0 %	49 994	50 %
Totaal		228 521	100 %	99 988	100 %

3.3 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico verwijst naar het vermogen van een entiteit om toename van activa te financieren en te voldoen aan haar verplichtingen wanneer deze vervallen, zonder onaanvaardbare verliezen op te lopen. Dit risico kan worden opgesplitst in een liquiditeitsfinancieringsrisico en een marktliquiditeitsrisico. Een liquiditeitsfinancieringsrisico is het risico dat een entiteit niet in staat zal zijn om op doeltreffende wijze gevolg te geven aan de verwachte en onverwachte huidige en toekomstige thesauriebehoeften, zonder afbreuk te doen aan haar dagelijkse verrichtingen of haar financiële positie. Een marktliquiditeitsrisico is het risico dat een entiteit een positie niet gemakkelijk kan compenseren of ongedaan kan maken tegen de marktprijs als gevolg van een ontoereikende marktdiepte of verstoring van de markten.

3.3.1 *Beheer van het liquiditeitsrisico*

De faciliteit wordt in eerste instantie gefinancierd met jaarlijkse bijdragen van de lidstaten alsook met terugbetalingen afkomstig van door de faciliteit uitgevoerde verrichtingen. Het liquiditeitsfinancieringsrisico wordt in eerste instantie door de faciliteit beheerd door het inventariseren van haar liquiditeitsbehoeften en de vereiste jaarlijkse bijdragen van de lidstaten.

Om de jaarlijkse bijdragen van de lidstaten te berekenen, worden de uitkeringspatronen van de bestaande en geplande portefeuille onderzocht en tijdens het jaar opgevolgd. Speciale gebeurtenissen, zoals vroegtijdige terugbetalingen, verkoop van aandelen of wanbetalingen worden in aanmerking genomen met het oog op een aanpassing van de jaarlijkse liquiditeitsvereisten.

Om het liquiditeitsrisico verder te beperken, beschikt de faciliteit over een liquiditeitsreserve die voldoende is om steeds de tijdig voorspelde uitbetalingen van contanten (op gezette tijden bekendgemaakt door de afdeling Kredietverlening van de EIB) te kunnen dekken. Middelen worden geïnvesteerd op de geldmarkt en de obligatiemarkten in de vorm van interbancaire deposito's en andere financiële instrumenten op korte termijn waarbij rekening wordt gehouden met de verplichtingen inzake uitbetalingen van contanten van de faciliteit. De liquide activa van de faciliteit worden beheerd door de dienst thesaurie van de bank om ervoor te zorgen dat de nodige kasmiddelen worden aangehouden om de faciliteit in staat te stellen haar verplichtingen na te komen.

Overeenkomstig het beginsel van scheiding van taken tussen front en back office vallen afwikkelingstransacties die betrekking hebben op de investering van deze activa onder de verantwoordelijkheid van de EIB-afdeling planning en afwikkeling van transacties. Daarnaast vallen de goedkeuring van tegenprestaties en de limieten voor investeringen in schatkistpapier, alsook het toezicht op deze limieten, onder de verantwoordelijkheid van het directoraat Risicobeheer van de bank.

3.3.2 *Meting van het liquiditeitsrisico*

In de deze afdeling opgenomen tabellen wordt een overzicht gegeven van de financiële verplichtingen van de faciliteit volgens looptijd op basis van de resterende periode tussen de balansdatum en de contractuele vervaldag (op basis van op niet-gedisconteerde kasstromen).

Wat betreft de niet-afgeleide financiële verplichtingen, heeft de faciliteit verbintenissen in de vorm van niet-uitbetaalde delen van het krediet uit hoofde van ondertekende kredietovereenkomsten, niet-uitbetaalde delen van ondertekende inschrijvingen op kapitaal/investeringsovereenkomsten, toegekende leninggaranties, of van toegezegde rentesubsidies en technische bijstand („TA”).

In het kader van de faciliteit afgesloten leningen hebben een uitbetalingstermijn. De uitbetalingen komen evenwel tot stand op momenten en in bedragen die een weerspiegeling zijn van de geboekte vooruitgang bij de desbetreffende investeringsprojecten. Bovendien zijn de leningen van de faciliteit transacties die tot stand komen in een relatief volatiele werkomgeving. Derhalve is het uitbetalingsschema onderworpen aan een aanzienlijke mate van onzekerheid.

Kapitaalinvesteringen worden opeisbaar wanneer en zodra uit hoofde van de fondsenbeheerders geldige opvragingen voor kapitaal tot stand komen, die een beeld geven van de geboekte vooruitgang bij hun investeringsactiviteiten. De trekkingsperiode is gewoonlijk 3 jaar en wordt vaak met een of twee jaar verlengd. Sommige uitbetalingsverbintenissen blijven gewoonlijk ook van kracht na afloop van de trekkingsperiode totdat de onderliggende investeringen van het fonds volledig beschikbaar zijn, aangezien de liquiditeiten van het fonds soms ontoereikend kunnen zijn om te voldoen aan de betalingsverplichtingen met betrekking tot vergoedingen en andere kosten.

Garanties gaan niet gepaard met specifieke uitbetalingsverplichtingen tenzij door de begunstigde van de lening een waarborg wordt afgeroepen. Het bedrag van uitstaande garanties wordt verlaagd volgens het aflossingsschema van gegarandeerde leningen.

Vastgelegde kasuitstromen van rentesubsidies vinden plaats bij gesubsidieerde leningen die met eigen middelen van de EIB worden gefinancierd. De gerapporteerde uitstromen zijn dus evenwel alleen vastleggingen die verband houden met deze leningen in plaats van het totaalbedrag vastgelegde niet-uitgekeerde rentesubsidies. Zoals bij de leningen, is hun uitbetalingsschema onzeker.

Vastgelegde technische bijstand „Bruto nominale uitstroom” in de tabel „Looptijdprofiel van niet-afgeleide financiële verplichtingen” verwijst naar het totale niet-uitbetaalde deel van de ondertekende contracten voor technische bijstand. Het uitkeringspatroon is in aanzienlijke mate onzeker. Kasuitstromen die zijn ondergebracht in de categorie „drie maanden of minder” vertegenwoordigen het bedrag van uitstaande facturen dat tegen de verslagleggingsdatum wordt ontvangen.

Vastleggingen voor niet-afgeleide financiële verplichtingen zonder vastgestelde contractuele vervaldatum worden gerangschikt onder „Looptijd onbepaald”. Vastleggingen met een vastgelegd verzoek voor uitbetalingen van contanten op de verslagleggingsdatum worden onder de desbetreffende termijn gerangschikt.

Bij afgeleide financiële verplichtingen vertegenwoordigt het looptijdprofiel de contractuele niet-gedisconteerde bruto kasstromen van swapovereenkomsten met inbegrip van cross currency swaps (CCS), cross currency renteswaps (CCIRS), currency swaps op korte termijn en renteswaps.

Looptijdprofiel van niet-afgeleide financiële verplichtingen x 1 000 EUR per 31.12.2015	3 maanden of minder	Van 3 maanden tot 1 jaar	Van 1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Looptijd niet bepaald	Bruto nominale uitstroom
Uitstroom voor vastgelegde maar niet-uitbetaalde leningen	41 028	—	—	—	1 148 536	1 189 564
Uitstroom voor vastgelegde investeringsmiddelen en inschrijving op aandelen	23 371	—	—	—	274 984	298 355
Andere (getekende niet-verstrekte garanties, verstrekte garanties)	—	—	—	—	10 798	10 798
Uitstroom voor vastgelegde rentesubsidies	—	—	—	—	281 682	281 682
Uitstroom voor vastgelegde technische bijstand	811	—	—	—	28 072	28 883
Totaal	65 210	—	—	—	1 744 072	1 809 282

Looptijdprofiel van niet-afgeleide financiële verplichtingen x 1 000 EUR per 31.12.2014	3 maanden of minder	Van 3 maanden tot 1 jaar	Van 1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Looptijd niet bepaald	Bruto nominale uitstroom
Uitstroom voor vastgelegde maar niet-uitbetaalde leningen	1 576	—	—	—	1 160 283	1 161 859
Uitstroom voor vastgelegde investeringsmiddelen en inschrijving op aandelen	4 584	—	—	—	196 053	200 637
Andere (getekende niet-verstrekte garanties, verstrekte garanties)	—	—	—	—	27 298	27 298
Uitstroom voor vastgelegde rentesubsidies	—	—	—	—	241 890	241 890
Uitstroom voor vastgelegde technische bijstand	595	—	—	—	18 978	19 573
Totaal	6 755	—	—	—	1 644 502	1 651 257

Looptijdprofiel van afgeleide financiële verplichtingen x 1 000 EUR per 31.12.2015	3 maanden of minder	Van 3 maanden tot 1 jaar	Van 1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Bruto nominale instroom of uitstroom
CCS en CCIRS — instroom	5	2 307	7 671	—	9 983
CCS en CCIRS — uitstroom	—	- 3 571	- 10 714	—	- 14 285
Valutaswaps op korte termijn — instroom	1 400 000	—	—	—	1 400 000
Valutaswaps op korte termijn — uitstroom	- 1 407 763	—	—	—	- 1 407 763
Renteswaps — instroom	383	1 269	6 059	2 524	10 235
Renteswaps — uitstroom	—	- 2 145	- 6 127	- 2 206	- 10 478
Totaal	- 7 375	- 2 140	- 3 111	318	- 12 308

Looptijdprofiel van afgeleide financiële verplichtingen x 1 000 EUR per 31.12.2014	3 maanden of minder	Van 3 maanden tot 1 jaar	Van 1 jaar tot 5 jaar	Meer dan 5 jaar	Bruto nominale instroom of uitstroom
CCS en CCIRS — instroom	6	2 218	10 036	—	12 260
CCS en CCIRS — uitstroom	—	- 3 202	- 12 809	—	- 16 011
Valutaswaps op korte termijn — instroom	1 059 000	—	—	—	1 059 000
Valutaswaps op korte termijn — uitstroom	- 1 070 677	—	—	—	- 1 070 677
Renteswaps — instroom	371	1 103	6 495	3 619	11 588
Renteswaps — uitstroom	—	- 2 143	- 6 373	- 3 022	- 11 538
Totaal	- 11 300	- 2 024	- 2 651	597	- 15 378

3.4 Marktrisico

Het marktrisico is het risico dat wijzigingen in marktprijzen en koersen, zoals rentevoeten, aandelenkoersen, wisselkoersen de ontvangsten van de entiteit of de waarde van haar deelnemingen in financiële instrumenten beïnvloeden.

3.4.1 Het renterisico

Het renterisico is de volatiliteit van de economische waarde van of van de baten afkomstig van de rentedragende posities als gevolg van ongunstige ontwikkelingen van de rentevoeten.

De fluctuatie van haar economische waarde of incongruenties op het vlak van prijszetting tussen verschillende activa, passiva en afdekkingsinstrumenten hebben geen rechtstreekse weerslag op de faciliteit omdat i) zij geen directe financieringskosten of rentedragende passiva heeft en ii) zij de weerslag aanvaardt van rentefluctuaties op de inkomsten uit haar investeringen.

De gevoeligheid van de kredietportefeuille en de micro hedging swaps van de faciliteit voor rentefluctuaties wordt gemeten op basis van een „basis point value” (BPV) berekening.

In de BPV-berekening wordt de winst of het verlies gemeten van de netto contante waarde van de desbetreffende portfolio, ten opzichte een stijging met een 1 basispunt (0,01 %) van rentevoettrends binnen een specifiek tijdsinterval „money market — tot en met 1 jaar”, „very short — 2 tot 3 jaar”, „short — 4 tot 6 jaar”, „medium — 7 tot 11 jaar” „long — 12 tot 20 jaar” of „extra long — meer dan 21 jaar”.

Voor het verkrijgen van de netto contante waarde (NPV) van de kasstromen van de leningen in EUR gebruikt de faciliteit de EUR-financieringscurve van de EIB (EUR swapcurve bijgesteld met de globale financieringsspread van de EIB). De USD-financieringscurve van de EIB wordt gebruikt voor de berekening van de NPV van kasstromen van de leningen in USD. De netto contante waarde (NCW) van kasstromen van leningen in valuta waarvoor geen betrouwbare en voldoende volledige discontocurve beschikbaar is, wordt bepaald door de EUR-financieringscurve van de EIB als maatstaf te gebruiken.

Voor het berekenen van de netto contante waarde van micro hedging swaps gebruikt de faciliteit de EUR-swapcurve voor kasstromen in EUR en de USD-swapcurve voor kasstromen in USD.

Zoals blijkt uit de volgende tabel, zou de netto contante waarde van de leningenportefeuille inclusief de hieraan gerelateerde micro hedging swaps op 31 december 2015 dalen met 532 000 EUR (per 31.12.2014: daling met 419 000 EUR) als alle desbetreffende rentevoeten tegelijkertijd stijgen met 1 basispunt.

Basispuntwaarde (x 1 000 EUR)	Geld Markt	Zeër kort	Kort	Gemiddeld	Lang	Extra lang	Totaal
Saldo per 31.12.2015	1 jaar	2 tot 3 jaar	4 tot 6 jaar	7 tot 11 jaar	12 tot 20 jaar	21 jaar	
Totale gevoeligheid van leningen en micro hedging swaps	- 37	- 72	- 252	- 139	- 32	—	- 532

Basispuntwaarde (x 1 000 EUR)	Geld Markt	Zeër kort	Kort	Gemiddeld	Lang	Extra lang	Totaal
Saldo per 31.12.2014	1 jaar	2 tot 3 jaar	4 tot 6 jaar	7 tot 11 jaar	12 tot 20 jaar	21 jaar	
Totale gevoeligheid van leningen en micro hedging swaps	- 33	- 70	- 126	- 146	- 44	—	- 419

3.4.2 Valutarisico

Het valutarisico voor de faciliteit is het risico op het verlies van inkomsten of economische waarde als gevolg van ongunstige ontwikkelingen van de wisselkoersen.

Met een referentierekenvaluta (EUR voor de faciliteit) wordt de faciliteit blootgesteld aan een valutarisico zodra er een incongruentie optreedt tussen in niet-referentierekenvaluta luidende activa en passiva. Onder het valutarisico valt ook het effect van wijzigingen in de waarde van toekomstige in een niet-referentierekenvaluta luidende kasstromen, bv. interest en dividuutkeringen, als gevolg van wisselkoersschommelingen.

3.4.2.1 Valutarisico en schatkistpapier

Het schatkistpapier van de faciliteit luidt in EUR of USD.

Het valutarisico wordt gedekt door contante of termijntransacties in vreemde valuta, valutaswaps of cross-currency swaps. De afdeling thesaurie van de bank kan, als zij dit nodig en passend acht, gebruik maken van een ander instrument, overeenkomstig het beleid van de bank, dat bescherming biedt tegen de marktrisico's met betrekking tot de financiële activiteiten van de faciliteit.

3.4.2.2 Valutarisico en door de faciliteit gefinancierde of gegarandeerde transacties.

De bijdragen van de lidstaat aan de faciliteit worden ontvangen in EUR. De door de faciliteit gefinancierde of gegarandeerde transacties alsook de rentesubsidies kunnen in EUR, USD of elke andere goedgekeurde valuta luiden.

Een blootstelling aan valutarisico (ten opzichte van de referentievaluatie EUR) doet zich voor wanneer transacties in andere valuta dan de EUR niet afgedekt worden. De richtsnoeren voor de afdekking van de wisselkoers van de faciliteit worden hierna toegelicht.

3.4.2.2.1. Afdekking van verrichtingen in USD

Het valutarisico dat ontstaat door transacties van de faciliteit in USD, wordt gedekt op geaggreerde basis via het gebruik van USD/EUR valutaswaps, waarvan het bedrag periodiek wordt verlengd en aangepast. Het gebruik van valutaswaps heeft een dubbel doel. Enerzijds wordt de noodzakelijke liquiditeit voor nieuwe uitkeringen (leningen en vermogen) gegenereerd en anderzijds blijft een macro valutahedging gehandhaafd.

Bij de aanvang van elke periode worden de tijdens de volgende periode in USD te ontvangen of betalen kasstromen geraamd op basis van de geplande of verwachte terugbetalingen/uitkeringen. Vervolgens worden de verlopen valutaswaps verlengd, waarbij hun bedrag wordt aangepast om ten minste de voor de volgende periode geraamde liquiditeitsbehoeften in USD te dekken.

- Op maandelijkse basis wordt de deviezenpositie in USD afgeschermd, indien zij de desbetreffende limieten overschrijdt, door een contante of termijntransactie.
- Binnen een doorrolperiode kunnen onverwachte tekorten aan liquiditeiten in USD worden gedekt door ad-hoc valutaswaptransacties, terwijl liquiditeitsoverschotten in schatkistpapier geïnvesteerd kunnen worden of in EUR kunnen worden omgezet, indien zij het gevolg zijn van een toename van de deviezenpositie.

3.4.2.2.2. Afdekking van transacties in andere valuta dan EUR of USD

- Transacties van de faciliteit in andere valuta dan EUR of USD worden afgedekt met cross-currency swap contracten met hetzelfde financiële profiel als de onderliggende lening, op voorwaarde dat er een operationele swapmarkt is.
- De faciliteit voert transacties uit in valuta waarvoor afdekkingsmogelijkheden hetzij niet op een efficiënte wijze beschikbaar zijn, hetzij tegen een hoge kostprijs beschikbaar zijn. Deze transacties luiden in lokale valuta, maar worden in EUR of USD afgewikkeld. Het kader voor financiële risico's van de faciliteit, dat op 22 januari 2015 door het comité van de faciliteit is goedgekeurd, biedt de mogelijkheid om de valuta's in lokale valuta met een significante positieve correlatie met de USD synthetisch af te dekken met in USD luidende derivaten. De met in USD luidende derivaten synthetisch afgedekte lokale valuta zijn opgenomen in de tabel in afdeling 3.4.2.2.3 onder de vermelding "Lokale valuta (onder synthetische dekking)", terwijl de niet met de USD synthetisch afgedekte lokale valuta in dezelfde tabel zijn weergegeven onder de vermelding „Lokale valuta (niet onder synthetische dekking)".

3.4.2.2.3 Deviezenpositie (x 1 000 EUR)

In de tabellen bij deze toelichting wordt de deviezenpositie van de faciliteit weergegeven.

De in de onderstaande tabellen weergegeven deviezenpositie is in overeenstemming met het risicobeleid van de faciliteit (zoals beschreven in het kader voor financiële risico's van de faciliteit). De deviezenpositie per risicobeleid is gebaseerd op boekhoudkundige gegevens en wordt gedefinieerd als het saldo tussen geselecteerde activa en passiva. De activa en passiva in de deviezenpositie per risicobeleid worden geselecteerd om ervoor te zorgen dat de opbrengsten alleen bij ontvangst worden omgezet in de rapporteringsvaluta (EUR).

De niet-gerealiseerde winsten en verliezen en waardevermindering op voor verkoop beschikbare financiële activa worden opgenomen in de deviezenpositie per risicobeleid, alsook waardevermindering op leningen en vorderingen. In de deviezenpositie per risicobeleid opgenomen derivaten worden gewaardeerd tegen hun nominale waarde in plaats van hun reële waarde, om in overeenstemming te worden gebracht met de ingehouden waarde van de activa, die ook worden gewaardeerd tegen hun nominale waarde aangepast met de waardevermindering voor leningen.

In de onderstaande tabel is het resterende deel van de activa en passiva, dat grotendeels bestaat uit op leningen opgebouwde rente, derivaten en subsidies opgenomen als „deviezenpositie buiten risicobeleid”.

Per 31 december 2015	Activa en passiva			Vastleggingen en voorwaardelijke verplichtingen
Valuta's	Deviezenpositie per risicobeleid	Deviezenpositie buiten risicobeleid	Balans deviezenpositie	
USD	- 207 050	5 023	- 202 027	270 236
<i>Lokale valuta</i> <i>(onder synthetische dekking) (*)</i>				
KES	129 862	3 101	132 963	—
TZS	46 246	780	47 025	—
DOP	40 799	1 274	42 073	—
UGX	30 182	565	30 747	—
RWF	11 979	164	12 143	—
<i>Lokale valuta</i> <i>(niet onder synthetische dekking) (*)</i>				
HTG, MUR, MZN, XOF, ZMW	15 474	201	15 675	798
Totaal niet-EUR valuta	67 492	11 108	78 599	271 034
EUR	—	2 337 555	2 337 555	1 579 719
TOTAAL EUR en niet-EUR	67 492	2 348 663	2 416 154	1 850 753

(*) Zie afdeling 3.4.2.2.2 voor toelichting bij synthetische dekking.

Per 31 december 2014	ACTIVA EN PASSIVA			Vastleggingen en voorwaardelijke verplichtingen
Valuta's	Deviezenpositie per risicobeleid	Deviezenpositie buiten risicobeleid	Balans deviezenpositie	
USD	42 050	3 997	46 047	237 987
<i>Lokale valuta</i> <i>(onder synthetische dekking) (*)</i>				
KES	97 921	2 481	100 402	—
TZS	52 799	613	53 412	—
DOP	31 266	1 273	32 539	—
UGX	27 028	503	27 531	—
RWF	11 937	178	12 115	—
<i>Lokale valuta</i> <i>(niet onder synthetische dekking) (*)</i>				
HTG, MUR, MZN, XOF	15 916	265	16 181	2 298
Total niet-EUR valuta	278 917	9 310	288 227	240 285
EUR	—	2 023 366	2 023 366	1 434 748
TOTAAL EUR en niet-EUR	278 917	2 032 676	2 311 593	1 675 033

(*) Zie afdeling 3.4.2.2.2 voor toelichting bij synthetische dekking.

3.4.2.3 Deviezen gevoeligheidsanalyse

Per 31 december 2015 zou een waardevermindering ten belope van 10 % van de EUR ten opzichte van alle niet EUR-valuta resulteren in een stijging van de middelen van de contribuanten ten belope van 8,7 miljoen EUR (31 december 2014: 32 miljoen EUR). Een waardeverhoging ten belope van 10 % van de EUR ten opzichte van alle niet EUR-valuta zou resulteren in een daling van de middelen van de contribuanten ten belope van 7,1 miljoen EUR (31 december 2014: 26,2 miljoen EUR).

3.4.2.4 Omrekeningskoers

De volgende omrekeningsnormen werden gebruikt voor de opstelling van de balans op 31 december 2015 en 31 december 2014:

	31 december 2015	31 december 2014
Andere dan EU-valuta		
Dominicaanse Republiek pesos (DOP)	49,0144	53,1988
Fijische dollar (FJD)	2,3124	2,376
Haïtiaanse gourde (HTG)	61,19	55,23
Keniaanse shillings (KES)	111,3	109,86
Mauritaanse ouguiya (MRO)	326,46	350,61
Mauritiaanse rupee (MUR)	38,85	38,46
Mozambikaanse Metical (MZN)	50,59	40,04
Rwandese frank (RWF)	806,36	831,04
Tanzaniaanse shillings (TZS)	2 344,42	2 096,58

	31 december 2015	31 december 2014
Oegandese shillings (UGX)	3 665,00	3 354,00
US-dollars (USD)	1,0887	1,2141
CFA-franken (XAF/XOF)	655,957	655,957
Zuid-Afrikaanse rand (ZAR)	16,953	14,0353
Zambiaanse Kwacha (ZMW)	11,9571	7,753

3.4.3 **Aandelenkoersrisico**

Het aandelenkoersrisico is het risico dat de reële waarde van deelname in het aandelenkapitaal daalt als gevolg van de wijzigingen in het niveau van de aandelenkoersen en/de waarde van de aandeleninvesteringen.

De faciliteit is blootgesteld aan het aandelenkoersrisico via zijn investeringen in directe beleggingen in aandelen en risicokapitaalfondsen.

De waarde van niet-beursgenoteerde activa is niet gemakkelijk beschikbaar met het oog op een toezicht en controle op continue basis. Voor dergelijke posities omvatten de best beschikbare aanwijzingen prijzen van relevante waarderings-technieken.

De effecten op de middelen van de contribuanten van de faciliteit (naar aanleiding van een verandering van de reële waarde van de voor verkoop beschikbare aandelenportfolio) als gevolg van een +/-10 % -wijziging van de waarde van de individuele directe beleggingen in aandelen en risicokapitaalfondsen, waarbij alle andere variabelen constant blijven, komen neer op 41,9 miljoen EUR respectievelijk - 41,9 miljoen op 31 december 2015 (40,3 miljoen EUR respectievelijk - 40,3 miljoen EUR op 31 december 2014).

4 **Reële waarde van financiële instrumenten**

4.1 *Indeling van de rekeningen en reële waarde*

In de volgende tabel zijn de boekwaarden en reële waarden van de financiële activa en verplichtingen opgenomen, inclusief hun niveau in de reëlewaardehiërarchie. In deze tabel zijn geen gegevens over de reële waarde opgenomen voor financiële activa en financiële verplichtingen die niet tegen reële waarde zijn geboekt als de boekwaarde een redelijke benadering is van de reële waarde.

Per 31 december 2015 (x 1 000 EUR)	Boekwaarde						Reële waarde			
	Voor handelsdoeleinden aangehouden	Beschikbaar voor verkoop	Geldmiddelen, leningen en vorderingen	Aangehouden tot einde looptijd	Overige financiële verplichtingen	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële activa geboekt tegen reële waarde:										
Afgeleide financiële instrumenten	311	—	—	—	—	311	—	311	—	311
Durfskapitaalfondsen	—	396 203	—	—	—	396 203	—	—	396 203	396 203
Directe beleggingen in aandelen	—	23 150	—	—	—	23 150	178	—	22 972	23 150
Totaal	311	419 353	—	—	—	419 664	178	311	419 175	419 664
Financiële activa niet geboekt tegen reële waarde:										
Geldmiddelen en kasequivalenten	—	—	448 995	—	—	448 995	—	—	—	—
Leningen en vorderingen	—	—	1 460 057	—	—	1 460 057	—	1 649 401	—	1 649 401
Door contribuanten te storten bedragen	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Obligaties	—	—	—	228 521	—	228 521	124 009	104 520	—	228 529
Overige activa	—	—	27	—	—	27	—	—	—	—
Totaal	—	—	1 909 079	228 521	—	2 137 600	124 009	1 753 921	—	1 877 930
Totaal financiële activa	311	419 353	1 909 079	228 521	—	2 557 264				
Financiële activa geboekt tegen reële waarde:										
Afgeleide financiële instrumenten	- 8 219	—	—	—	—	- 8 219	—	- 8 219	—	- 8 219
Totaal	- 8 219	—	—	—	—	- 8 219	—	- 8 219	—	- 8 219

Per 31 december 2015 (x 1 000 EUR)	Boekwaarde						Reële waarde			
	Voor handelsdoeleinden aangehouden	Beschikbaar voor verkoop	Geldmiddelen, leningen en vorderingen	Aangehouden tot einde looptijd	Overige financiële verplichtingen	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële verplichtingen niet geboekt tegen reële waarde:										
Aan derde partijen verschuldigde bedragen	—	—	—	—	- 101 202	- 101 202				
Overige verplichtingen	—	—	—	—	- 2 364	- 2 364				
Totaal	—	—	—	—	- 103 566	- 103 566				
Totaal financiële verplichtingen	- 8 219	—	—	—	- 103 566	- 111 785				

Per 31 december 2014 (x 1 000 EUR)	Boekwaarde						Reële waarde			
	Voor handelsdoeleinden aangehouden	Beschikbaar voor verkoop	Geldmiddelen, leningen en vorderingen	Aangehouden tot einde looptijd	Overige financiële verplichtingen	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële activa geboekt tegen reële waarde:										
Afgeleide financiële instrumenten	448	—	—	—	—	448	—	448	—	448
Durfskapitaalfondsen	—	385 245	—	—	—	385 245	—	—	385 245	385 245
Directe beleggingen in aandelen	—	17 840	—	—	—	17 840	1 159	—	16 681	17 840
Totaal	448	403 085	—	—	—	403 533	1 159	448	401 926	403 533
Financiële activa niet geboekt tegen reële waarde:										
Geldmiddelen en kasequivalenten	—	—	545 399	—	—	545 399	—	—	—	—
Leningen en vorderingen	—	—	1 331 918	—	—	1 331 918	—	1 488 215	—	1 488 215
Door contribuanten te storten bedragen	—	—	42 590	—	—	42 590	—	—	—	—
Obligaties	—	—	—	99 988	—	99 988	99 985	—	—	99 985
Overige activa	—	—	5 522	—	—	5 522	—	—	—	—
Totaal	—	—	1 925 429	99 988	—	2 025 417	99 985	1 488 215	—	1 588 200
Totaal financiële activa	448	403 085	1 925 429	99 988	—	2 428 950				
Financiële activa geboekt tegen reële waarde:										
Afgeleide financiële instrumenten	-14 632	—	—	—	—	-14 632	—	-14 632	—	-14 632
Totaal	-14 632	—	—	—	—	-14 632	—	-14 632	—	-14 632

Per 31 december 2014 (x 1 000 EUR)	Boekwaarde						Reële waarde			
	Voor handelsdoeleinden aangehouden	Beschikbaar voor verkoop	Geldmiddelen, leningen en vorderingen	Aangehouden tot einde looptijd	Overige financiële verplichtingen	Totaal	Niveau 1	Niveau 2	Niveau 3	Totaal
Financiële verplichtingen niet geboekt tegen reële waarde:										
Aan derde partijen verschuldigde bedragen	—	—	—	—	- 68 824	- 68 824				
Overige verplichtingen	—	—	—	—	- 2 591	- 2 591				
Totaal	—	—	—	—	- 71 415	- 71 415				
Totaal financiële verplichtingen	- 14 632	—	—	—	- 71 415	- 86 047				

4.2 Waardering van reële waarden

4.2.1 **Waarderingstechnieken en aanzienlijke niet-waarneembare inputs**

In de onderstaande tabel zijn gegevens opgenomen over de waarderingstechnieken en de aanzienlijke niet-waarneembare inputs voor de waardering van financiële instrumenten, die zijn ingedeeld onder niveau 2 en 3 van de reëlewaardehiërarchie:

Waarderingstechniek		Aanzienlijke niet-waarneembare inputs	Verhouding tussen niet-waarneembare inputs en waardering van reële waarden
Financiële instrumenten gewaardeerd tegen reële waarde			
Afgeleide financiële instrumenten	Gedisconteerde kasstroom: Toekomstige kasstromen worden gewaardeerd op basis van termijnkoersen/rentevoeten (uitgaande van waarneembare termijnkoersen en rentencurven op het einde van de rapportageperiode) en termijncontracten/rentevoeten, gediscoteerd tegen een percentage dat rekening houdt met het kredietrisico van verschillende tegenpartijen.	Niet van toepassing.	Niet van toepassing.
Risicokapitaal-fonds (VCF)	Methode op basis van de aangepaste intrinsieke waarde: De reële waarde wordt bepaald aan de hand van hetzij het percentage van het onderliggende instrument dat de faciliteit in handen heeft, zoals vastgesteld in het laatste voor kasstromen bijgewerkte rapport, hetzij, voor zover deze gegevens beschikbaar zijn, de waarde per aandeel op dezelfde datum, zoals meegedeeld door de desbetreffende fondsbeheerder. Om de kloof tussen de laatst beschikbare intrinsieke waarde en de rapportage op het jaareinde te overbruggen, wordt een daaropvolgende evaluatieprocedure uitgevoerd en indien nodig wordt de gerapporteerde intrinsieke waarde aangepast.	Aanpassing voor de verstreken tijd tussen de laatste rapporteringsdatum van het durfkapitaalfonds en de waarderingsdatum, waarbij rekening wordt gehouden met de beleidsuitgaven en de beheerkosten, hierop volgende wijzigingen in de reële waarde van de onderliggende activa van de durfkapitaalfonds, opgelopen extra verplichtingen en marktwijzigingen of andere wijzigingen in de economische omstandigheden.	Hoe langer de periode tussen de datum van de waardering van reële waarden en de laatste rapporteringsdatum van het durfkapitaalfonds, hoe hoger de aanpassing voor de verstreken tijd.
Directe investeringen in aandelen	Aangepaste intrinsieke waarde	Aanpassing voor de verstreken tijd tussen de laatste rapporteringsdatum van de vennootschap waarin is geïnvesteerd en de waarderingsdatum, waarbij rekening wordt gehouden met de beleidsuitgaven, hierop volgende wijzigingen in de reële waarde van de onderliggende activa van de vennootschappen waarin is geïnvesteerd, opgelopen extra verplichtingen en marktwijzigingen of andere wijzigingen in de economische omstandigheden, kapitaalsverhoging, verkoop/wijziging van de controle. Korting voor het ontbreken aan verhandelbaarheid (liquiditeit), die wordt bepaald door verwijzingen naar vorige transactiepreizen voor soortgelijke aandelen in het land/de regio, variërend van 5 % tot 30 %.	Hoe langer de periode tussen de datum van de waardering van reële waarden en de laatste rapporteringsdatum van de vennootschap waarin is geïnvesteerd, hoe hoger de aanpassing voor de verstreken tijd. Hoe hoger de korting voor verhandelbaarheid, hoe lager de reële waarde.

Waarderingstechniek		Aanzienlijke niet-waarneembare inputs	Verhouding tussen niet-waarneembare inputs en waardering van reële waarden
Financiële activa niet gewaardeerd tegen reële waarde			
Leningen en vorderingen	Gedisconteerde kasstromen Het waarderingsmodel maakt gebruik van contractuele kasstromen die alleen worden uitgekeerd als de debiteur niet in gebreke blijft. Er wordt geen rekening gehouden met de waarde van de zekerheden of mogelijkheden voor vervroegde aflossing. Om de netto contante waarde (NCW) van de leningen te verkrijgen, worden in het gekozen model de contractuele kasstromen van elke lening verrekend waarbij gebruik wordt gemaakt van een aangepaste marktdiscontovoet. De NCW van elke afzonderlijke lening wordt vervolgens aangepast om rekening te kunnen houden met het desbetreffende hiermee samenhangende verwachte verlies. De resultaten worden vervolgens opgeteld om de reële waarde van de leningen en vorderingen te verkrijgen	Niet van toepassing.	Niet van toepassing.
Tot einde looptijd aangehouden activa	Gedisconteerde kasstromen	Niet van toepassing.	Niet van toepassing.
Aan derde partijen verschuldigde bedragen	Gedisconteerde kasstromen	Niet van toepassing.	Niet van toepassing.
Overige verplichtingen	Gedisconteerde kasstromen	Niet van toepassing.	Niet van toepassing.

Bij de toepassing van de norm IFRS 13 worden waarderingsaanpassingen opgenomen in de reële waarde van de derivaten per 31 december 2015 en 2014. Hierbij gaat het om:

- aanpassingen van de kredietwaarderingen (CVA), waarbij het tegenpartijkredietrisico bij derivatentransacties in aanmerking wordt genomen, hetgeen resulteert in een daling met 122 000 EUR per 31 december 2015 en in een daling met 184 000 EUR per 31 december 2014.
- aanpassingen aan de debetwaarderingen (DVA), waarbij het eigen kredietrisico bij derivatentransacties in aanmerking wordt genomen, hetgeen resulteert in een stijging met 64 000 EUR per 31 december 2015 en 30 000 EUR per 31 december 2014.

Het beleid van de faciliteit komt erop neer de overdrachten tussen niveaus te erkennen op de datum waarop zich de gebeurtenis of de gewijzigde omstandigheden hebben voorgedaan, die tot de overdracht hebben geleid.

Overdrachten tussen niveau 1 en 2

In 2015 en 2014 vonden er binnen de faciliteit geen overdrachten plaats van het niveau 1 naar 2 of van het niveau 2 naar 1 van de reëlewaardehiërarchie.

Reële waarden niveau 3

Afstemming van reële waarden niveau 3

In de onderstaande tabellen zijn de wijzigingen opgenomen bij de instrumenten in niveau 3 voor de op 31 december 2015 en 31 december 2014 afgesloten jaren:

(× 1000 EUR)

Voor verkoop beschikbare financiële activa	
Saldo per 1 januari 2015	401 926
Baten of verliezen opgenomen in winst of verlies:	
— netto gerealiseerde baten op voor verkoop beschikbare financiële activa	- 33 878
— waardevermindering van voor verkoop beschikbare financiële activa	- 2 665
Totaal	- 36 543
Baten of verliezen opgenomen in andere niet-gerealiseerde resultaten;	
— nettowijziging in reële waarde van voor verkoop beschikbare financiële activa	52 365
Totaal	52 365
Uitgekeerde bedragen	67 449
Terugbetalingen	- 64 791
Afschrijvingen	- 1 231
Saldo per 31 december 2015	419 175

(× 1000 EUR)

Voor verkoop beschikbare financiële activa	
Saldo per 1 januari 2014	324 855
Baten of verliezen opgenomen in winst of verlies:	
— netto gerealiseerde baten op voor verkoop beschikbare financiële activa	8 109
— waardevermindering van voor verkoop beschikbare financiële activa	- 2 084
Totaal	6 025
Baten of verliezen opgenomen in andere niet-gerealiseerde resultaten;	
— nettowijziging in reële waarde van voor verkoop beschikbare financiële activa	71 778
Totaal	71 778
Uitgekeerde bedragen	42 646
Terugbetalingen	- 43 378
Saldo per 31 december 2014	401 926

Zowel in 2015 als 2014 vonden er binnen de faciliteit geen overdrachten plaats uit of naar het niveau 3 van de reëlewaardehiërarchie.

Gevoeligheidsanalyse

Een wijziging ten belope van +/- 10 pct op de verslagleggingsdatum met betrekking tot een van de aanzienlijke niet-waarneembare inputs die worden gebruikt om de reële waarden van de durfkapitaalfondsen en directe aandelen-investeringen te bepalen — waarbij alle andere inputs constant blijven — zou de volgende gevolgen hebben op de andere niet-gerealiseerde resultaten:

Per 31 december 2015 (x 1 000 EUR)	Stijging	Daling
Directe beleggingen in aandelen	31	- 31
Totaal	31	- 31

Per 31 december 2014 (x 1 000 EUR)	Stijging	Daling
Directe beleggingen in aandelen	31	- 31
Totaal	31	- 31

5 Geldmiddelen en kasequivalenten (x 1 000 EUR)

Geldmiddelen en kasequivalenten zijn samengesteld uit:

	31.12.2015	31.12.2014
Contanten	71 405	9 642
Termijndeposito's	290 573	415 757
Commercial paper	87 017	120 000
Geldmiddelen en kasequivalenten in het vermogensoverzicht	448 995	545 399
Opgebouwde rente	3	- 1
Geldmiddelen en kasequivalenten in het kasstroomoverzicht	448 998	545 398

6 Afgeleide financiële instrumenten (x 1 000 EUR)

Hierna volgt een overzicht van de belangrijkste onderdelen van de afgeleide financiële instrumenten die voor handelsdoeleinden worden aangehouden:

Per 31 december 2015	Reële waarde		Nominaal bedrag
	Vaste activa	Passiva	
Valutarenteswaps	—	- 3 835	9 589
Renteswaps	311	- 639	44 913
FX swaps	—	- 3 745	1 400 000
Totaal afgeleide financiële instrumenten	311	- 8 219	1 454 502

Per 31 december 2014	Reële waarde		Nominaal bedrag
	Vaste activa	Passiva	
Valutarenteswaps	—	- 3 219	11 606
Renteswaps	448	- 564	44 749
FX swaps	—	- 10 849	1 059 000
Totaal afgeleide financiële instrumenten	448	- 14 632	1 115 355

7 Leningen en vorderingen (x 1 000 EUR)

Hierna volgt een overzicht van de belangrijkste onderdelen van leningen en kortlopende vorderingen:

	Globale leningen (*)	Niet-achtergestelde leningen	Achtergestelde leningen	Totaal
Nominaal per 1 januari 2015	542 506	782 563	146 643	1 471 712
Uitgekeerde bedragen	196 607	86 177	—	282 784
Terugbetalingen	- 106 921	- 96 147	- 2 704	- 205 772
Gekapitaliseerde rente	—	—	13 262	13 262
Verschillen wisselkoersen	29 600	45 414	3 354	78 368
Nominaal per 31 december 2015	661 792	818 007	160 555	1 640 354
Waardevermindering per 1 januari 2015	- 5 751	- 13 491	- 132 895	- 152 137
Opgenomen waardevermindering in overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten	- 3 692	- 7 576	- 24 995	- 36 263
Terugboeking van waardeverminderingverliezen	381	57	1 837	2 275
Verschillen wisselkoersen	- 341	- 1 435	- 3 145	- 4 921
Waardevermindering per 31 december 2015	- 9 403	- 22 445	- 159 198	- 191 046
Geamortiseerde kosten	- 3 129	- 5 781	284	- 8 626
Rente	8 838	10 533	4	19 375
Leningen en vorderingen per 31 december 2015	658 098	800 314	1 645	1 460 057

(*) inclusief agentuurovereenkomsten

	Globale leningen (*)	Niet-achtergestelde leningen	Achtergestelde leningen	Totaal
Nominaal per 1 januari 2014	342 113	806 007	131 632	1 279 752
Uitgekeerde bedragen	216 672	31 654	—	248 326
Terugbetalingen	- 58 417	- 107 794	- 367	- 166 578
Gekapitaliseerde rente	—	—	11 915	11 915
Verschillen wisselkoersen	42 138	52 696	3 463	98 297
Nominaal per 31 december 2014	542 506	782 563	146 643	1 471 712
Waardevermindering per 1 januari 2014	- 7 675	- 12 734	- 50 382	- 70 791
Opgenomen waardevermindering in overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten	—	—	- 79 249	- 79 249
Terugboeking van waardevermindering-verliezen	2 586	907	—	3 493
Verschillen wisselkoersen	- 662	- 1 664	- 3 264	- 5 590
Waardevermindering per 31 december 2014	- 5 751	- 13 491	- 132 895	- 152 137
Geamortiseerde kosten	- 2 562	- 5 125	28	- 7 659
Rente	7 407	11 930	665	20 002
Leningen en vorderingen per 31 december 2014	541 600	775 877	14 441	1 331 918

(*) inclusief agentuurovereenkomsten

8 Voor verkoop beschikbare financiële activa (X 1000 EUR)

Hierna volgt een overzicht van de voornaamste onderdelen van de voor verkoop beschikbare activa:

	Durfskapitaalfondsen	Directe aandeleninvesteringen	Totaal
Kosten per 1 januari 2015	259 784	19 714	279 498
Uitgekeerde bedragen	63 574	3 875	67 449
Terugbetalingen/verkoop	- 64 181	- 610	- 64 791
Afschrijvingen	- 1 231	—	- 1 231
Wisselkoerswijzigingen bij terugbetalingen/verkoop	9 385	—	9 385
Kosten per 31 december 2015	267 331	22 979	290 310

	Durfskapitaalfondsen	Directe aandeleninvesteringen	Totaal
Niet-gerealiseerde winsten en verliezen per 1 januari 2015	149 995	6 127	156 122
Nettowijziging niet-gerealiseerde winsten en verliezen	3 906	3 965	7 871
Niet-gerealiseerde winsten en verliezen per 31 december 2015	153 901	10 092	163 993
Waardevermindering per 1 januari 2015	- 24 534	- 8 001	- 32 535
Opgenomen waardevermindering in overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten tijdens het jaar	- 1 726	- 1 920	- 3 646
Afschrijvingen	1 231	—	1 231
Waardevermindering per 31 december 2015	- 25 029	- 9 921	- 34 950
Voor verkoop beschikbare financiële activa per 31 december 2015	396 203	23 150	419 353
	Durfskapitaalfondsen	Directe aandeleninvesteringen	Totaal
Kosten per 1 januari 2014	256 161	23 620	279 781
Uitgekeerde bedragen	41 990	656	42 646
Terugbetalingen/verkoop	- 38 535	- 4 843	- 43 378
Wisselkoerswijzigingen bij terugbetalingen/verkoop	168	281	449
Kosten per 31 december 2014	259 784	19 714	279 498
Niet-gerealiseerde winsten en verliezen per 1 januari 2014	71 931	6 260	78 191
Nettowijziging niet-gerealiseerde winsten en verliezen	78 064	- 133	77 931
Niet-gerealiseerde winsten en verliezen per 31 december 2014	149 995	6 127	156 122
Waardevermindering per 1 januari 2014	- 22 450	- 3 823	- 26 273
Opgenomen waardevermindering in overzicht van winst of verlies en niet-gerealiseerde resultaten tijdens het jaar	- 2 084	- 4 178	- 6 262
Waardevermindering per 31 december 2014	- 24 534	- 8 001	- 32 535
Voor verkoop beschikbare financiële activa per 31 december 2014	385 245	17 840	403 085

9 Door contribuanten te storten bedragen (x 1 000 EUR)

De door contribuanten te storten bedragen zijn volledig samengesteld uit afgeroepen, maar nog niet betaalde bijdragen van lidstaten.

10 Tot einde looptijd aangehouden financiële activa (X 1000 EUR)

De tot einde looptijd aangehouden portfolio bestaat uit beursgenoteerde obligaties met een resterende looptijd van minder dan drie maanden op de verslagleggingsdatum. In de onderstaande tabel worden de bewegingen weergegeven van de tot einde looptijd aangehouden portfolio:

Saldo per 1 januari 2015	99 988
Verwervingen	1 545 550
Looptijden:	- 1 417 005
Wijziging inzake afschrijvingen van agio/disagio	- 12
Saldo per 31 december 2015	228 521
Saldo per 1 januari 2014	102 562
Verwervingen	1 610 057
Looptijden:	- 1 612 619
Wijziging inzake afschrijvingen van agio/disagio	- 12
Saldo per 31 december 2014	99 988

11 Overige activa (x 1 000 EUR)

Hierna volgt een overzicht van de belangrijkste onderdelen van de overige activa:

	31.12.2015	31.12.2014
Door de EIB te betalen bedragen	1	5 447
Financiële waarborgen	26	75
Totaal overige activa	27	5 522

12 Uitgestelde baten (× 1 000 EUR)

Hierna volgt een overzicht van de voornaamste onderdelen van uitgestelde baten:

	31.12.2015	31.12.2014
Uitgestelde rentesubsidies	28 683	30 750
Uitgestelde commissies op leningen en vorderingen	642	560
Totaal uitgestelde baten	29 325	31 310

13 Aan derden verschuldigde bedragen (x 1 000 EUR)

Hierna volgt een overzicht van de belangrijkste onderdelen van de aan derde partijen verschuldigde bedragen:

	31.12.2015	31.12.2014
Netto algemene administratiekosten aan EIB te betalen	43 045	38 348
Andere aan EIB te betalen bedragen	15	44
Nog niet uitgekeerde rentesubsidies en technische bijstand die aan lidstaten zijn verschuldigd	58 142	30 432
Totaal aan derde partijen verschuldigde bedragen	101 202	68 824

14 Overige verplichtingen (x 1 000 EUR)

De voornaamste onderdelen van overige verplichtingen zijn:

	31.12.2015	31.12.2014
Voorschotten op terugbetalingen lening	1 826	1 973
Uitgestelde baten van rentesubsidies	512	542
Financiële waarborgen	26	76
Totaal overige verplichtingen	2 364	2 591

15 Afgeroepen faciliteitsbijdrage lidstaten (x 1 000 EUR)

Lidstaten	Bijdrage aan de faciliteit	Bijdrage aan rentesubsidies en technische bijstand	Totaal bijgedragen	Afgeroepen en niet betaald (*)
Oostenrijk	56 921	6 218	63 139	—
België	84 164	9 163	93 327	—
Bulgarije	140	140	280	—
Cyprus	90	90	180	—
Tsjechië	510	510	1 020	—
Denemarken	46 020	5 075	51 095	—
Estland	50	50	100	—
Finland	31 914	3 597	35 511	—
Frankrijk	519 401	54 467	573 868	—
Duitsland	501 015	54 066	555 081	—
Griekenland	27 183	3 266	30 449	—

Lidstaten	Bijdrage aan de faciliteit	Bijdrage aan rente-subsidies en technische bijstand	Totaal bijgedragen	Afgeroepen en niet betaald (*)
Hongarije	550	550	1 100	—
Ierland	13 663	1 801	15 464	—
Italië	270 808	30 879	301 687	—
Letland	70	70	140	—
Litouwen	120	120	240	—
Luxemburg	6 235	687	6 922	—
Malta	30	30	60	—
Nederland	112 225	12 350	124 575	—
Polen	1 300	1 300	2 600	—
Portugal	21 103	2 544	23 647	—
Roemenië	370	370	740	—
Slowakije	210	210	420	—
Slovenië	180	180	360	—
Spanje	127 979	16 241	144 220	—
Zweden	58 896	6 663	65 559	—
Verenigd Koninkrijk	275 853	33 054	308 907	—
Totaal per 31 december 2015	2 157 000	243 691	2 400 691	—
Totaal per 31 december 2014	2 057 000	143 691	2 200 691	42 590

(*) Op 10 november 2014 heeft de Raad het bedrag vastgesteld van de financiële bijdragen die door elke lidstaat uiterlijk op 21 januari 2015 dienen te worden betaald. Per 31 december 2014 was een bedrag van 42 590 EUR nog niet uitbetaald.

16 Voorwaardelijke verplichtingen en vastleggingen (x 1 000 EUR)

	31.12.2015	31.12.2014
Vastleggingen		
Niet-uitgekeerde leningen	1 189 564	1 161 859
Niet-uitbetaalde verbintenis met betrekking tot voor verkoop beschikbare financiële activa	298 355	200 637
Verstreckte garanties	798	2 298
Rentesubsidies en technische bijstand	352 036	285 239
Voorwaardelijke verplichtingen		
Getekende niet-verstreckte garanties	10 000	25 000
Totaal voorwaardelijke verplichtingen en vastleggingen	1 850 753	1 675 033

17 Rente en soortgelijke baten en lasten (x 1 000 EUR)

De voornaamste onderdelen van rente en soortgelijke baten zijn als volgt:

	Van 01.01.2015: tot 31.12.2015	Van 01.01.2014 tot 31.12.2014
Geldmiddelen en kasequivalenten	—	543
Tot einde looptijd aangehouden activa	4	276
Leningen en vorderingen	86 305	72 135
Rentesubsidies	4 076	4 286
Totale rente en soortgelijke baten	90 385	77 240

De voornaamste onderdelen van rente en soortgelijke uitgaven zijn als volgt:

	Van 01.01.2015: tot 31.12.2015	Van 01.01.2014 tot 31.12.2014
Afgeleide financiële instrumenten	- 1 525	- 1 522
Geldmiddelen en kasequivalenten	- 31	—
Totale rente en soortgelijke uitgaven	- 1 556	- 1 522

18 Baten en lasten uit hoofde van vergoedingen en provisies (x 1000 EUR)

De voornaamste onderdelen van baten uit hoofde van vergoedingen en provisies zijn als volgt:

	Van 01.01.2015: tot 31.12.2015	Van 01.01.2014 tot 31.12.2014
Vergoedingen en provisies op leningen en vorderingen	890	316
Vergoedingen en provisies op financiële garanties	42	78
Overige	—	769
Totaal baten uit vergoedingen en provisies	932	1 163

De voornaamste onderdelen lasten uit hoofde van vergoedingen en provisies zijn als volgt:

	Van 01.01.2015 tot 31.12.2015	Van 01.01.2014 tot 31.12.2014
Provisies betaald aan derde partijen met betrekking tot voor verkoop beschikbare financiële activa	- 63	- 37
Totaal uitgaven uit vergoedingen en provisies	- 63	- 37

19 Netto gerealiseerde baten op voor verkoop beschikbare financiële activa (x 1 000 EUR)

Hierna volgt een overzicht van de voornaamste onderdelen van de netto gerealiseerde baten op voor verkoop beschikbare financiële activa:

	Van 01.01.2015 tot 31.12.2015	Van 01.01.2014 tot 31.12.2014
Netto-opbrengsten van voor verkoop beschikbare financiële activa	834	3 179
Baten uit dividenden	33 044	4 930
Netto gerealiseerde baten op voor verkoop beschikbare financiële activa	33 878	8 109

20 Algemene administratiekosten (x 1 000 EUR)

De algemene administratiekosten zijn de werkelijke kosten die door de EIB worden gemaakt bij het beheer van de faciliteit minus de baten uit standaard taxatievergoedingen die direct door de EIB aan de cliënten van de faciliteit in rekening worden gebracht.

	Van 01.01.2015 tot 31.12.2015	Van 01.01.2014 tot 31.12.2014
De daadwerkelijke kosten die door de EIB zijn gemaakt	- 45 506	- 40 912
Baten van taxatievergoedingen die rechtstreeks bij de cliënten van de faciliteit in rekening worden gebracht	2 461	2 784
Totaal algemene administratiekosten	- 43 045	- 38 128

Na de inwerkingtreding van de herziene partnerschapsovereenkomst van Cotonou op 1 juli 2008 worden de algemene administratiekosten niet meer door de lidstaten gedekt.

21 Waardevermindering overige activa (x 1000 EUR)

Gedurende 2012 heeft de faciliteit technische bijstand ten bedrage van 638 EUR verstrekt die door frauduleus gedrag van de tegenpartij de eindbegunstigde niet heeft bereikt. Er werden juridische stappen ondernomen, waarna de faciliteit een bedrag van 301 EUR kon recupereren. Het resterende uitstaande bedrag van 337 EUR werd geboekt als waardevermindering in het overzicht van de niet-gerealiseerde resultaten van de faciliteit.

In 2014 is het uitstaande bedrag van 337 EUR toegewezen aan rentesubsidies en middelen voor technische bijstand van de faciliteit. Dit bedrag is geboekt als overige baten in het overzicht van winst en verlies en niet-gerealiseerde resultaten van de faciliteit.

22 Betrokkenheid bij ongeconsolideerde gestructureerde entiteiten (x 1 000 EUR)

Definitie van een gestructureerde entiteit

Een gestructureerde entiteit is zodanig opgezet dat stemrechten of vergelijkbare rechten niet de dominante factor zijn bij het uitmaken wie zeggenschap over de entiteit uitoefent. Volgens IFRS 12 heeft een gestructureerde entiteit veelal sommige of alle volgende kenmerken of eigenschappen:

- beperkte activiteiten;
- een beperkte en duidelijk omlinjende doelstelling, zoals het uitvoeren van een fiscaal interessante lease, het verrichten van onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten, het verstrekken aan een entiteit van een bron van kapitaal of financiering, of het bieden van investeringsmogelijkheden aan investeerders door aan de activa van de gestructureerde entiteit verbonden risico's en voordelen aan investeerders over te dragen;
- ontoereikend eigen vermogen om de gestructureerde entiteit in staat te stellen haar activiteiten te financieren zonder achtergestelde financiële steun;
- financiering in de vorm van diverse contractueel verbonden instrumenten ten behoeve van investeerders welke tot kredietconcentraties of andere risico's aanleiding geven (tranches).

Niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten.

Met „niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten” wordt verwezen naar alle gestructureerde entiteiten die niet door de faciliteit worden gecontroleerd. Hieronder vallen onder meer belangen in gestructureerde entiteiten die niet geconsolideerd zijn.

Definitie van belangen in gestructureerde entiteiten:

In IFRS 12 wordt „belang” breed gedefinieerd als een contractuele of niet-contractuele betrokkenheid die de verslaggevende entiteit blootstelt aan veranderlijkheid van opbrengsten uit de prestaties van de andere entiteit. Voorbeelden van dergelijke belangen zijn onder meer het aanhouden van deelnemingen en andere vormen van betrokkenheid, zoals het verstrekken van financiering, liquiditeitssteun, kredietverbetering, verbintenissen en garanties aan de andere entiteit. IFRS 12 bepaalt dat een entiteit niet noodzakelijkerwijze een belang heeft in een andere entiteit enkel en alleen omdat er een typische klanten-leveranciersrelatie bestaat.

In de onderstaande tabel worden de types gestructureerde entiteiten vermeld die door de faciliteit niet zijn geconsolideerd maar waarin zij een belang heeft.

Type gestructureerde entiteit	Aard en oogmerk	Door de faciliteit aangehouden belang
Projectfinanciering — leningen aan voor een bijzonder doel opgerichte entiteiten („SPV”)	Projectfinancieringstransacties zijn transacties waarbij de faciliteit voor haar schuldaflossing een beroep doet op een kredietnemer wiens enige of belangrijkste inkomstenbron tot stand komt door een activum of een beperkt aantal activa die met een dergelijke schuld worden gefinancierd of andere reeds bestaande activa die contractueel aan het project zijn gerelateerd. Projectfinancieringstransacties worden vaak gefinancierd met SPV's.	Netto uitgekeerde bedragen; Rentebaten.
Risicokapitaaltransacties	De faciliteit financiert risicokapitaal en beleggingsfondsen. Risicokapitaal en beleggingsfondsen voorzien in het samenvoegen en beheren van middelen van investeerders die op zoek zijn naar deelnemingen in kleine en middelgrote ondernemingen met sterk groeipotentieel en die infrastructuurprojecten willen financieren.	Investerings in participaties/aandelen die zijn uitgegeven door de durfkapitaal-entiteit; Dividenden ontvangen als baten uit dividenden.

De boekwaarden van de niet-geconsolideerde gestructureerde entiteiten waarin de faciliteit een belang heeft op de verslagleggingsdatum, alsook de maximale blootstelling van de faciliteit aan verlies met betrekking tot deze entiteiten zijn opgenomen in de onderstaande tabel. De maximale blootstelling aan verlies omvat de boekwaarde en de hieraan gerelateerde niet-uitbetaalde vastleggingen.

Type gestructureerde entiteit	Opschrift	Nettoboek- waarde op 31.12.2015	Nettoboek-waarde op 31.12.2014	Maximale blootstelling aan verlies op 31.12.2015	Maximale blootstelling aan verlies op 31.12.2014
Verrichtingen op het vlak van projectfinanciering	Leningen en vorderingen	—	7 225	—	7 225
Risicokapitaalfondsen	Voor verkoop beschikbare financiële activa	396 203	385 245	645 833	555 629
Totaal		396 203	392 470	645 833	562 854

23 Impactfinancieringsenveloppe (× 1 000 EUR)

In juni 2013 heeft de gezamenlijke ACS-EU ministerraad het nieuwe financiële protocol voor het 11e EOF goedgekeurd, dat betrekking heeft op de periode 2014-2020.

Een nieuw dotatiekapitaal ten belope van 500 miljoen EUR werd goedgekeurd voor de investeringsfaciliteit, de zogenaamde „impactfinancieringsenveloppe” (hierna „IFE” genoemd), die de faciliteit in staat moet stellen projecten te ondersteunen met een bijzonder veelbelovend ontwikkelingspotentieel en de grotere risico's waarmee dergelijke investeringen gepaard gaan, op zich te nemen. De enveloppe biedt nieuwe mogelijkheden voor de versterking van de kredietverlening van de faciliteit aan de particuliere sector via investeringen in de volgende instrumenten:

Sociale impact equity-fondsen — worden gepromoot door een opkomende groep beheerders van private equity-fondsen voor wie de verlichting van sociale of ecologische problemen de kern uitmaakt van de investeringsstrategie van hun fondsen, maar die eveneens nog streven naar houdbaarheid op niveau van het fonds alsook de vennootschappen waarin is belegd.

Leningen aan financiële intermediairs — (bv. microfinancieringsinstellingen, lokale banken en kredietcoöperaties) die in ACS-landen actief zijn waarin de EIB geen financiering kan overwegen — in het bijzonder in lokale valuta — onder de bestaande richtsnoeren voor kredietrisico, bv. wegens aanzienlijke landenrisico's, valutavolatiliteit of een gebrek aan benchmarks voor prijsstelling. De belangrijkste doelstelling van dergelijke leningen is het financieren van projecten met een significant ontwikkelingspotentieel, in het bijzonder op het vlak van steun aan micro- en kleine ondernemingen en landbouw, die doorgaans niet in aanmerking komen voor financiering uit de faciliteit.

Risicodelingsinstrumenten — in de vorm van garanties voor eerste verliezen die risicodelingsoperaties van de EIB met lokale financiële intermediairs (hoofdzakelijk commerciële banken) zullen bevorderen ten voordele van onderbediende KMO's en kleinschalige projecten die voldoen aan de impactfinancieringscriteria in situaties waar een marktfalen is vastgesteld met betrekking tot de toegang tot financiering voor KMO's/kleinschalige projecten. Deze garanties voor eerste verliezen zouden worden gestructureerd als een tegengarantie ten voordele van door de EIB — in het kader van de Investeringsfaciliteit — en door andere internationale financiële instellingen/instellingen voor ontwikkelingsfinanciering gefinancierde tranches met een waarborg van hogere rang, waardoor een aanzienlijk hefboomeffect tot stand zou komen.

Directe financiering — door middel van schuld- of eigenvermogeninstrumenten in projecten met solide en ervaren initiatiefnemers en aanzienlijk ontwikkelingspotentieel, maar met evenwel ook hogere te verwachten verliezen en moeilijkheden om de investering terug te krijgen (aandelenrisico met hogere verliesverwachtingen dan gebruikelijk). De EIB zal strikte selectie- en subsidiabiliteitscriteria voor dit instrument toepassen, aangezien deze projecten, niettegenstaande hun aanzienlijk ontwikkelingspotentieel, niet in staat zouden zijn te voldoen aan aanvaardbare financieringscriteria (bv. lage verwachting inzake het terugkrijgen van de investering of het compenseren van verliezen door rente/vermogensrendement).

De IFE zal het ook mogelijk maken te diversifiëren in nieuwe sectoren, zoals gezondheidszorg en onderwijs, landbouw en voedselzekerheid en nieuwe en innovatieve risicodelingsinstrumenten te ontwikkelen.

Vanuit financieel en boekhoudkundig oogpunt is de IFE een onderdeel van de portfolio van de faciliteit en maakt zij deel uit van de overkoepelende jaarrekening van de faciliteit, maar met een specifieke tracerings van de transacties.

In de onderstaande tabel zijn de boekwaarden en de vastgelegde, maar niet-uitgekeerde bedragen opgenomen, per soort activa:

Soort IFE-investering:	Opschrift	Nettoboekwaarde op 31.12.2015	Nettoboekwaarde op 31.12.2014	Niet-uitbetaald bedrag op 31.12.2015	Niet-uitbetaald bedrag op 31.12.2014
Sociale impact equity-fondsen	Voor verkoop beschikbare financiële activa	2 257	—	16 927	8 237
Leningen aan financiële intermediairs	Leningen en vorderingen	—	—	10 000	—
Risicodelingsinstrumenten	Verstreckte garanties	—	—	—	—
Directe financiering — deelnemingen in aandelenkapitaal	Voor verkoop beschikbare financiële activa	—	—	40 000	—
Totaal		2 257	—	66 927	8 237

24 Latere gebeurtenissen

Er hebben zich na de balansdatum geen materiële gebeurtenissen voorgedaan die aanleiding zouden geven tot bekendmaking of wijziging van de financiële staten per 31 december 2015.

BETROUWBAARHEIDSVKRLARING VAN DE REKENKAMER OVER HET ACHTSTE, NEGENDE, TIENDE EN ELFDE EOF AAN HET EUROPEES PARLEMENT EN DE RAAD — VERSLAG VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

(2016/C 379/02)

I — Krachtens het bepaalde in artikel 287 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU) en artikel 49 van het Financieel Reglement van toepassing op het elfde EOF, dat ook van toepassing is op eerdere EOF's, hebben wij gecontroleerd:

- a) de op 15 juli 2016 door de Commissie goedgekeurde jaarrekening van het achtste, negende, tiende en elfde Europese Ontwikkelingsfonds, die de balans, de economische resultatenrekening, de tabel van de kasstromen, de staat van de veranderingen van de nettoactiva, de staat van de vorderingen van de Europese Ontwikkelingsfondsen en het verslag over de financiële uitvoering voor het per 31 december 2015 afgesloten begrotingsjaar omvat, en
- b) de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij die rekeningen binnen het wettelijk kader van de EOF's ten aanzien van het gedeelte van de EOF-middelen waarvan het financieel beheer onder de verantwoordelijkheid van de Commissie valt ⁽¹⁾.

De verantwoordelijkheid van de leiding

II — Overeenkomstig de artikelen 310-325 van het VWEU en de toepasselijke financiële reglementen ⁽²⁾ is de leiding verantwoordelijk voor het opstellen en weergeven van de jaarrekening van de EOF's op basis van de internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de overheidssector ⁽³⁾, alsmede voor de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen daarbij. Deze verantwoordelijkheid omvat het opzetten, invoeren en in stand houden van een internebeheersingssysteem met betrekking tot de opstelling en weergave van financiële staten die geen materiële afwijkingen als gevolg van fraude of fouten bevatten. De leiding dient er ook voor te zorgen dat de in de financiële staten weergegeven activiteiten, financiële verrichtingen en informatie in overeenstemming zijn met de voorschriften waar ze onder vallen. De Commissie draagt uiteindelijk de verantwoordelijkheid voor de wettigheid en regelmatigheid van de verrichtingen die ten grondslag liggen aan de rekeningen van de EOF's (artikel 317 van het VWEU).

⁽¹⁾ Overeenkomstig de artikelen 43, 48-50 en 58 van het Financieel Reglement van toepassing op het elfde EOF heeft deze betrouwbaarheidsverklaring geen betrekking op het deel van de middelen van het EOF dat wordt beheerd door, en onder de verantwoordelijkheid valt van de EIB.

⁽²⁾ Financieel Reglement van toepassing op het elfde EOF.

⁽³⁾ De door de rekenplichtige van het EOF vastgestelde boekhoudregels en -methoden zijn afgeleid van de International Public Sector Accounting Standards (IPSAS), uitgebracht door de Internationale Federatie van Accountants, of bij ontbreken daarvan, de International Financial Reporting Standards (IFRS), uitgebracht door de International Accounting Standards Board.

De verantwoordelijkheid van de controleur

III — Wij hebben de verantwoordelijkheid om op basis van onze controle aan het Europees Parlement en de Raad een verklaring voor te leggen over de betrouwbaarheid van de jaarrekening en over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. Wij hebben onze controle verricht overeenkomstig de internationale controlestandaarden en de regels inzake beroepsethiek van IFAC en de internationale standaarden van hoge controle-instanties van INTOSAI. Volgens die standaarden moeten wij de controle zodanig plannen en uitvoeren dat redelijke zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening van de EOF's geen materiële afwijkingen bevat en de onderliggende verrichtingen bij die rekening wettig en regelmatig zijn.

IV — Een controle houdt in dat procedures worden uitgevoerd om controle-informatie te verkrijgen over de bedragen en mededelingen in de rekeningen en over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen. De selectie van de procedures is afhankelijk van het oordeel van de controleur, dat een inschatting omvat van de risico's op materiële afwijkingen in de rekeningen en op materiële niet-conformiteit van de onderliggende verrichtingen met vereisten uit de regelgeving van de EOF's, hetzij door fraude, hetzij door fouten. Bij deze risico-inschatting wordt gekeken naar de interne beheersing met betrekking tot de opstelling en getrouwe weergave van de rekeningen en naar de toezicht- en controlesystemen die worden gehanteerd ter waarborging van de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen, om controleprocedures op te zetten die onder de gegeven omstandigheden adequaat zijn maar die niet zijn bedoeld om een oordeel te geven over de doeltreffendheid van de interne beheersing. Bij de controle worden tevens de geschiktheid van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en de redelijkheid van de boekhoudkundige schattingen beoordeeld, evenals de algehele presentatie van de rekeningen.

V — Wij zijn van oordeel dat de verkregen controle-informatie toereikend is en geschikt als grondslag voor onze oordelen.

Betrouwbaarheid van de rekeningen*Oordeel over de betrouwbaarheid van de rekeningen*

VI — Naar ons oordeel geeft de jaarrekening van het achtste, negende, tiende en elfde EOF op alle materiële punten een getrouw beeld van hun financiële situatie per 31 december 2015, van de resultaten van hun verrichtingen, van hun kasstromen en van de veranderingen in de nettoactiva over het op die datum afgesloten jaar, overeenkomstig het Financieel Reglement van het EOF en overeenkomstig boekhoudregels op basis van internationaal aanvaarde boekhoudnormen voor de publieke sector.

De wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende verrichtingen bij de rekeningen**Ontvangsten***Oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen*

VII — Naar ons oordeel zijn de onderliggende ontvangsten bij de rekeningen betreffende het per 31 december 2015 afgesloten begrotingsjaar op alle materiële punten wettig en regelmatig.

Betalingen

Grondslag voor een afkeurend oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

VIII — Wij schatten het meest waarschijnlijke foutenpercentage voor de uitgavenverrichtingen van het achtste, negende, tiende en elfde EOF op 3,8 %.

Afkeurend oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen

IX — Gelet op de ernst van de kwesties die werden beschreven in de paragraaf over de grondslag voor een afkeurend oordeel over de wettigheid en regelmatigheid van de onderliggende betalingen bij de rekeningen zijn wij van oordeel dat de onderliggende betalingen bij de rekeningen voor het per 31 december 2015 afgesloten jaar fouten van materieel belang vertonen.

14 juli 2016

Vítor Manuel da SILVA CALDEIRA

President

Europese Rekenkamer

12, rue Alcide de Gasperi, 1615 Luxemburg, LUXEMBURG

ISSN 1977-0995 (elektronische uitgave)
ISSN 1725-2474 (papieren uitgave)

Bureau voor publicaties van de Europese Unie
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

NL